

1. TUSSEN DROOM EN DAAD (NIET UITGEVOERDE WERKEN)

1994 Sint-Quintinskathedraal Hasselt

De aanwezige sluitstenen in de gewelven.

Geschilderde bekroning van de gewelfvlakken in de Sint-Quintinskathedraal.

De sluitsteen bevindt zich in de top van het gewelf. In de middeleeuwen (gothiek) en in de 19de eeuw (neogothiek) werden deze zone's beschilfderde met florale motieven.

In de tweede helft van de 20ste eeuw verdwenen deze motieven overeenkomstig een ontleistering van de meeste muurvlakken, want in het kader van Vaticanum II trad er een verstoring op omwille van de "de-stoffering" van het volledige interieur door decapering, het verdwijnen van beschildering, door algemene vervuiling en afwezigheid of wijziging van historische beelden. Deze ontlustering ontnam langzaam alle vroeger aanwezige symboliek.

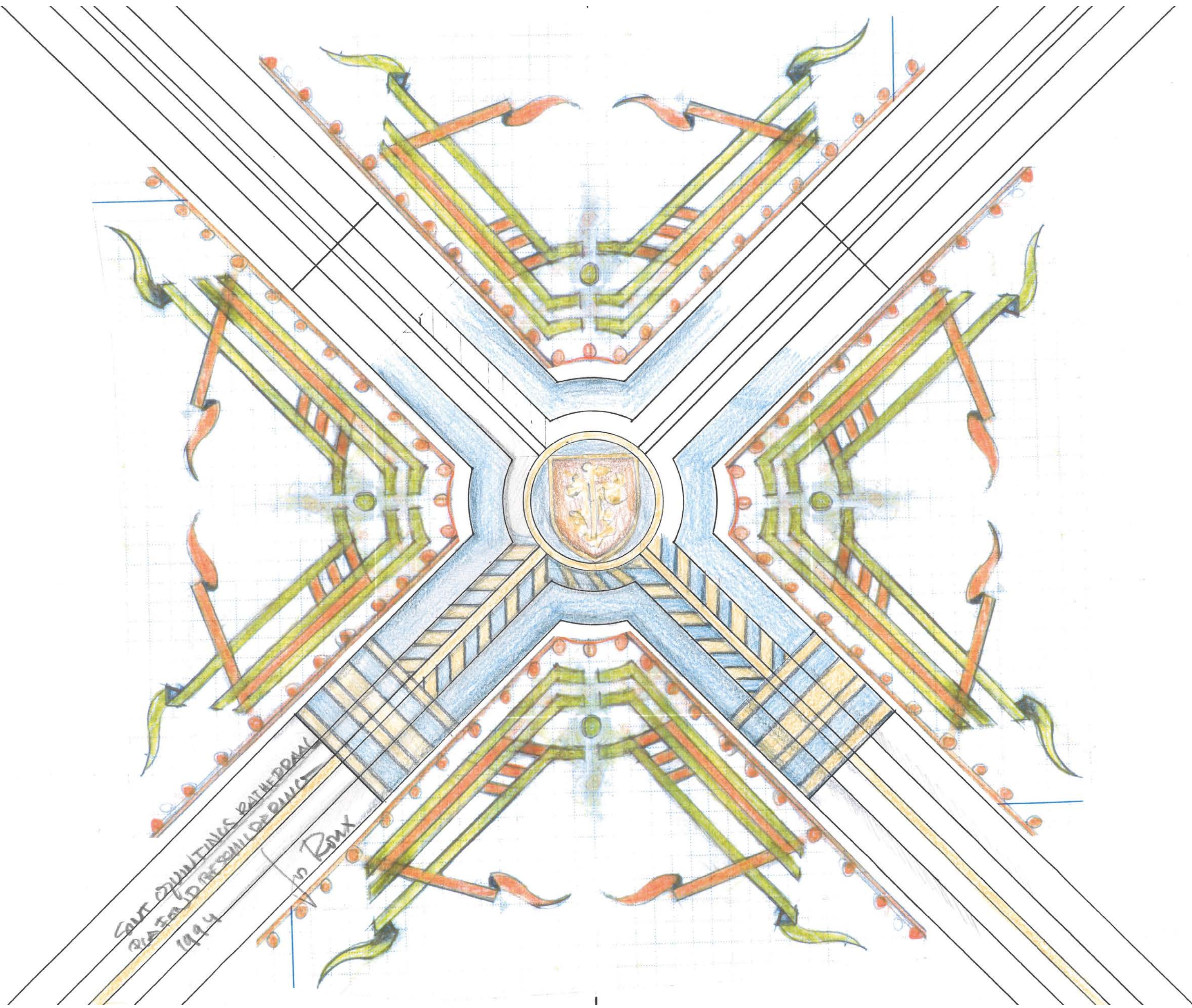
Het ontwerp van een nieuw floraal motief van Jos Roux (1994) werd destijds heftig geweerd door de kerkraad, terwijl Monumenten & Landschappen achter deze idee stond daar zij evenmin voorstander waren een historiserende toepassing te schilderen. Een actualisering van een florale toepassing was zelfs gewenst.

Ook M&L beet hiervoor in het zand...

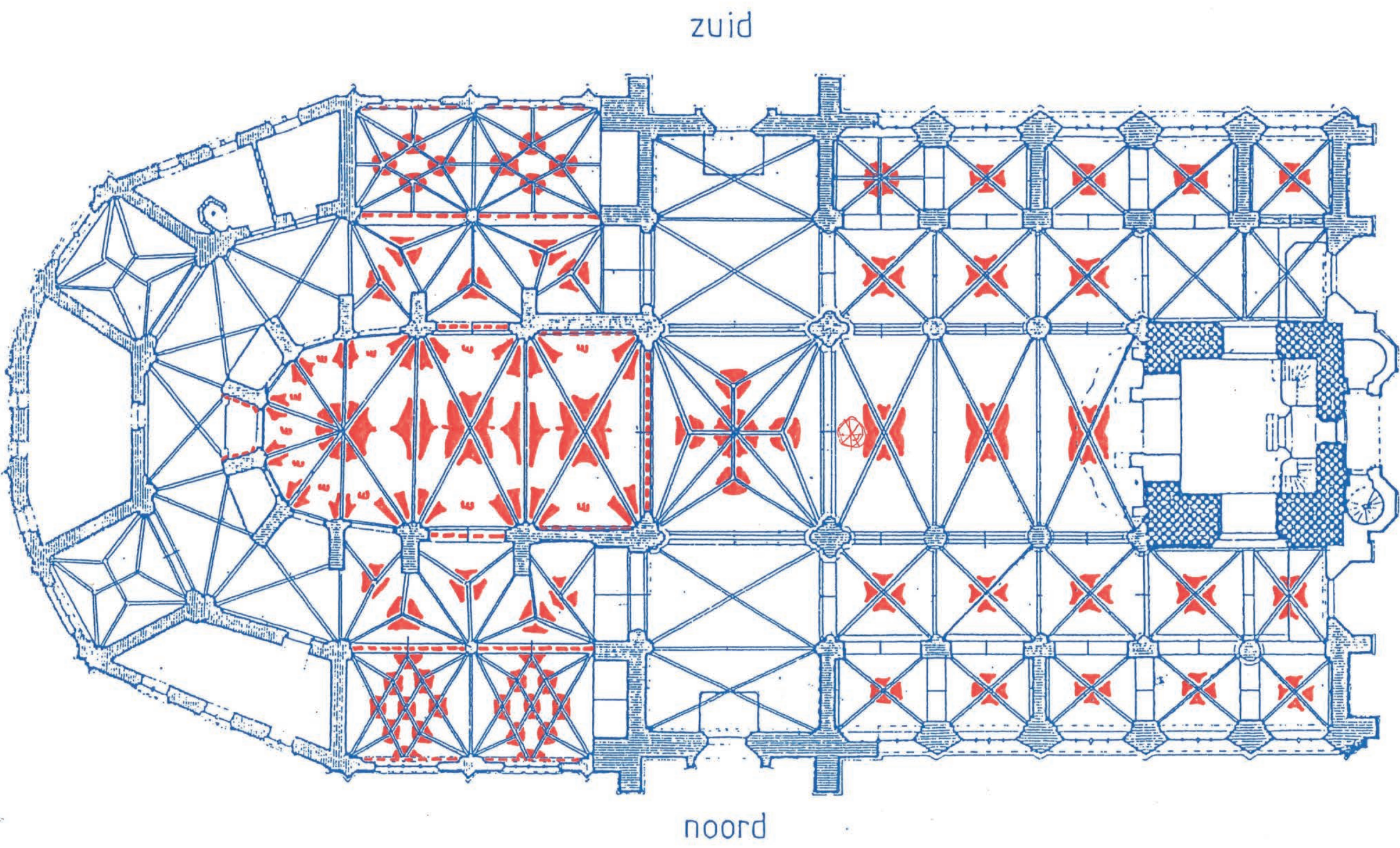
Het aspect van sluitstenen en de symbolische betekenis ervan is heden ten dage nog steeds aan de orde, heeft een zinvolle samenhang want geciteerde symboliek én realiteit vormen een interessante rondgang in deze kathedraal.

Het hoogkoor en het schip, eertijds enkel voorbehouden voor de hoogmis op zondag, staan centraal. De rondgang voert ons langs zij-en koorkapellen, devote stichtingen van stedelijke gilden en broederschappen, opgericht met de steun van vooraanstaande burgerfamilies. Hier werden in de week missen gelezen voor bijzondere intenties, ter ere van O.L.-Vrouw, het Heilig Kruis en meerdere patroonheiligen.

Veel meer dan vandaag was veeleer elk beeld een omzetting van de alledaagse werkelijkheid in een symbolische beeldentaal. Het is een wegwijzer voor de gelovige om vanuit zijn wereld te gaan richting eeuwige, hemelse werkelijkheid. Deze opdracht wordt meegegeven, hoog in de sluitstenen van de gewelven in de zijbeuken en de kooromgang.

Ontwerp floraal motief (1994)

Grondplan met aanduiding van de florale toepassing

Hasselt (de hazelaar)

Beringen (de beer)

Sint-Truiden (perroen)

Borgloon (sleutel en burcht)

Tongeren (vairklokjes)

De Zon

De Maan

Boven de zuidelijke zijbeuk worden de gelovigen uitgezonden om hun geestelijke ambitie waar te maken. Ze worden gesterkt door de kosmische symbolen (zon, maan)

2. AAN HET LICHT BRENGEN

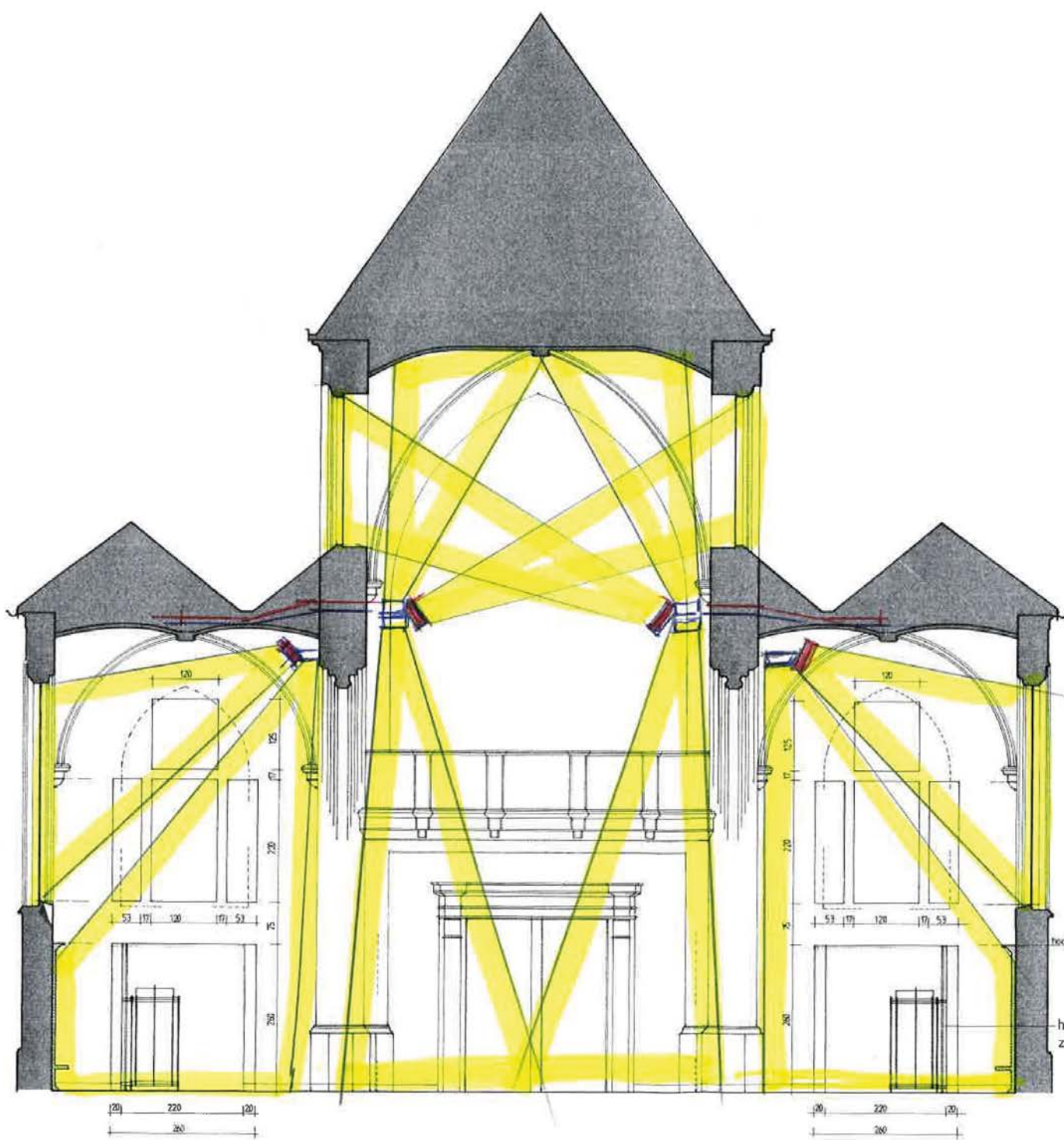
2022 Ledverlichting voor het interieur: Sint-Pietersbandenkerk Beringen

Interieurverlichting met integratie van de - zogenaamde - buitenverlichting.

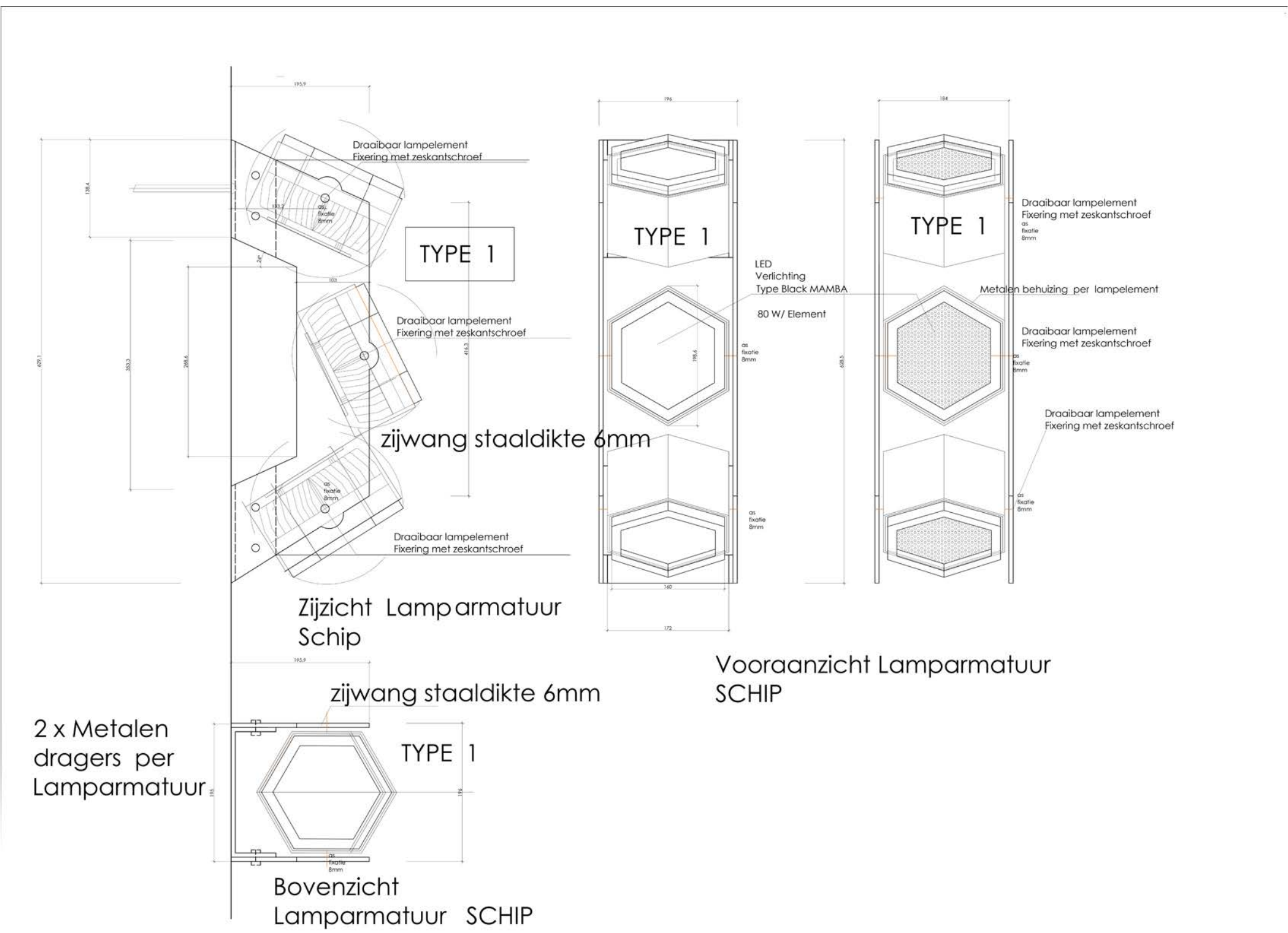
Omwille van nieuwe aanleg van de markt en de herinrichting rondom de kerk door het Stadsbestuur is in samenwerking met Fluvius, een nieuwe buitenverlichting voorgesteld (2019) Daar Fluvius enkel massieve bouwdelen van de kerk verlicht was de tijd rijp om het Stadsbestuur, kerkfabriek en Fluvius een nieuw concept voor te leggen om de glasramen vanuit de binnenzijde van de kerk complementair te koppelen aan de buitenverlichting (initiatief en concept Jos Roux)

Sedert de restauratie van 2000 (idem Spectrum/Jos Roux) waar de biografie van Sint-Pieter is uitgebeeld in de glasramen en de verlichting meer dan twee decennia in gebruik was met Par-Spaarlampen waarvan de fittingen door warmte aangetast waren, diende een halogeenvrije bekabeling verplicht de oude bekabeling te vervangen.

Er zijn drie op maat ontworpen led-armaturen met telkens dezelfde drager, een voor het schip, een voor de zijbeuken en een voor de transepten. Voor het schip en de zijbeuken wordt een opdracht toegevoegd om de glasramen uit te lichten en te sturen samen met de buitenverlichting. De tweede lichtbron licht de gewelven uit, de derde dient voor de gebruikerszone.

Simulatie van de functionele lichtbanen

Werktekening van het armatuur type 1, drie lichtbronnen

Schip naar westzijde

Armatuur met twee lichtbronnen (zijbeuk zuid)

Schip, zijbeuk, transept en koor

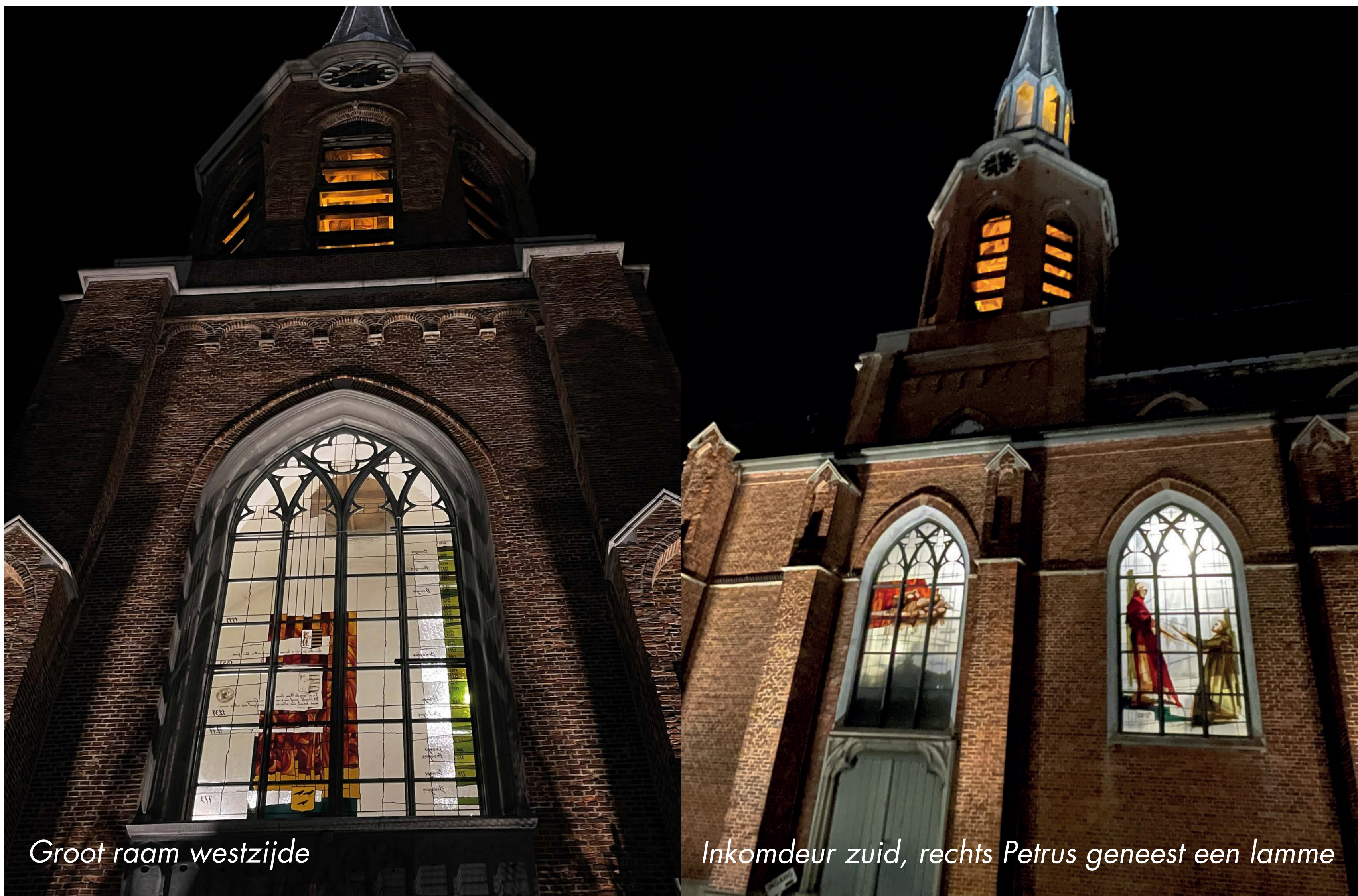
Zijzicht armatuur in schip

Detail, armatuur voor drie lichtbronnen

Algemeen zicht schip noordzijde

Groot raam westzijde

Inkomdeur zuid, rechts Petrus geneest een lamme

3.1. DE GESCHIEDENIS HERHAALT ZICH

1988 Restauratie Dorpermolen Stevoort

- Deel 1: Renovatie: verbouwing woning
- Deel 2: Innovatie: inrichting ontmoeting
- Deel 3: Restauratie molen:

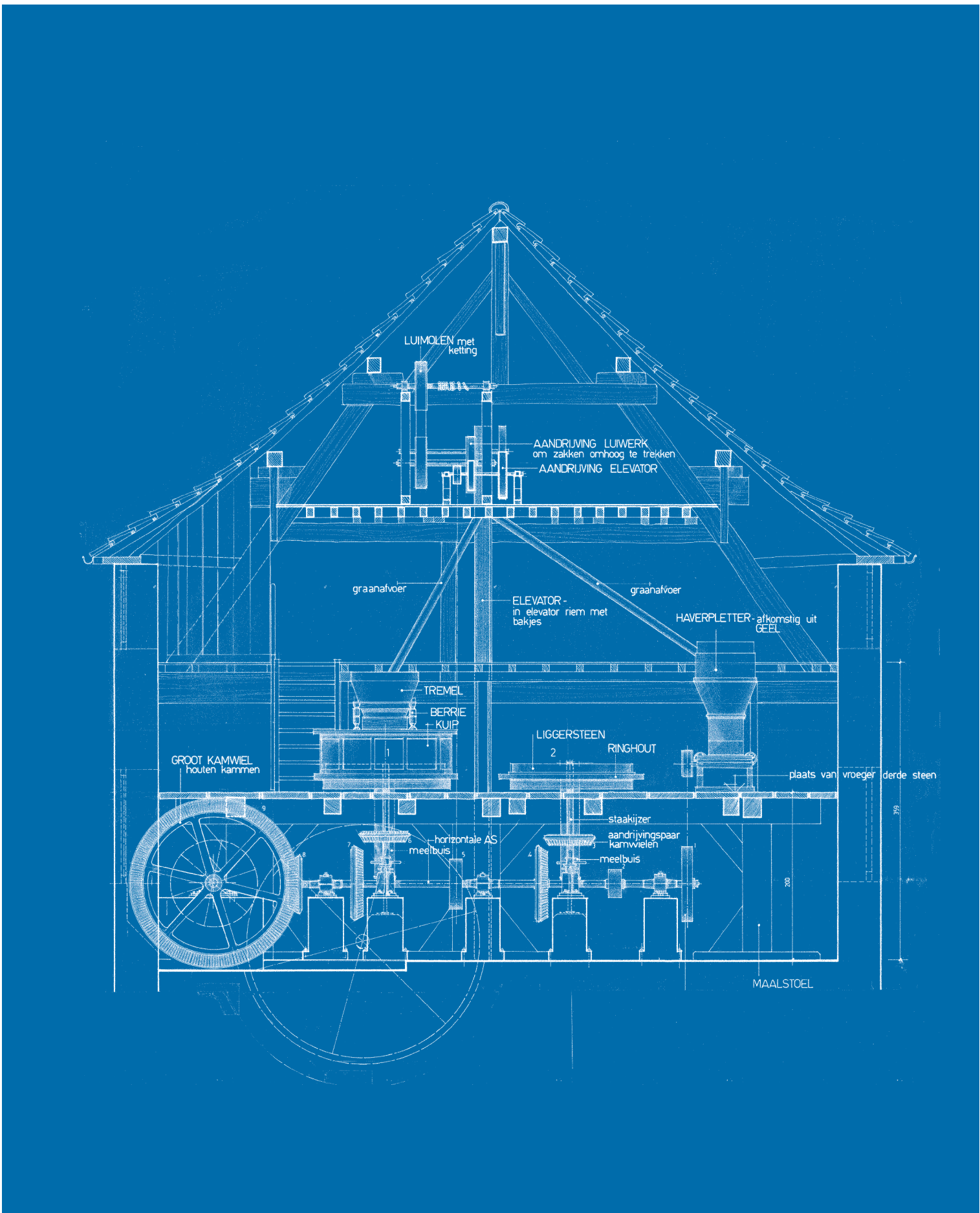
De Bestendige Deputatie van de Provincie Limburg besliste in 1992 de Monumentenprijs van de Provincie Limburg toe te kennen aan de vzw. Levende Molens Noord-Limburg en aan de heer Wies Boiten uit Stevoort .

Oorspronkelijk was het een eerder zeldzame dubbelmolen. Aan de overkant van de huidige graanmolen bevond zich immers een olieslagmolen. Beide waterraderen en het bijkomende sluizensysteem waren overdekt met een open houten overkapping. Bij vernieuwingswerken van de graanmolen in 1911 werd het houten rad en drijfwerk vervangen door een ijzeren molensysteem. Vermoedelijk was de olieslagmolen toen niet lonend genoeg meer om te renoveren, want 20 jaar later werd hij afgebroken.

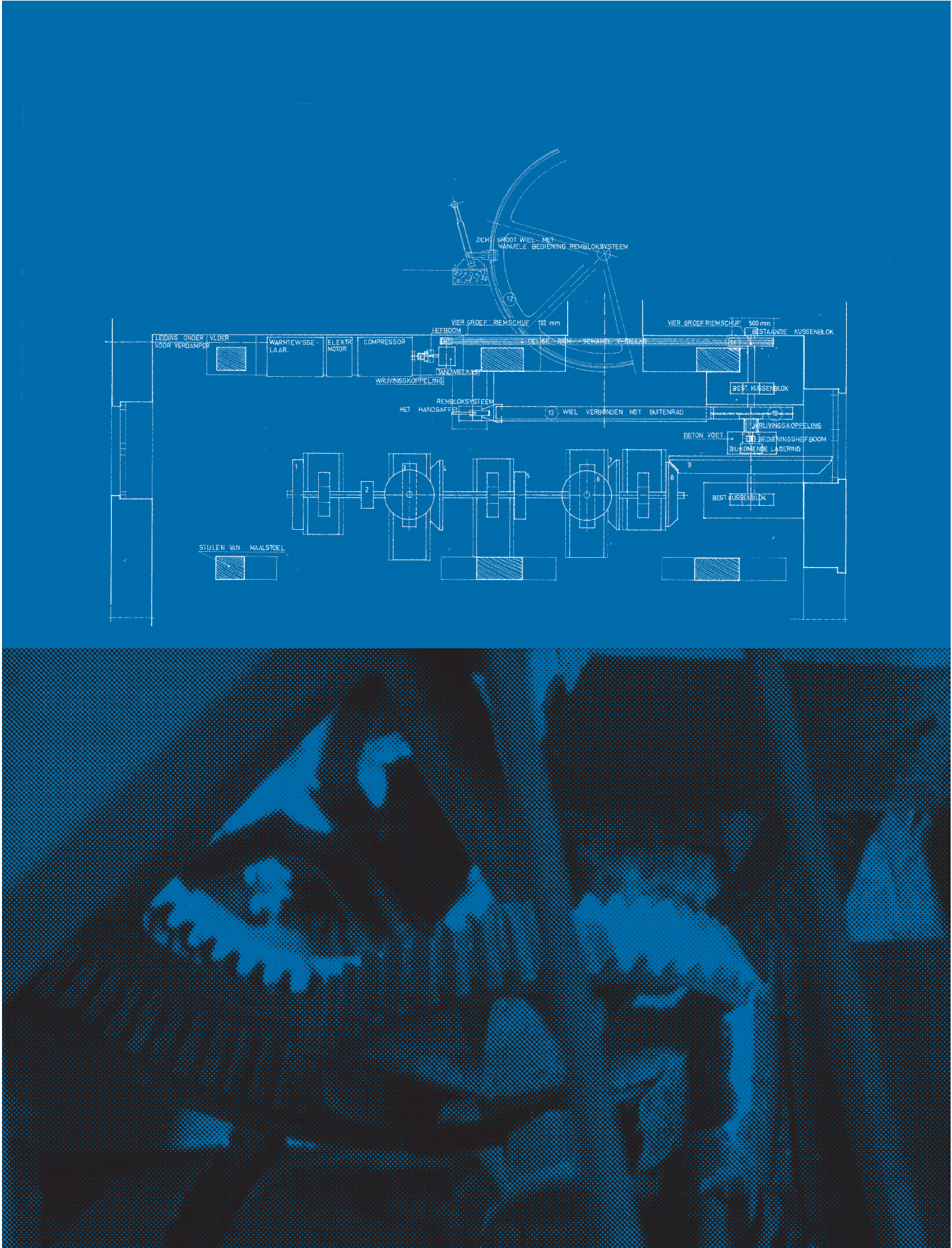
Toch is de huidige overgebleven graanmolen een mooi en overzichtelijk langgerekt gebouw van 9 x 30 m dat loodrecht op de “Herk” gericht staat.

De molenstenen en haverpletter worden met een lineaire drijfjas aangedreven, evenwijdig met de smalle beekzijde. Het grote waterrad heeft 5 m. diameter. De molenstenen kunnen een normale maalsnelheid van 122 t/min. halen bij slechts 8 waterradomwentelingen.

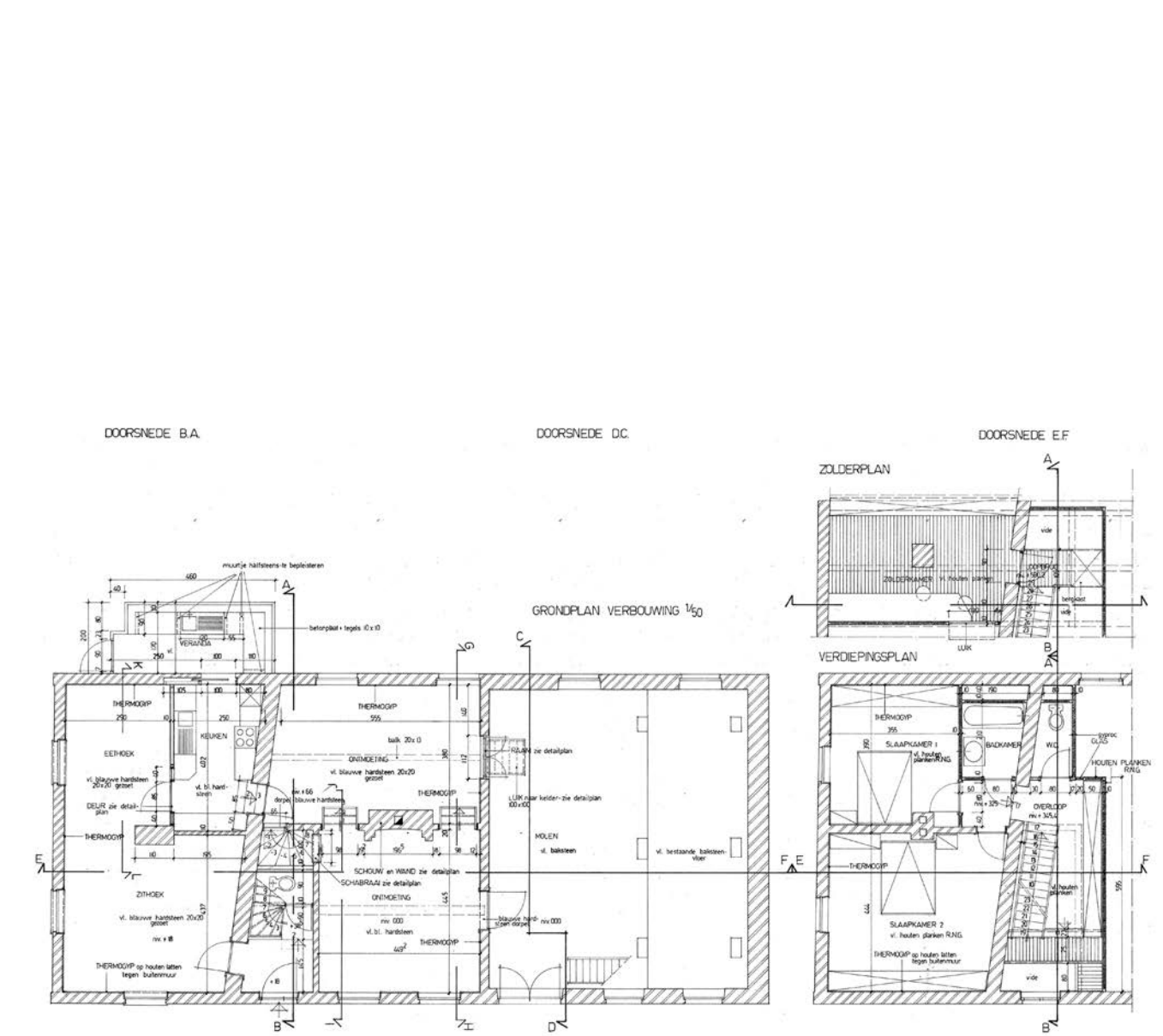
Na het opmaken van de nodige restauratiedossiers kon in 1984 begonnen worden met de restauratie. Jos Roux stond in voor het maalconstructiewerk en het maalrad inclusief voor de ontmoetingsruimte gesitueerd tussen de nieuwe woonst voor de familie Boiten en de molen.

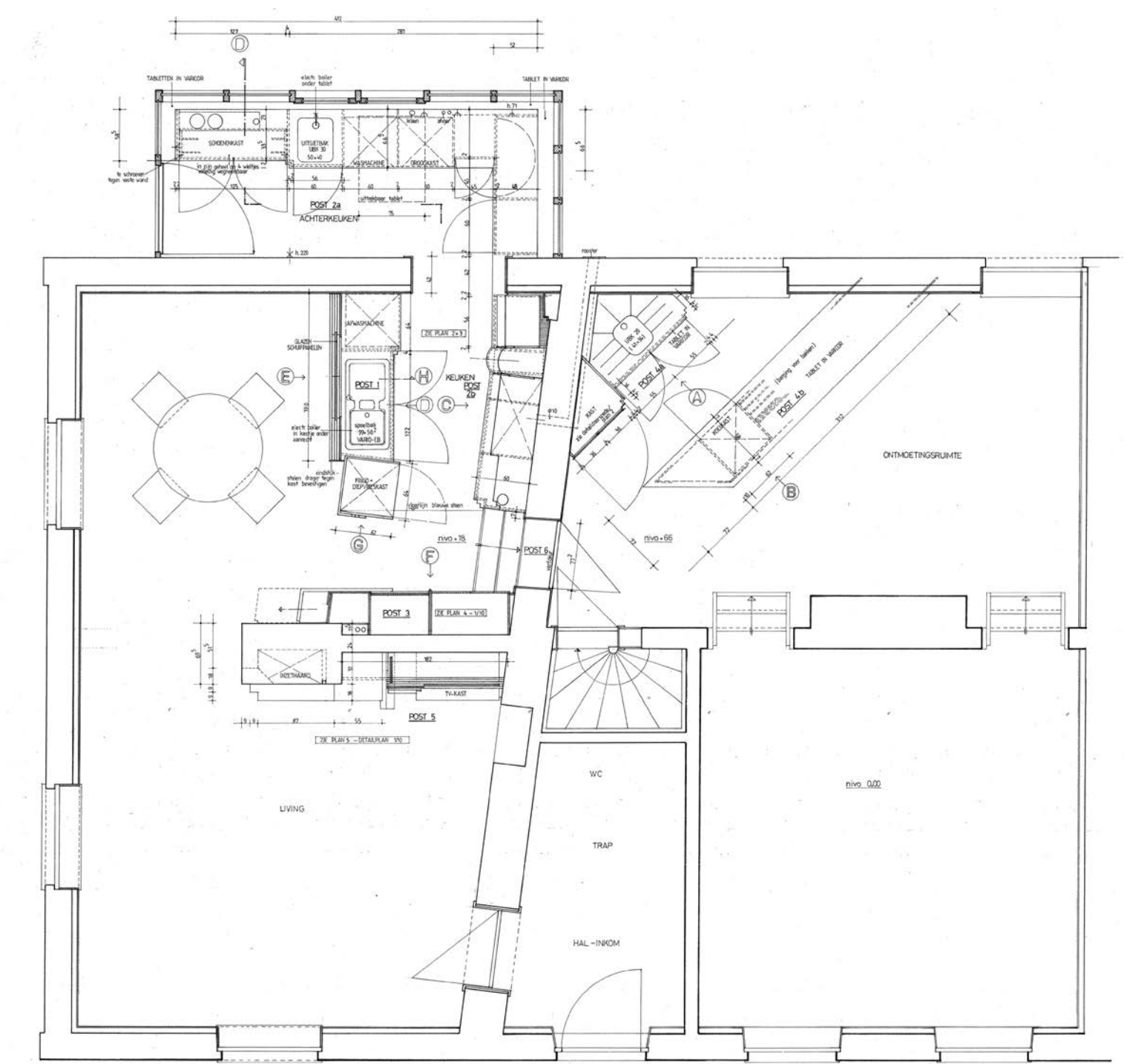
Werktekening, snede maalmolen

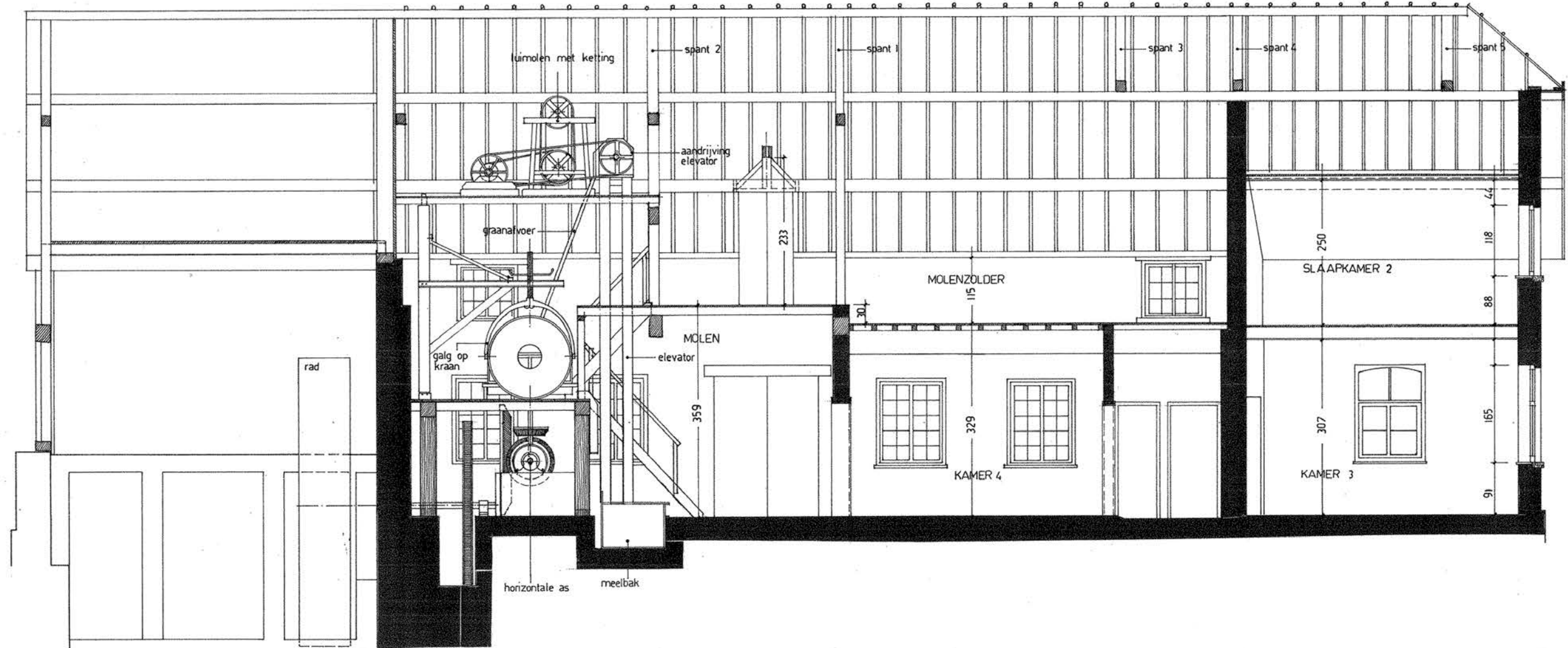
Tandwielen molenwerk

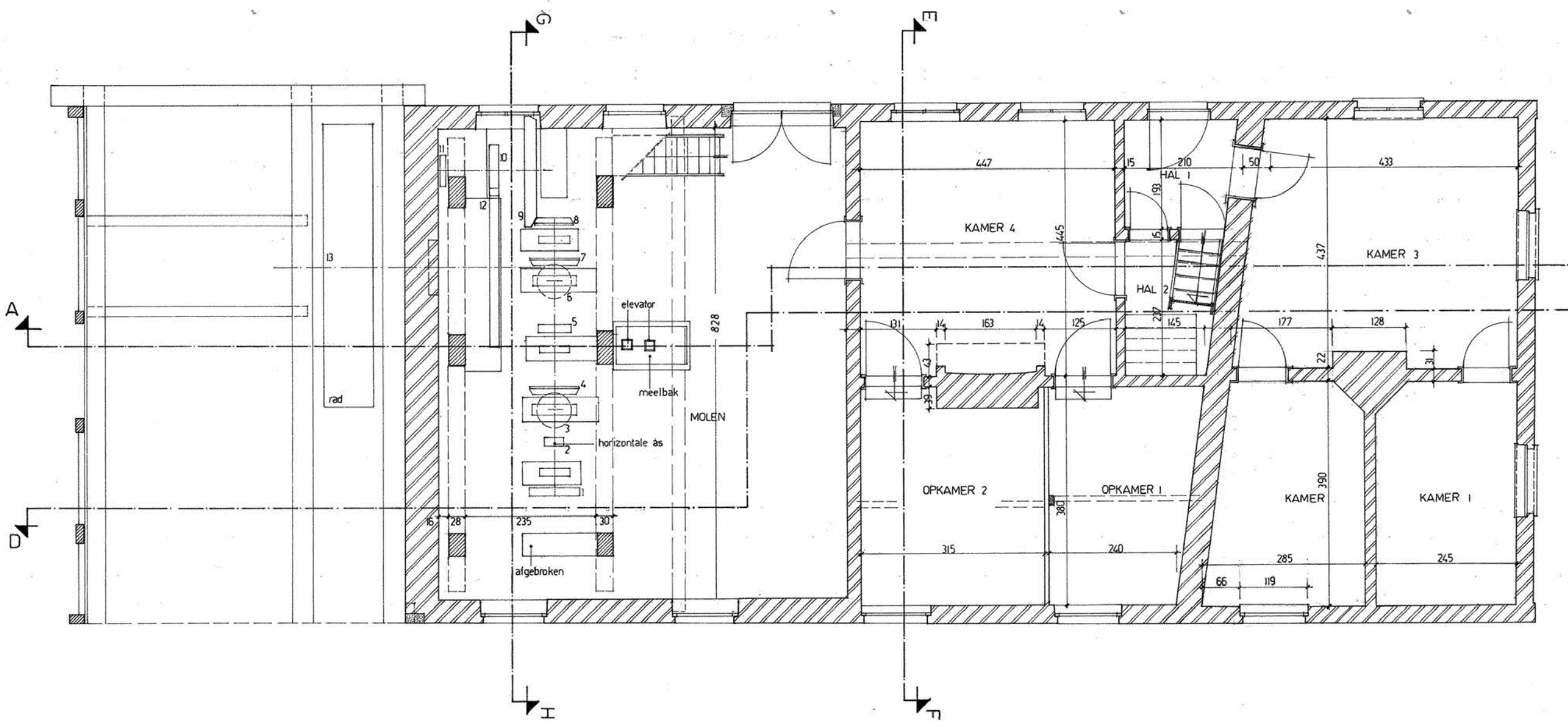
Interieur, afscherming van de keuken

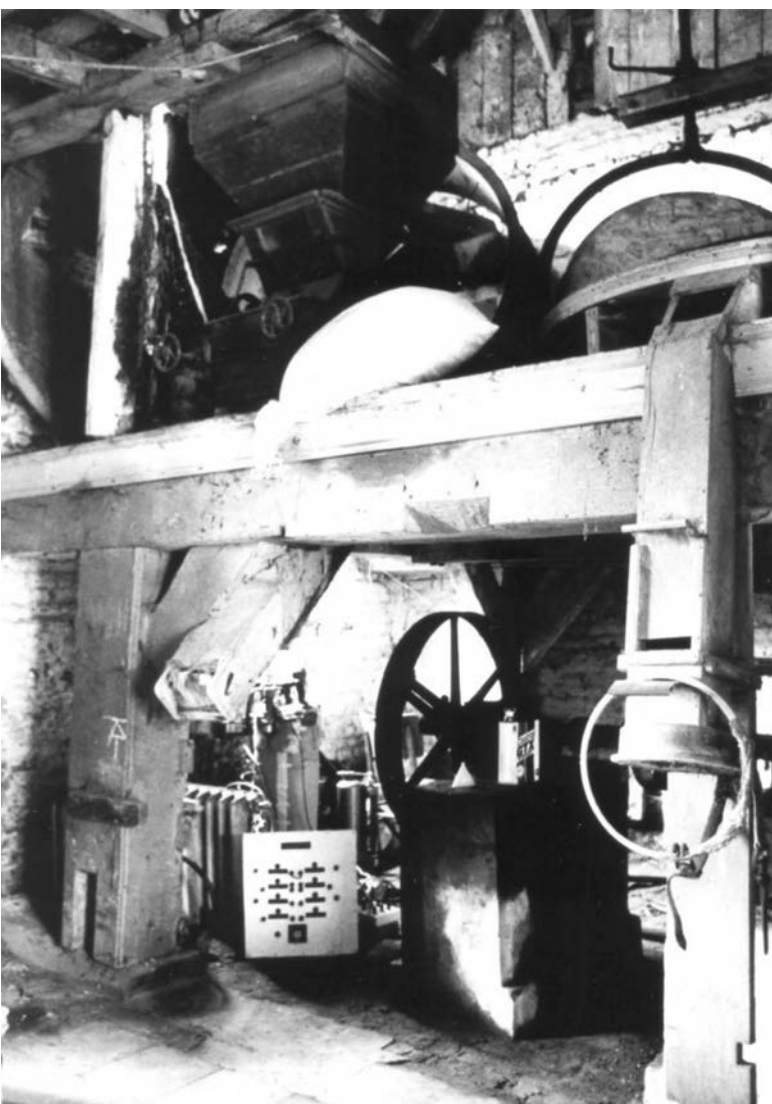
Ontvangstruimte

DOORSNEDEN A B 1/50

Grondplan

Oude toestand

Nieuwe toestand graanmolen

3.2. DE GESCHIEDENIS HERHAALT ZICH

2018-2023 Pastorij Onze-Lieve-Vrouw-Tielt (Tielt-Winge)

De Pastorie, gebouwd in 1765 in opdracht van de Leuvense Sint-Geertrui abdij, is ingeplant op een volledig omgracht domein. Omstreeks 1800 werd een poortgebouw en wagenhuis in neoclassicistische stijl als bijgebouw opgericht. Aan het bijgebouw bevond zich een brug over de ringgracht. Rond 1882 was de pastorie in een staat van totaal verval ten gevolge van slecht onderhoud, daaropvolgend een grote herstellingscampagne naar ontwerp van provinciaal architect L. Van Arenbergh.

In de periode 2016 maakte Jos Roux met collectief Spectrum een nieuw restauratiedossier op. De uitvoering vond plaats in 2018-2023.

Een parasitaire aanbouw uit 1965 werd afgebroken met uitgraving van de funderingen. In deze fase is een noodopgraving uitgevoerd in overleg met Onroerend Erfgoed. Een interne verbouwing vanuit het begin van de 20ste eeuw werd doorgevoerd waaronder de centrale trap in de gang die verwijderd werd. Het poortgebouw kreeg een nieuwe structuur en volledig nieuwe afwerking omwille van verval en herbestemming. Het houtwerk zoals de nieuwe trap is in eik.

De achtergevel kreeg hierdoor zijn oorspronkelijke raampartijen terug. Tijdens het strippen zijn 18de - en 19de eeuwse muurschilderingen vrijgekomen die facultatief zijn gerestaureerd.

De buitenzijde is gekaleid, het interieur is gewit met kalkverf zoals ook ornamenteel stucwerk van plafondlijsten en rosassen overeenkomstig de originele toestand.

Links ingang poortgebouw, rechts achtergevel pastorie

Afbraak buitenschrijnwerkerij noordzijde poortgebouw

Doorbrekingen voor deuren en trap

Afbraak gebouw van 1965

Archeologische site

Na verwijderen behangpapier

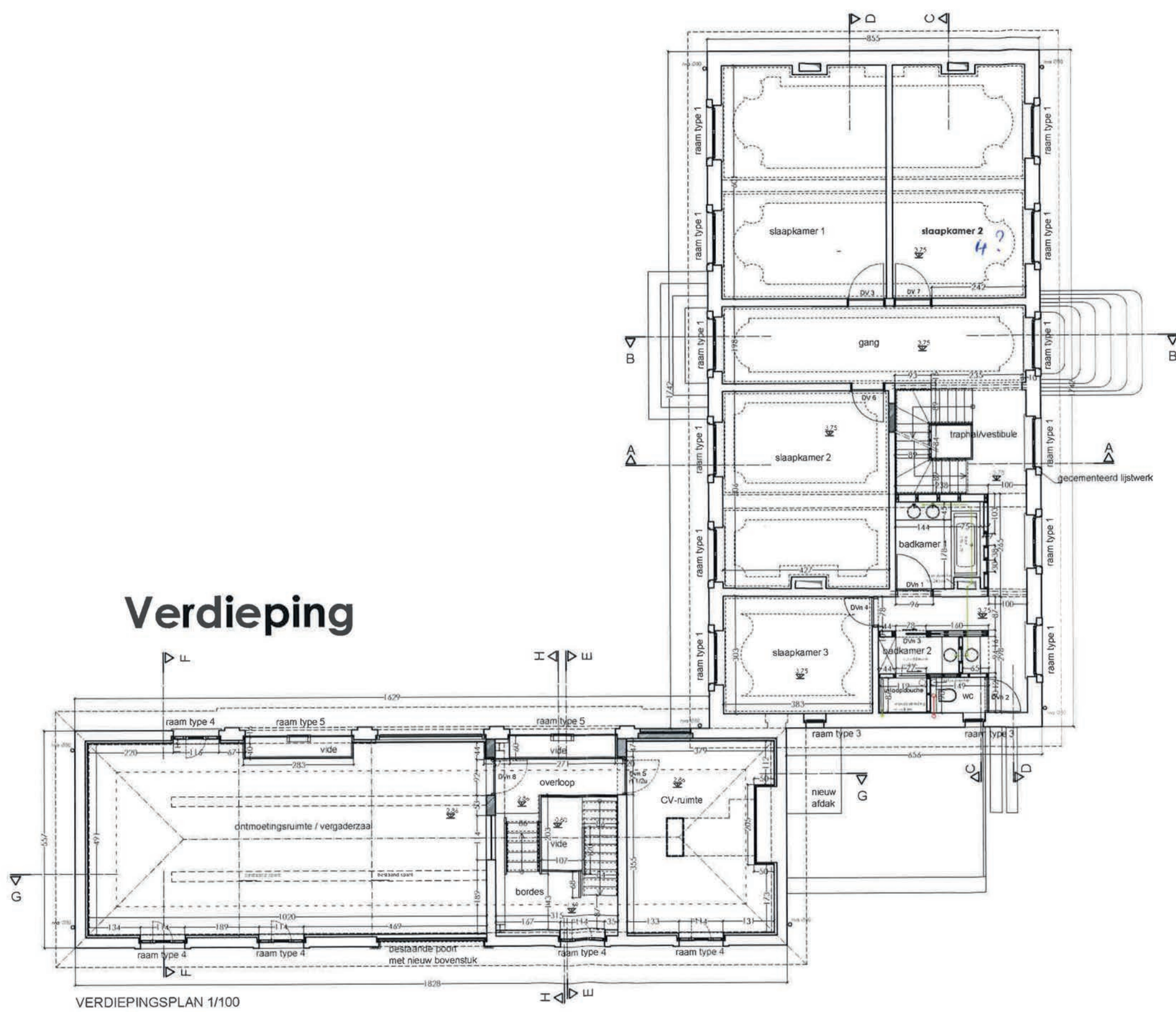
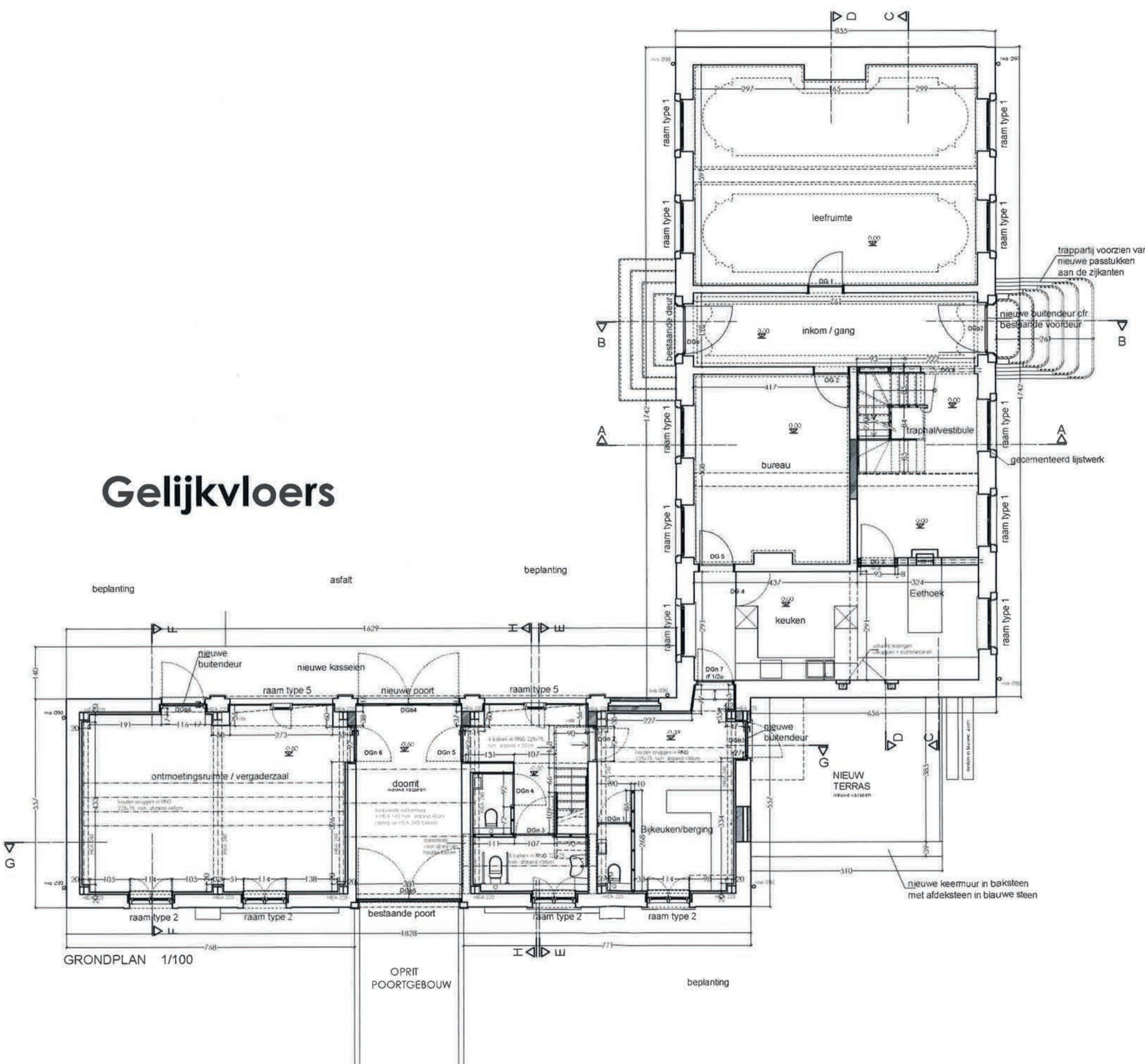
Afbraak buitenschrijnwerkerij noordzijde poortgebouw

Verwijderde linovloeren op bestaande planken

Draagbalken en vrijkomend vitselwerk

Vanuit traphal poortgebouw

Leuning in glas en MDF

Trappartij vanuit tussenbordes

Grote kamer gelijkvloers

Aanzet nieuwe trap

Gang verdieping

Trappenpartij

Gang gelijkvloers

Trap

4. DE MEUBELONTWERPER EN ZIJN LEEST

Kinderstoelen 1967 - 1977

Deze ontwerpen lopen parallel met de aanwezigheid van kinderen binnen het eigen gezin.

Kinderen zijn de ideale leidraad en stimulans tot creatieve acten overeenkomstig hun eigen fantasierijke wereld.

1967 Kinderstoel 1 massief

Het is een vormgevend onderzoek naar constructietoepassingen op massief hout en gefineerd plaatmateriaal.

Bovendeel, veilig zitten voor de baby.

Onderdeel beruimte met klapdeurtje.

De twee delen zijn met een metalen, draaibare spil verbonden.

1970 Kinderstoel 2 (prototype Stokrooi)

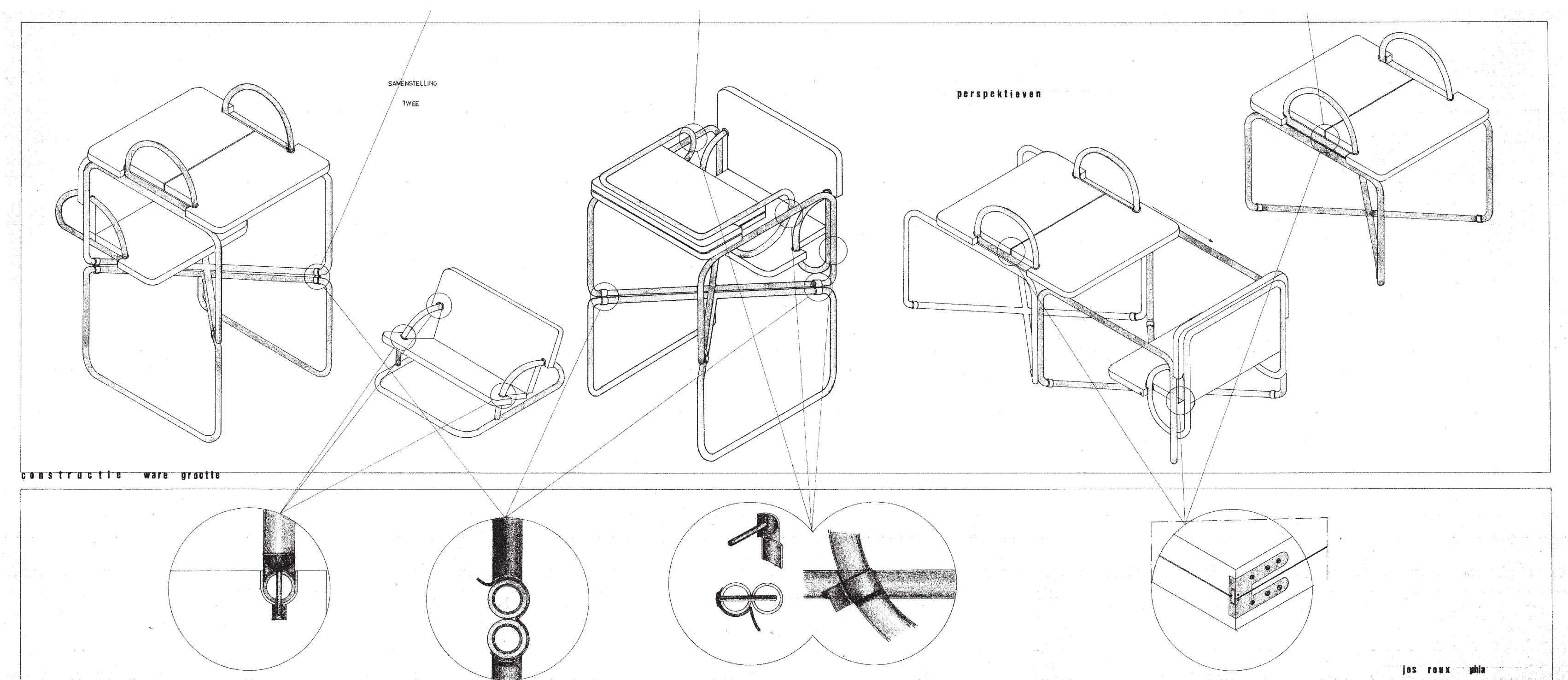
Staal biedt meer mogelijkheden voor een flexibeler vormgeving (idem breder gebruik/funcities) en leidt tot gewichtsvermindering versus massief hout.

Betreft een polyvalente kinderstoel om het groeiproces van het kind te volgen.

- verzorgingstafeltje
- eetstoel overeenkomstig de hoogte van een gewone eettafel
- open te klappen tafelgedeelte tot een groter speelveld
- een gedeelte als zit in de wagen / idem draagstoel
- speeltafeltje: twee delen naast elkaar
- twee bijzettafeltjes

Laag speeltafeltje

Presentatieschets in staal en melamine tabletten: schakelmogelijkheden

1969-1971 Kinderstoel 3

Een voortschrijdend proces in de vormgeving, op zoek naar serieproductie.

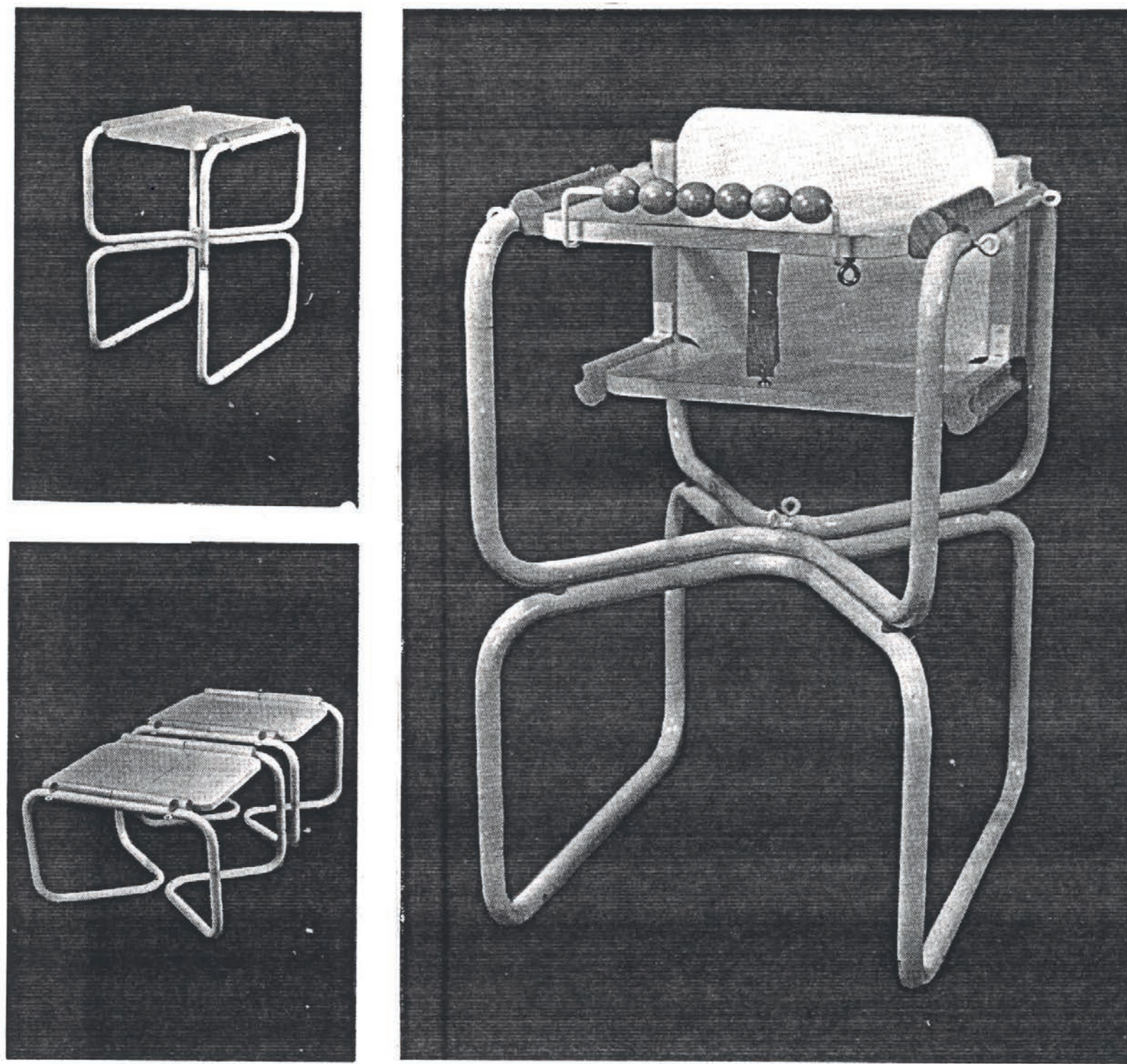
Ingediend ontwerp voor CANTU (Internationale meubelwedstrijd Cantu, Italië 1969)

Tentoonstelling INDUSTRIELE VORMGEVING Provinciaal Begijnhof 1977

Dit ontwerp heeft geleid tot een beperkte uitvoering en verkoop.

Uitvoering: multifunctioneel in gebruik:

- metalen frame (2x) : er is geen laswerk aan het frame, elk deel is apart geplooid.
- flexibele tabletjes in meubelplaat met massieve aflijsting om over het ronde buisprofiel te klikken.

Uitvoering tentoonstelling: Industriële Vormgeving Provinciaal Begijnhof 1977

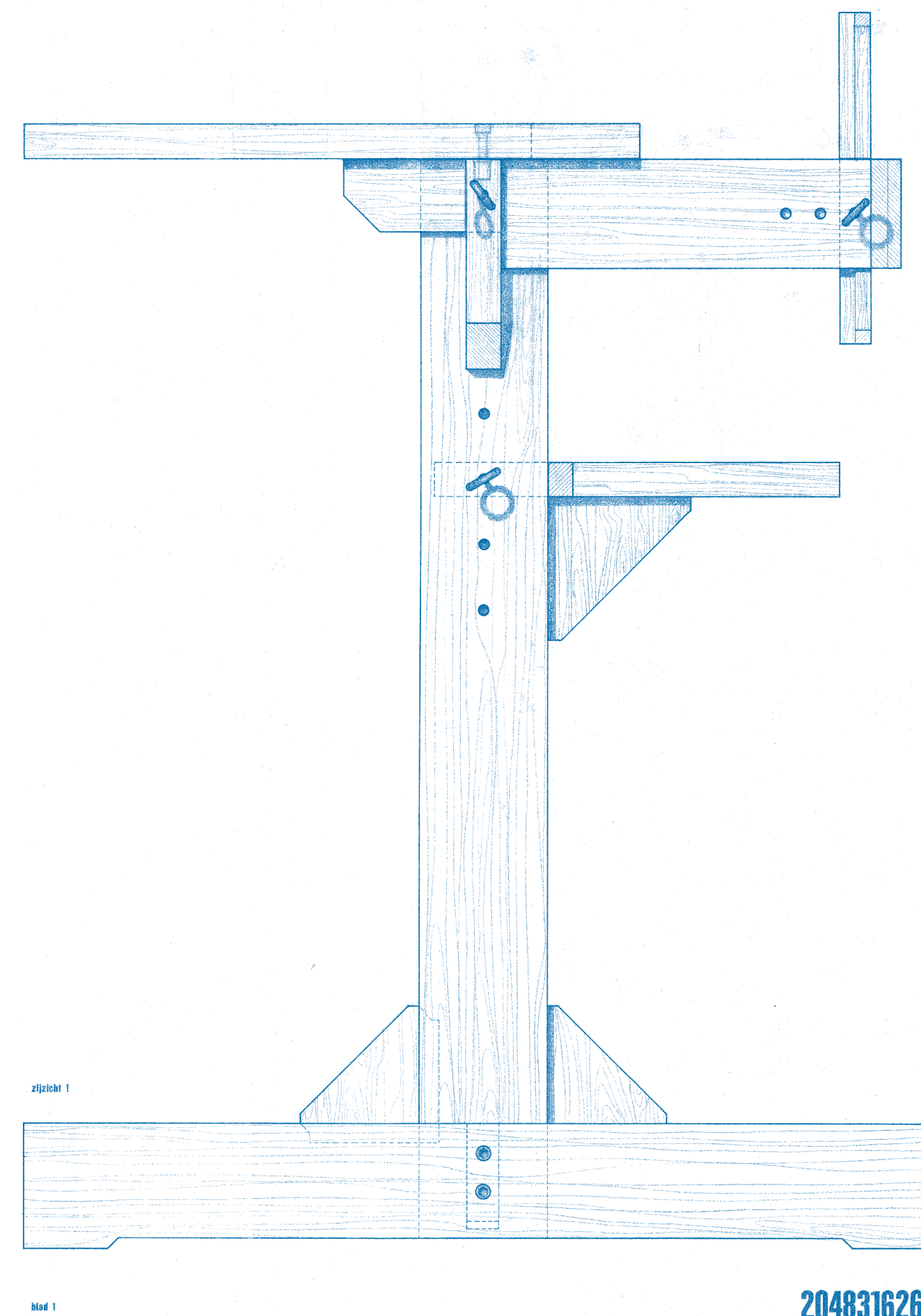
1977 Kinderstoel 4

De liefde voor hout verdwijnt niet: massief beukenhout en multiplex staat voor een (semi) industrieel concept. Deze stoel is beperkt in de handel geweest.

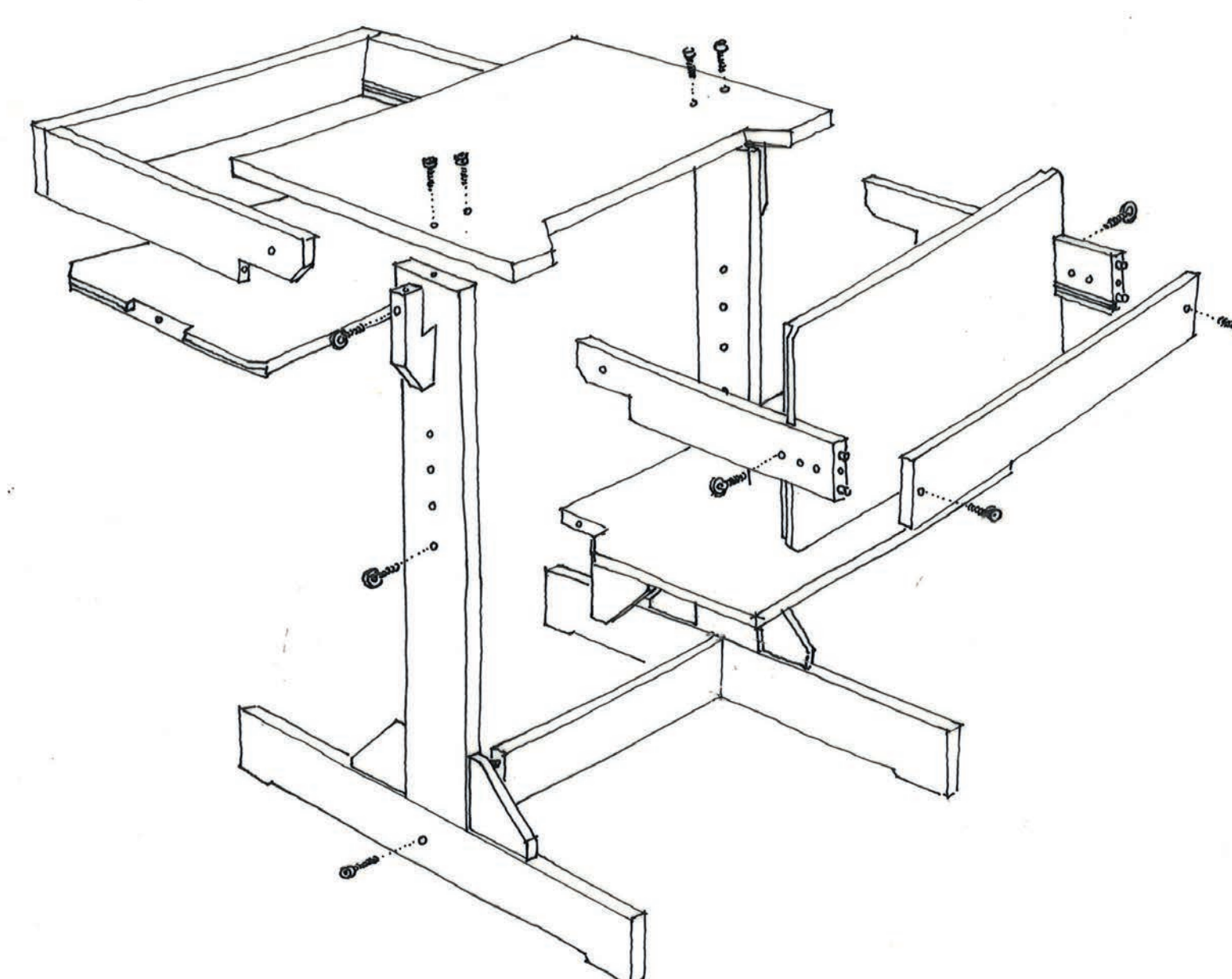
De losse elementen, verpakt in een compacte kartonnen doos, dienen op een ike-aanse wijze in elkaar geschroefd te worden met de perspectiefschets als bijsluit-ter/gebruiksaanwijzer.

Het gebruik betreft twee stadia :

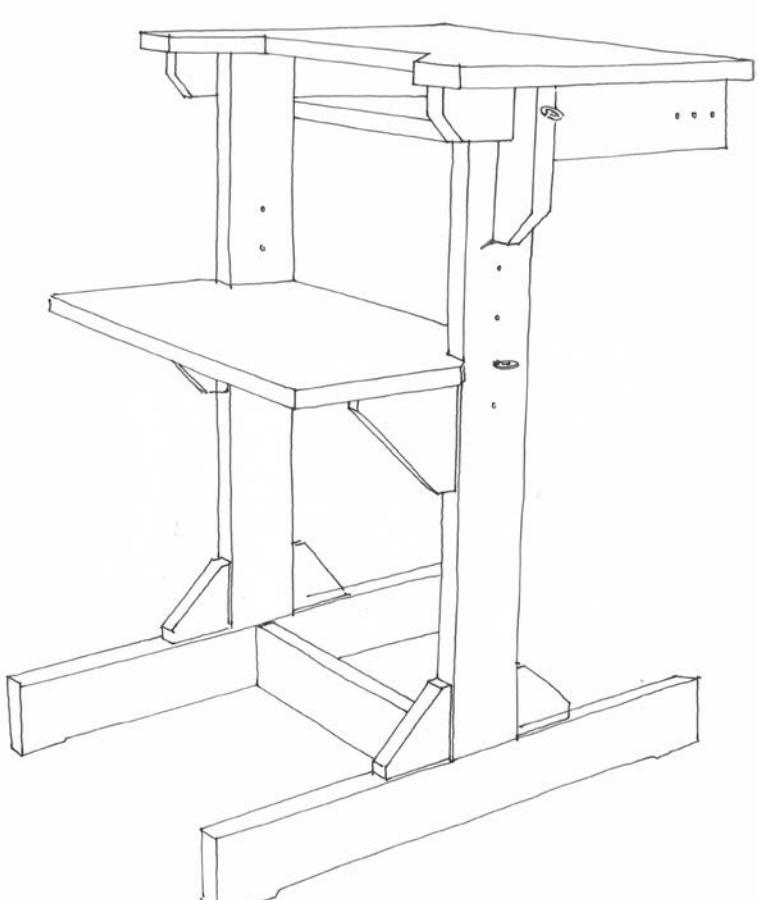
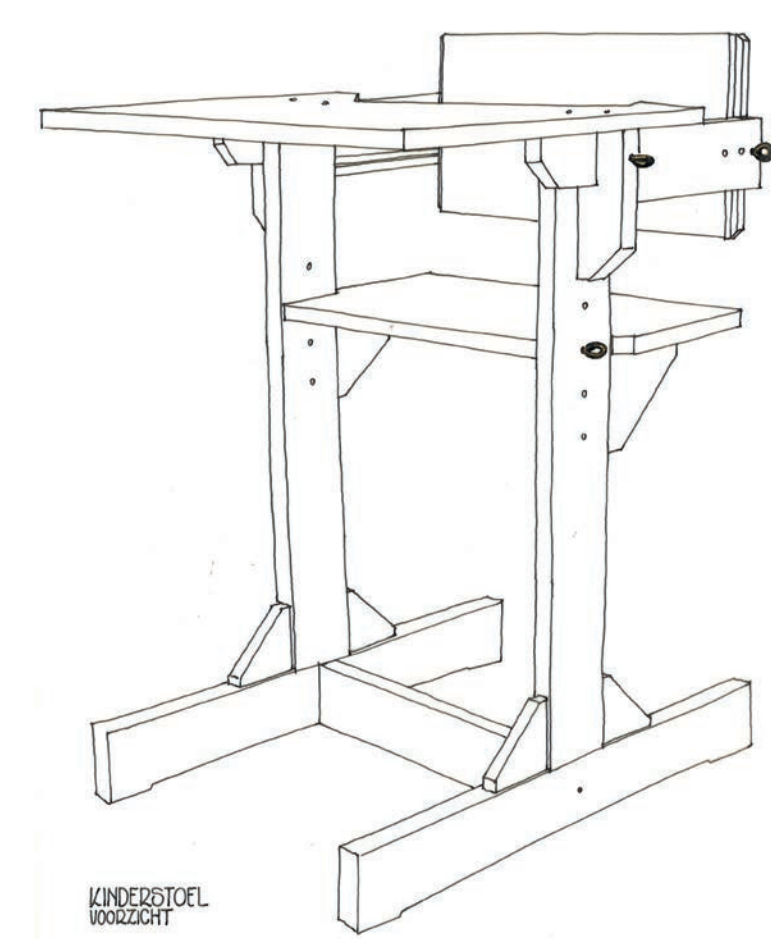
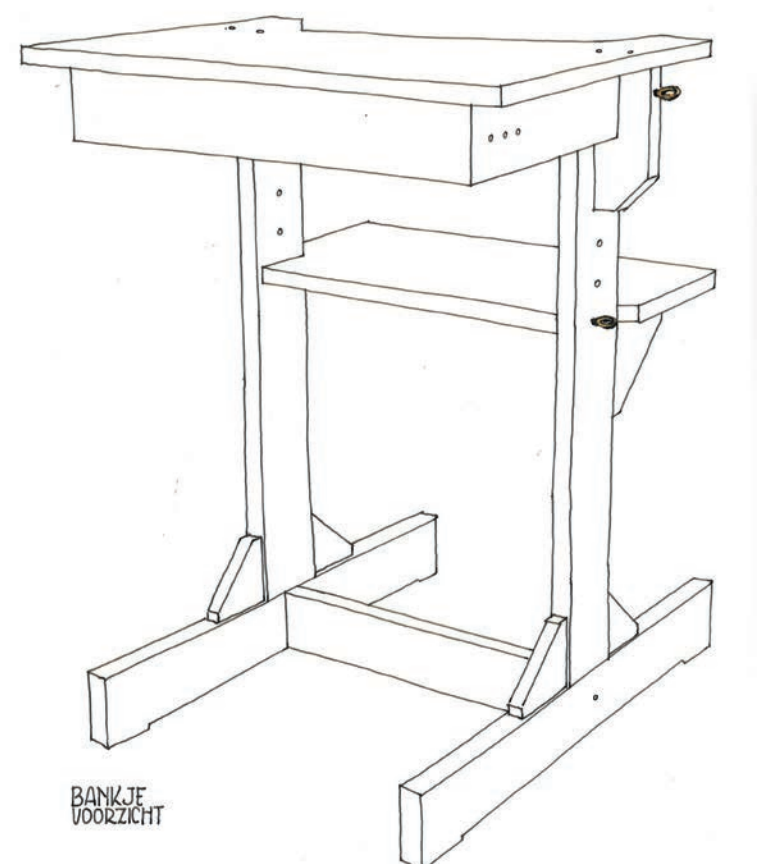
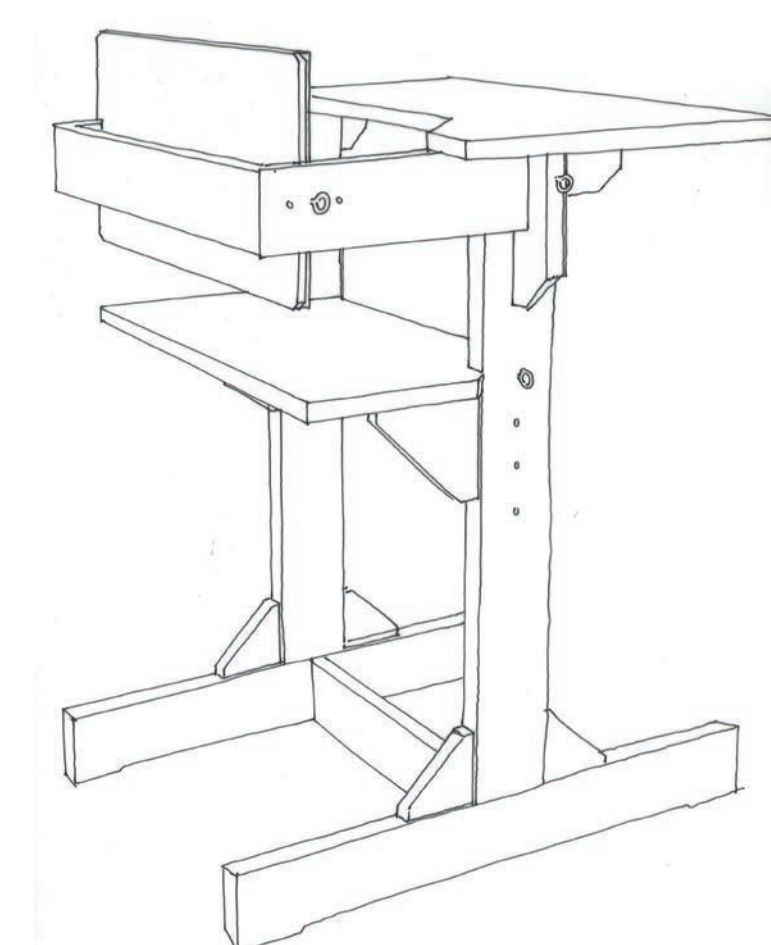
- het zitje is verstelbaar in hoogte, de rug verplaatsbaar naar achter.
- door omschakeling van enkele elementen (omkeren en schuiven) wordt het een bankje voor kinderen tot max. 8 jaar. Onder het tablet ontstaat er een open berging voor een boekje.

Zijzicht tekening

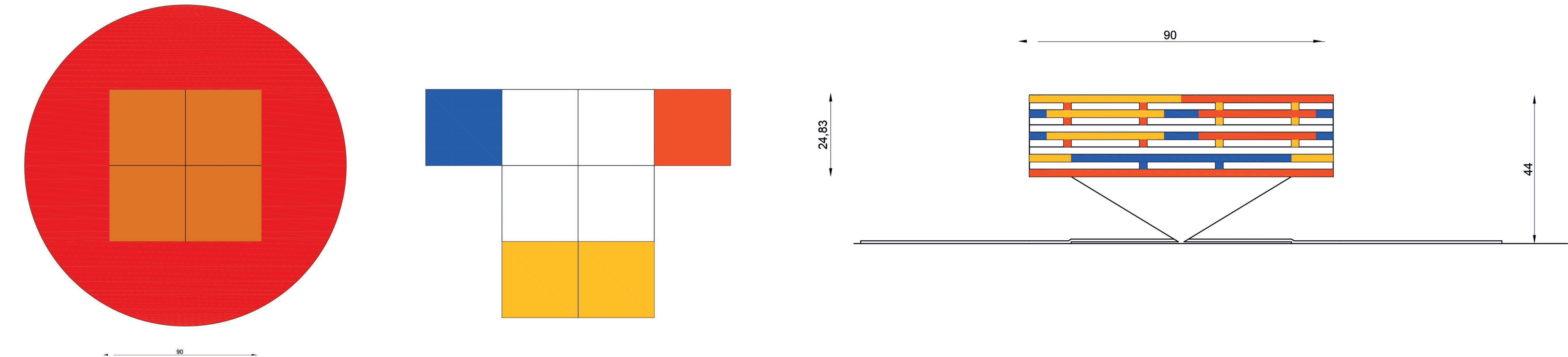
MONTAGE PERSPEKTIEF

2005 Bijzettafel Roux - Kasmirczak

Deze bijzettafel is multifunctioneel omwille van de klapbladen, de geïntegreerde uitschuiftabletten en ingewerkte laden. Het geheel is uitgevoerd met op elkaar gestapelde MDF platen en nadien geschilderd. De tekening (hierboven) is een poging om de zwaartekracht te doorbreken door het volume op een omgekeerde kegel te plaatsen, waarrond een vast tapijt.

Een gevisualiseerde truc zoals bij het goochelen want het tapijt bedekt een stalen plaat, gelast aan het punt van de kegel.

2010 Tafel Gelan-Monsieurs

Een uit te breiden TAFEL:

Stand 1: lengte van het blad 180 cm. (6 personen)

Stand 2: lengte van het blad 240 cm. (8 personen)

Stand 3: lengte van het blad 300 cm. (12 personen)

Tafelblad in zwarte MDF (18mm) bekleed met een afwerkingslaag in kunststof

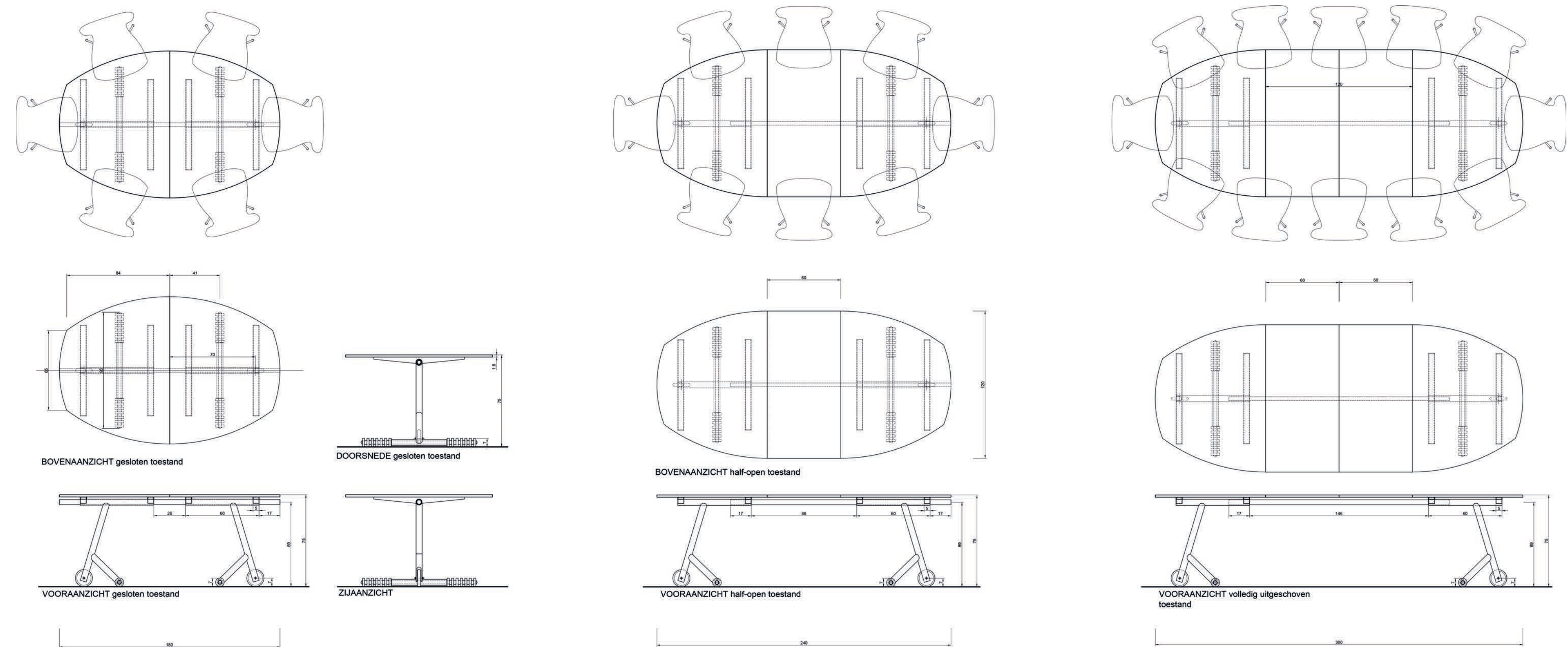
Buisprofiel diam. 50/2,5 mm. De vaste elementen zijn gelast.

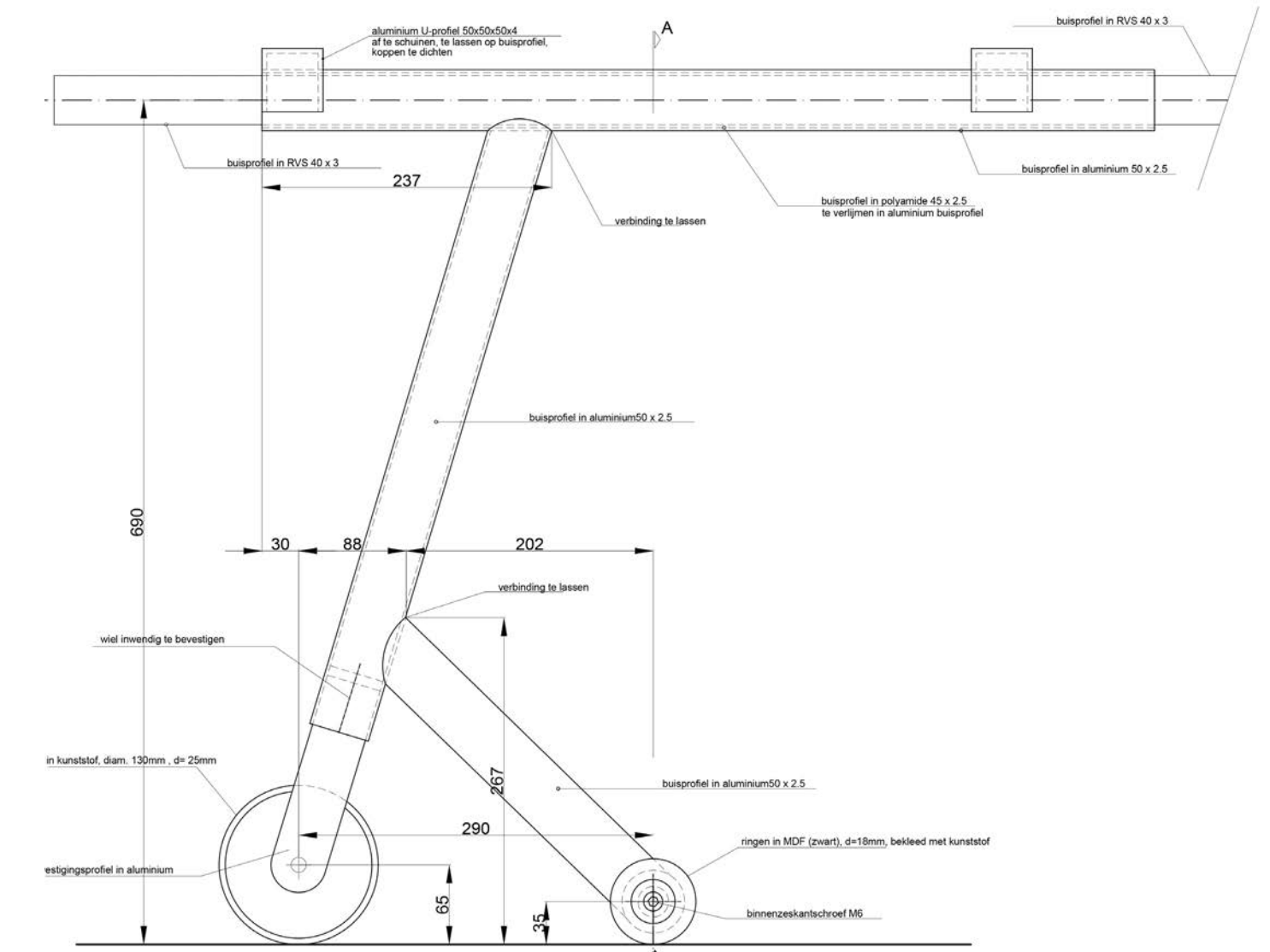
Stand 1: 180 cm lengte

Stand 2: grijs inlegstuk, 240 cm lengte

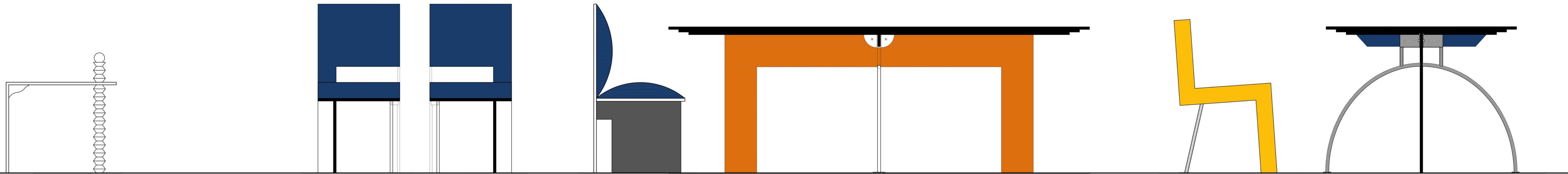
Stand 3: met twee inlegstukken, 300 cm lengte

Zijaanzicht

1998 - 2012 Collectie 8

In deze periode wordt er tijd en ruimte gemaakt om te ontwerpen en uit te voeren.
De voorontwerpschetsen zijn amalgaam met verschillende vormen en betekenissen. Hieruit ontstaan ontwerpen, eenvormig van kleur en stijl. Voor een eerste exemplarische uitvoering is gekozen voor hardboardplaat omwille van het aanbod van coloriet en duurzaamheid. Deze ontwerpen liggen aan de basis om Huize Schoonbeek te bemeubelen.

Een tweedeurs verticaal geïnspireerd kastvolume, in het midden vier schuifjes.
De hoger gestoken achterwand figureert als scherm en werkt als tweede wand van het interieur.

2013-2014 -2025 Puzzkast

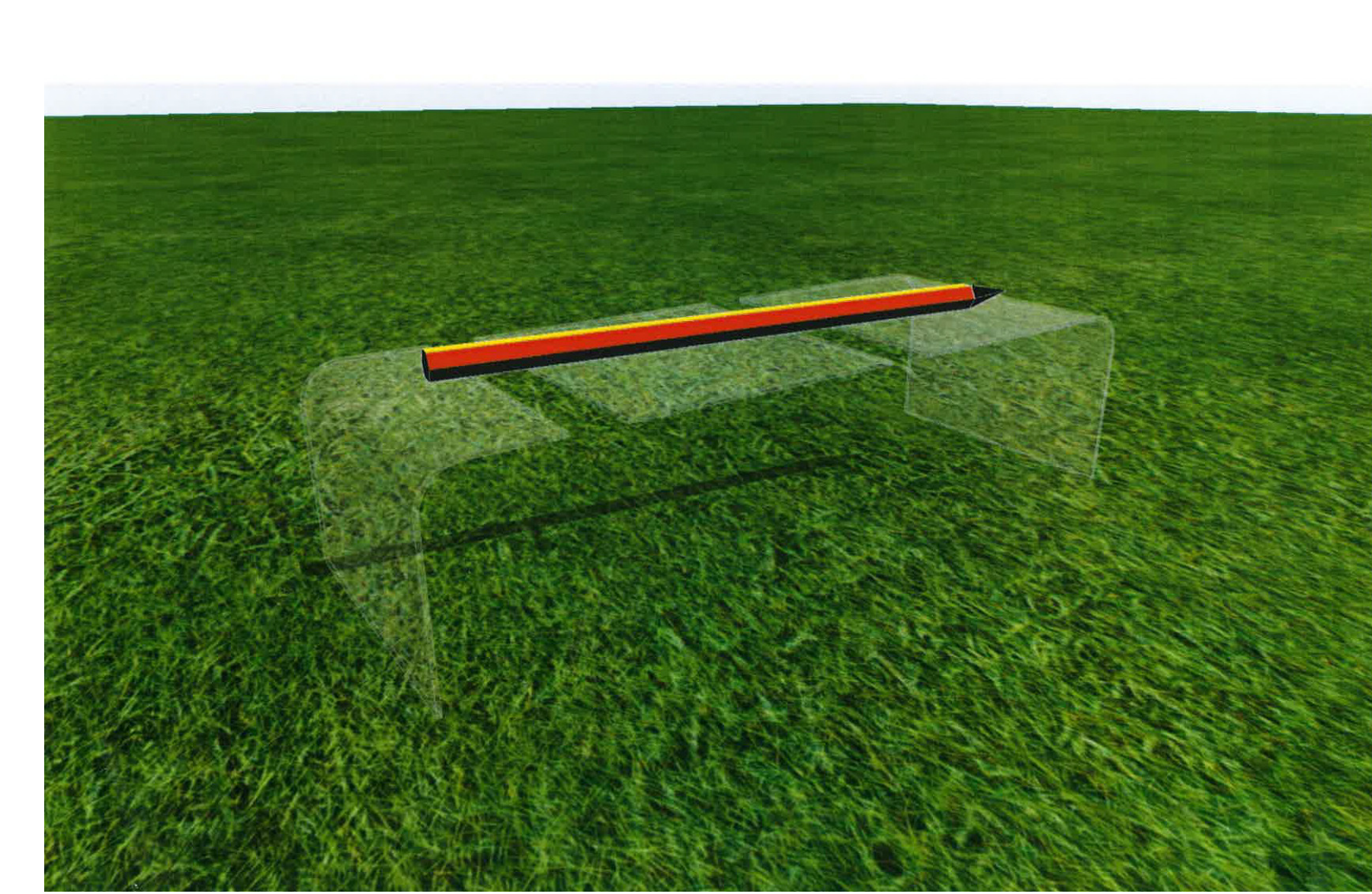
Een element uit berkenmultiplex 50 x 50 x 37 met een hoekje af...
Elk element is een schakelmodel om tot een verzameling te komen.
Uit elke verzameling ontstaan varianten, de puzzel als uitdaging ...

Actualisatie uitvoering puzzkast 2025 met deurtjes.

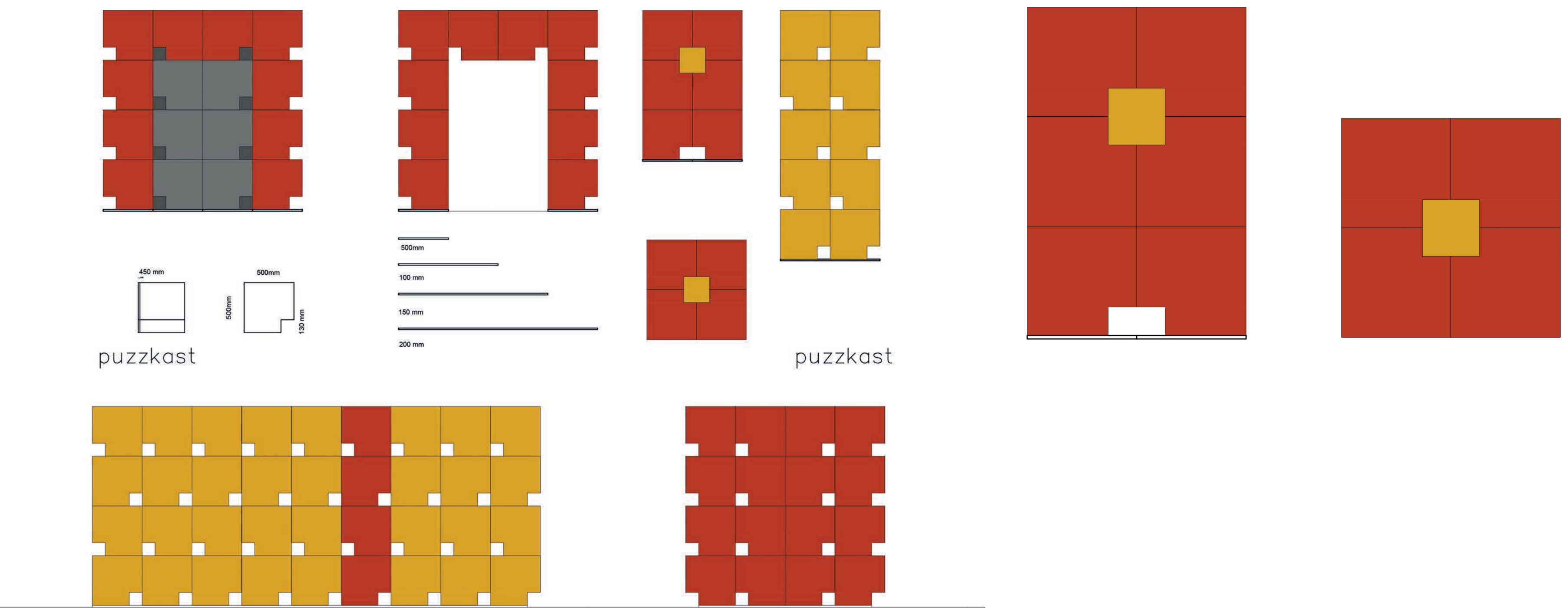

2025 potloodtafeltje

Het potlood is een middel om evenwicht en transparantie te schetsen...

Werktekening plexi en potlood samen.

5. OVER KLEUR EN SMAAK WORDT WEL GEDISCUSSIEERD

1993-1994 Sint-Mauritiuskerk Bilzen

De geschiedenis van deze kerk gaat terug tot het einde van de 15de eeuw. Koor en toren zijn hiervan getuigen.

De opeenvolgende neogotische ingrepen van de 19de en begin 20ste eeuw waren ingrijpend. In 1891 en 1904 werd de kerk nogmaals vergroot.

Op basis van vorige beschrijvingen en ontwerptekeningen werd zoveel mogelijk onder de grijze verflaag vrijgemaakt.

De nieuwe beschildering van strakke geometrische vormen en contrastvolle kleuren naar ontwerp van Jos Roux refereert naar de schilderwerken van 1906. Het is geen reconstructie van de oorspronkelijke beschildering maar een eigentijdse interpretatie waarbinnen ruimtelijke verhoudingen opnieuw gecorrigeerd en geledingen opnieuw geaccentueerd worden. De eveneens in de jaren 1950 grijs overschilderde-kruiswegdoeken en de monumentale figuratieve muurschilderingen werden ook in ere hersteld.

Alle elementen van ruimte en architectuur, aankleding, meubilair, glasramen en beelden, maar ook de technieken zoals verlichting, verwarming en beveiliging spelen op elkaar in tot een gecoördineerd neogotisch ‘gesamtkunstwerk’.

Originele neogotische beschildering omstreeks 1935

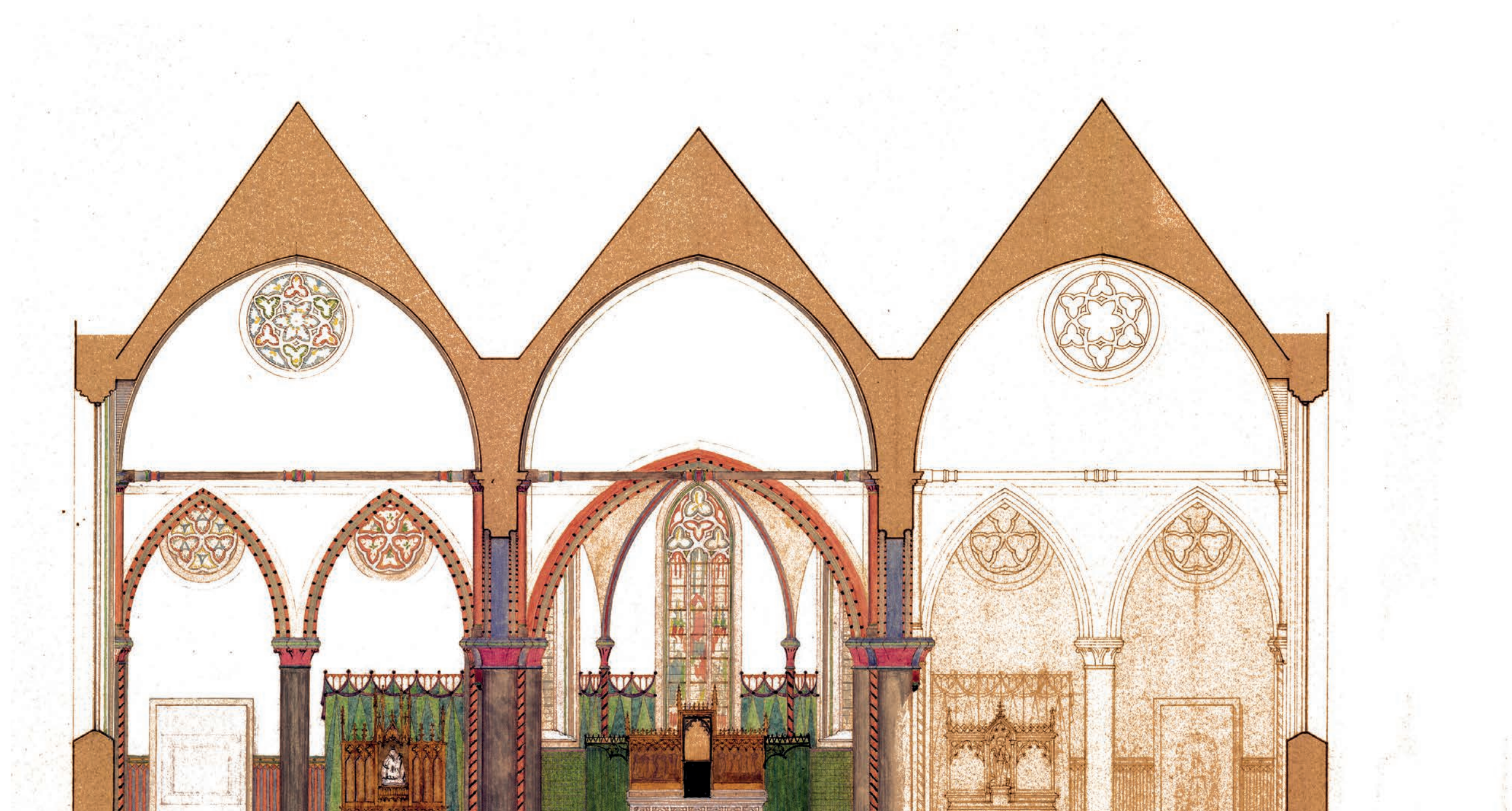
Bestaande toestand (na jaren zestig)

Kolommen en kapitelen schip-zijbeuk

Zijbeuk zuid

Kleurontwerp: dwarse doorsnede

Schip zicht naar westzijde

2008 Sint-Monulfus en Gondulfuskerk Kaulille (uitvoering 2016)

De geschiedenis van deze kerk gaat terug tot het einde van de 15de eeuw. Koor en toren zijn hiervan getuigen.

De opeenvolgende neogotische ingrepen van de 19de en begin 20ste eeuw waren ingrijpend. In 1891 en 1904 werd de kerk nogmaals vergroot.

Op basis van vorige beschrijvingen en ontwerptekeningen werd zoveel mogelijk onder de grijze verflaag vrijgemaakt.

De nieuwe beschildering van strakke geometrische vormen en contrastvolle kleuren naar ontwerp van Jos Roux refereert naar de schilderwerken van 1906. Het is geen reconstructie van de oorspronkelijke beschildering maar een eigentijdse interpretatie waarbinnen ruimtelijke verhoudingen opnieuw gecorrigeerd en geledingen opnieuw geaccentueerd worden. De eveneens in de jaren 1950 grijs overschilderde-kruiswegdoeken en de monumentale figuratieve muurschilderingen werden ook in ere hersteld.

Alle elementen van ruimte en architectuur, aankleding, meubilair, glasramen en beelden, maar ook de technieken zoals verlichting, verwarming en beveiliging spelen op elkaar in tot een gecoördineerd neogotisch 'gesamtkunstwerk'.

Bestaande toestand

Werken in uitvoering: plafondbeschildering

Plafond / gewelf schip

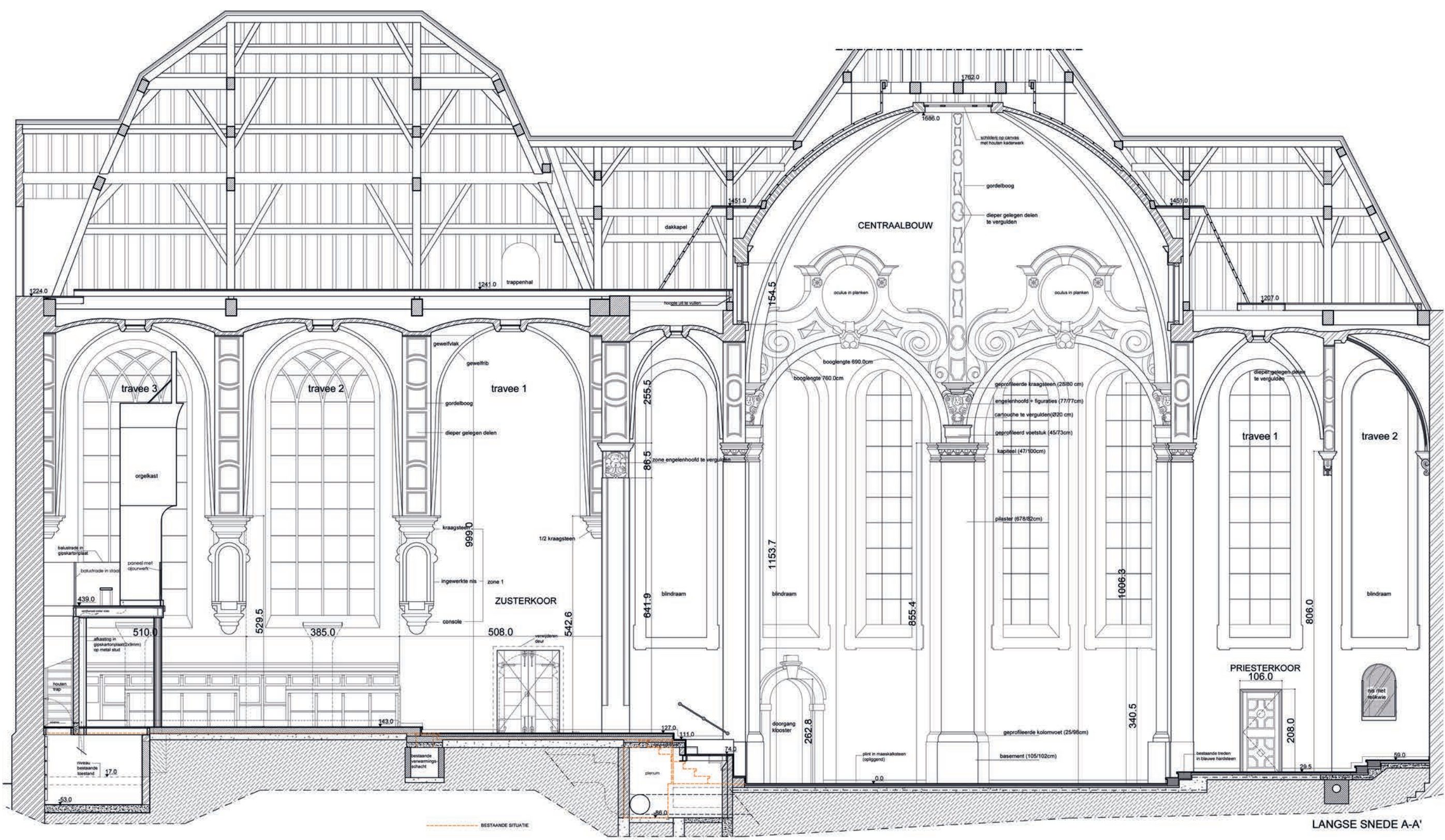

Gewelf van het schip en transept

2010-2011 O.-L.-Vrouw van Troostkerk Vilvoorde

De wand -en gewelfvlakken, alsook hun profileringen en sculpturaal decorum was voor het overgrote deel homogeen wit geschilderd. Dit aspect bleef doorheen de volledig 18de en 19de eeuw gehandhaafd. Getuige hiervan de opeenvolgende witbeurten 1709, 1788, 1838, 1850, 1884 en 1892.

Pas in het begin van de 20ste eeuw start een meertonige beschildering met op de gewelfvlakken polychrome figuraties. Daar, van de twee recentste perioden (1901 en 1930) , de kleurvormgeving en de technische toepassingen conceptueel niet passen in dit 17de eeuwse interieur wordt geopteerd voor het plaatsen van kalkverf. Stratigrafisch onderzoek, op enkele uitzonderingen na, stelde kalkwit vast. In overleg met M&L werd niet geopteerd voor pigmentering, noch voor verguldungen omwille van het structureel ontbreken ervan. Na het witten vormt het interieur een coherent historisch geheel. De soberheid van aankleding wordt toegepast zoals dit eeuwen ervoor ook gebeurde.

Langssnede van zusterkoor, centraalbouw en koor

Centraalbouw op de voorgrond met orgel westzijde zusterkoor

Koor met opstelling van het historisch altaar.

Vóór de schilderwerken

Boven: stratigrafisch onderzoek op engelenhoofd

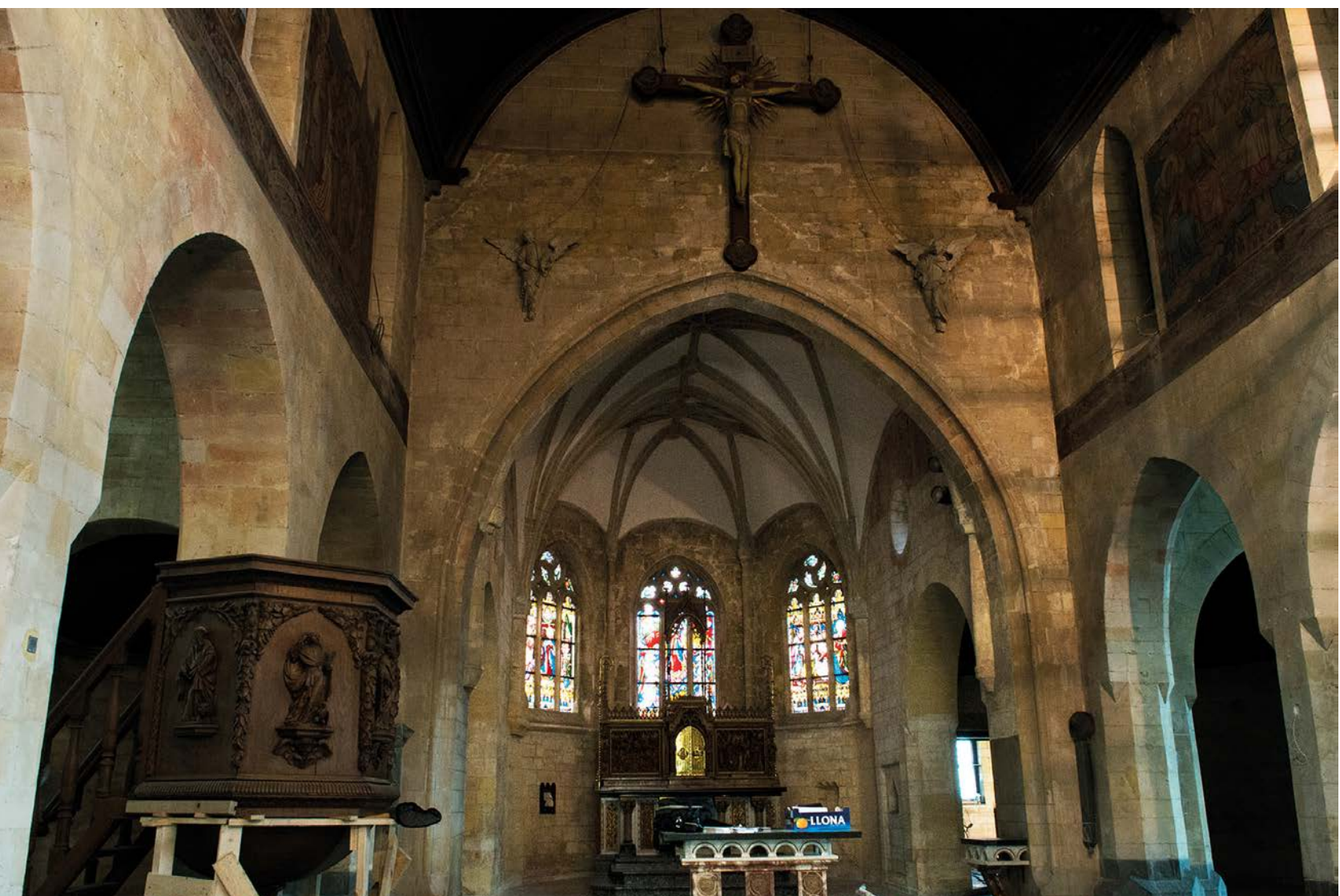
2016 Kerk O.-L.-Vrouw-Ten-Hemel-Opneming Zutendaal

Vanaf de gotiek tot 1897 was dit kerkinterieur bepleisterd. Onzorgvuldig en niet homogeen mergelparement gaf aan dat er gemetseld werd met de intentie om achteraf te pleisteren en ‘te witten’.

Historisch gezien is herbepleistering en ‘witten’ dus evident, er werden geen kleuren gevonden bij onderzoek.

Voormalige ontleistering: zware schade van ‘bekappingssporen’ rondom de marouflages

Uiterst vervuild mergelparement vòòr de werken

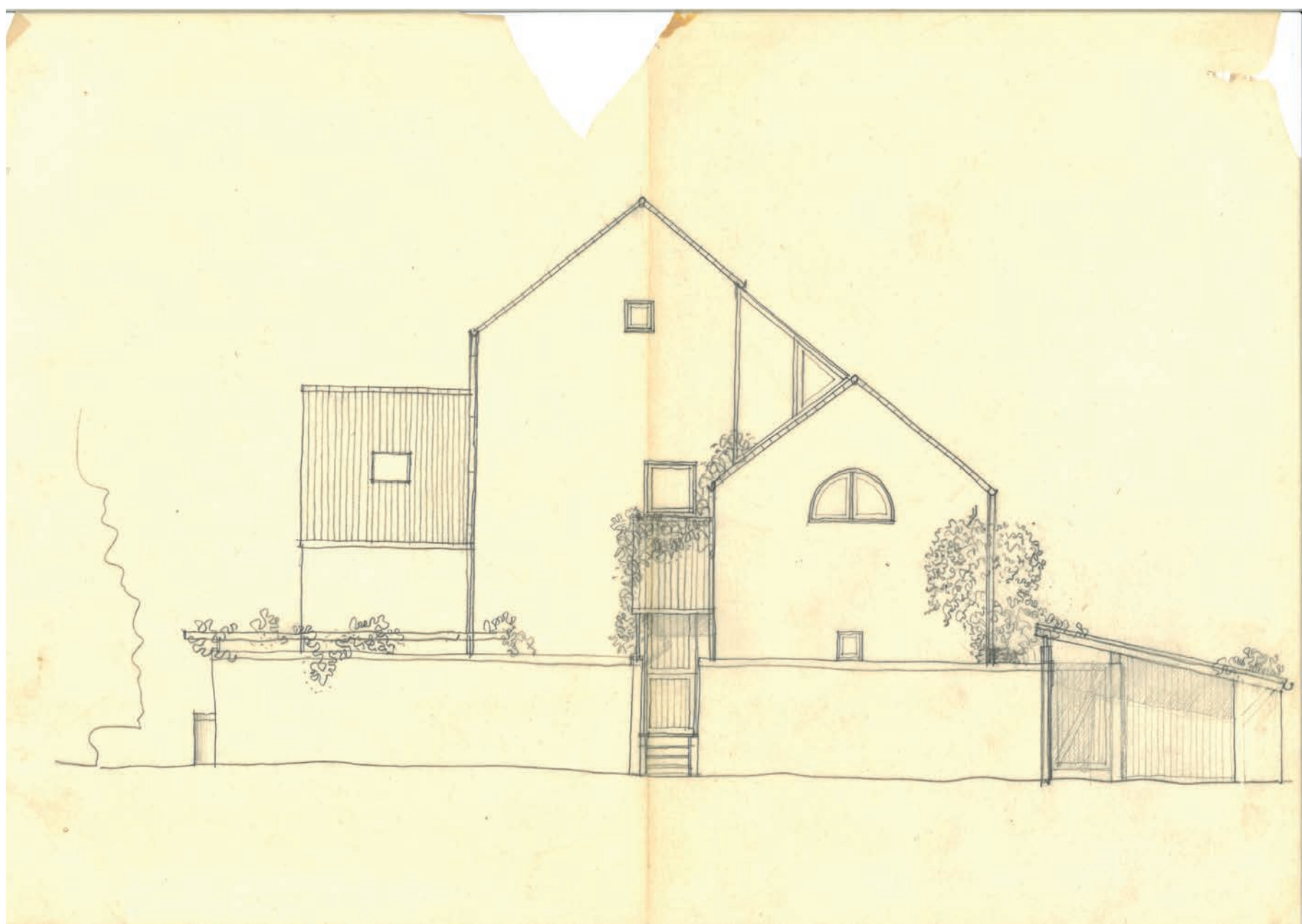
Vanuit zijbeuk noord naar het schip en zijbeuk zuid, met integratie van marouflages en beelden.

Nieuwe kaleitoepassing op muren en gewelven. Neogotisch altaar in een gotisch koor en absis.

6. HET HUIS ALS PROCES

De reciprociteit van wonen.
Hoge canadabomen vormen samen een bos.
Ontwerpen met concepten is optornen tegen dit landschap.
Omwille van het krappe budget wordt compactheid de noodzaak.
Verticaliteit is het antwoord op de hoge bomen.

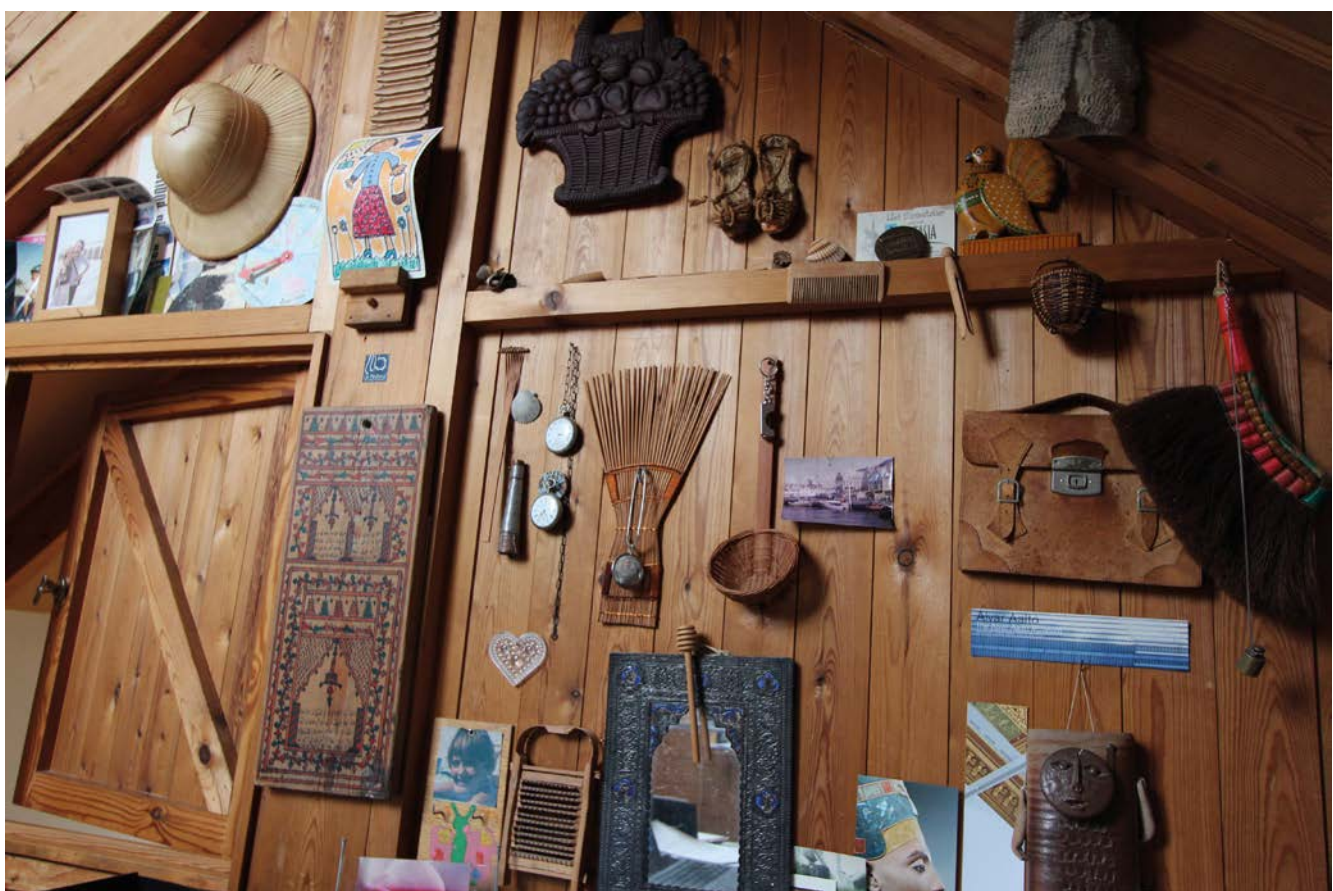
Voorgevel

Binnentrappen verbinden bordessen en ruimten met zichten op oost, zuid, west, en op noord.
In oorsprong is en was het weefatelier op de eerste verdieping het hart van de woning met ‘het luik’ dat uitgeeft op de eetkamer en verder oogt op het landschap omdat het zuiderraam voldoende verticaliteit kreeg, dit als contrast met de kleine gestrooide raampjes die als schilderijtjes aanwezig zijn.
De glaskap boven het atelier geeft een buitengevoel waar licht en lucht bij dag, sterren en wolken bij nacht, mee wonen.
De traphal is afgemeten klein maar opent zich in de hoogte tot aan het dakvenster.
Het is een habitat met trappen en woon-werkplekken.

- Reciprociteit als interactie van nieuwe ruimtelijke structuren:
- de komst van een verstilde tijd, voor herinneringen, voor verandering...
 - de vier seizoenen rond het huis
 - reciprociteit als interactie van nieuwe ruimtelijke structuren:
 - de komst van een verstilde tijd, voor herinneringen, voor verandering...
 - de vier seizoenen rond het huis
 - na de carport de verbouwing voor een atelier voor keramiek
 - zoektocht naar kleur en meubilair voor de eethoek en keuken
 - zoektocht naar detail en symboliek
 - zoektocht naar buitenobjecten

Herinneringen

Van carport tot atelier

Zuid terras met object ‘oogcontact ’ zomer-winter

Eetruimte

Kast met Jascha’s tekeningen

Spiegelcontrast bij de inkom

v.l.n.r.
Uit atelier naar eethoek
Uit atelier naar het zuid venster
Van eethoek naar atelier
Kleine raampjes als schilderijtjes
Reflecties van (zon)licht

Keuken

Eigen atelier

7. BEELD IN BEELD

Naar aanpak zijn er twee opties om beelden of schilderijen onder te brengen.
In beide gevallen zullen deze historisch kunstwerken electronsich en mechanisch beveiligd worden.

1. Beelden uit de context

Omwille van meerdere diefstallen uit omliggende kapellen worden kunstwerken naar een nabijgelegen kerk overgebracht.

1989 Gorgoniuskerk Hoegaarden Herinrichting van torenruimte tot schatkamer.

Deze ingrijpende verbouwing was de eerste in de reeks van werken in de torenruimte van deze kerk. Oorspronkelijk bestond de toren uit twee verdiepingen en is doorbroken tot tegen het kruisribgewelf waardoor het westerraam volledig vrij kwam te staan.

21 historische topstukken, meestal uit de 17de en 18de eeuw, niet alleen uit de Gorgoniuskerk maar vooral ook uit kerken en kapellen uit de omgeving.

Het concept start met een museale opstelling rond de 14de - eeuwse doopvont. Pronkstuk is het gotische beeld ‘Christus op de Palmezel’ van de Blijde Intocht in Jeruzalem, dat uit de eerste helft van de 16de eeuw dateert en al sinds 1631 op Palmzondag jaarlijks wordt megedragen in de vermaarde Palmprocessie.

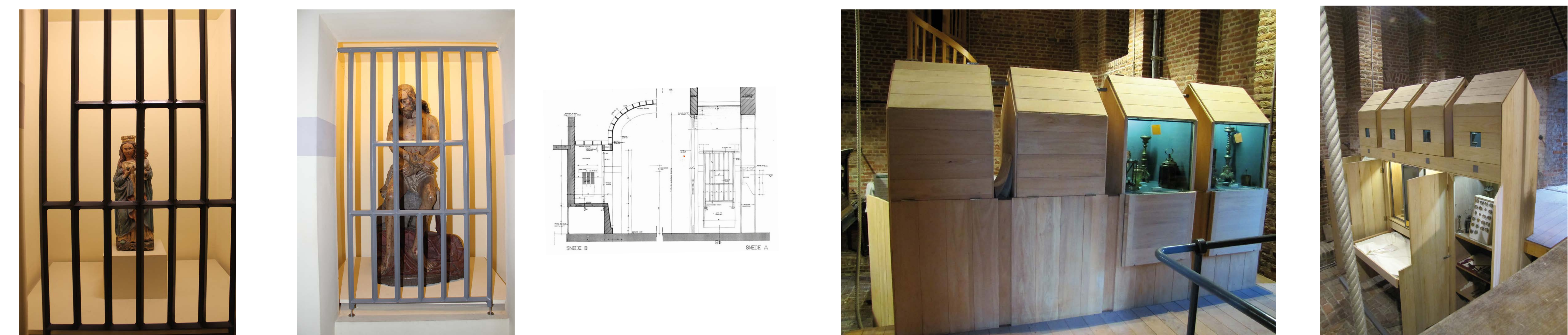
1997 Sint-Trudokerk Peer

Deze inrichting / beveiligingswerken gebeuren op twee niveau’s

1. Een herinrichting van de westelijke inkom waar twee ‘aandachtsbeelden’ in een geborgen ruimte stilte en bezinning uitstralen.
 - Onze - Lieve - Vrouw met kind is een stenen beeld uit de 15de eeuw.
 - Jezus op de koude steen in gepolychromeerd hout uit de 16de eeuw.

Het schilderij ‘De rust op de vlucht naar Egypte ’ is 17de- eeuws met bloemenkrans als precieus altaarstuk uit de Deusterkapel. Andere 18de eeuwse beelden komen uit diezelfde kapel. (Sint-Antonius van Padua, Sint-Franciscus van Assisi, heilige Hyacint)

2. De schatkamer in de torenruimte (tweede niveau). Betreft objecten, sacraal metaal, beelden, schilderijen en textielen.

8. HET ORGELPUNT

Architectuur, Monument, Interieur zijn sedert 1990 de items en het draagvlak van werken die Jos Roux met Spectrum Collectief uitvoerde. Dit hoofdstuk behandelt orgeldossiers, meerbepaald de restauratie van historische orgels, al dan niet aanwezig in beschermde kerken of kapellen.

Met Michel Lemmens, musicoloog werd vanaf de beginjaren een lange samenwerking opgebouwd, terwijl de stabiliteitswerken nog steeds behartigd worden door ir.architect Marc Vaesen want vaak zijn de doksaalvloeren onstabiele draagconstructiesgeworden.(afgebroken moerbalken of aantasting van houtworm)

Er is dus een wisselwerking tussen de effectieve orgelrestauratie van het instrument (1), de restauratie van de orgelkast (2) en de sanering of stabiliteit van de doksaalconstructie (3)

Voorafgaand zal een diepgaande opmeting plaatsvinden terwijl de (kunst)historicus het archivalisch onderzoek behartigt.

Het specifieke musicale aspect - het is tenslotte een instrument - blijft steeds bij de musicoloog als orgeldeskundige.

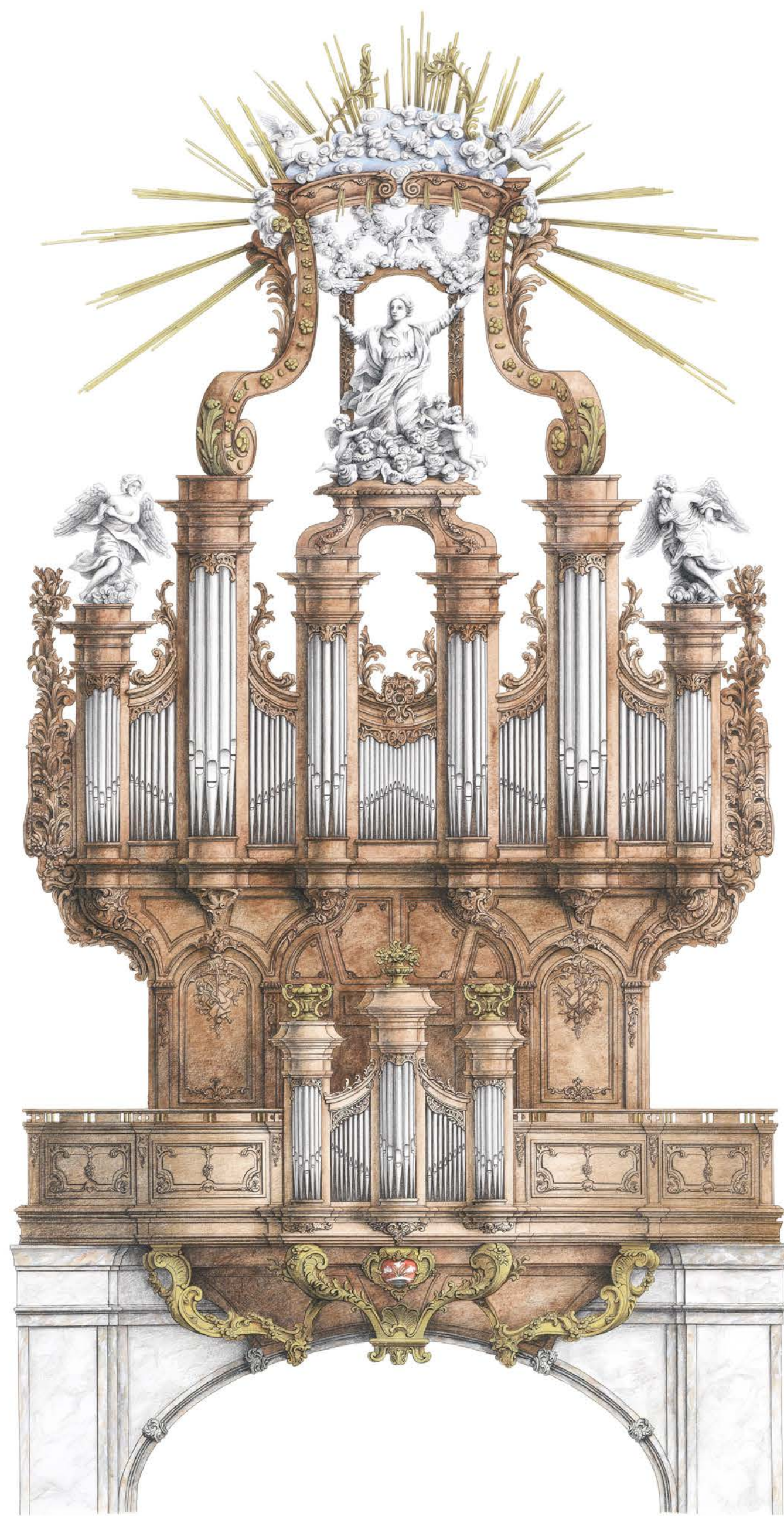
Jos Roux is de verbindingspersoon tussen de verschillende disciplines eigen aan deze orgelrestauraties.

Hierdoor maakte het Collectief kennis met orgelbouwers vanuit de 17de, 18de, 19de en begin 20ste eeuw .

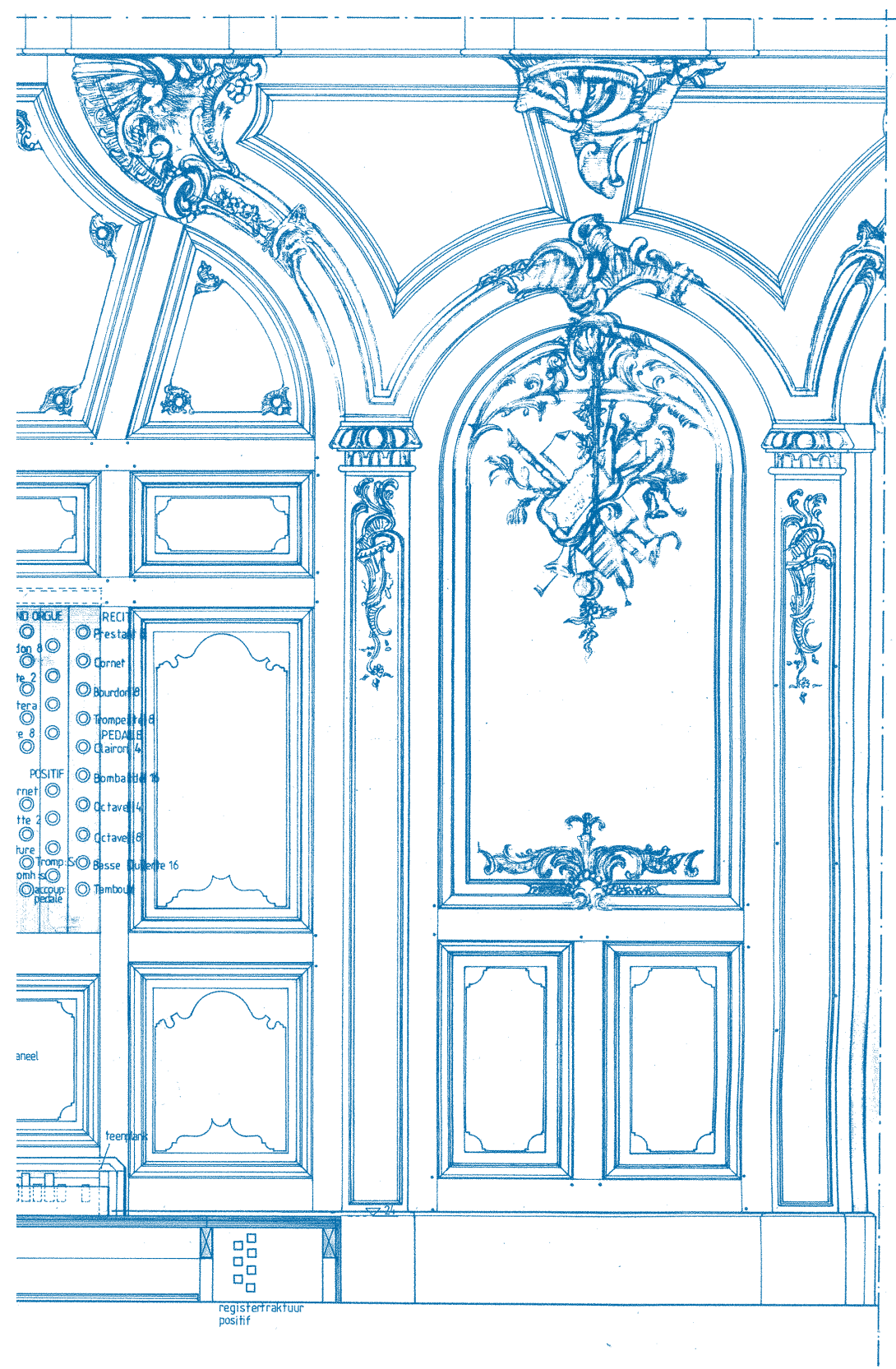
De bijzondere projecten zijn orgels uit :

- Onze-Lieve-Vrouw Basiliek Tongeren (Le Picard)
- O.-L.-Vrouwkerk Sint-Truiden (ongekende orgelbouwer)
- De splitsing van twee orgels in Elzenveld Antwerpen (Bremser en Loret)

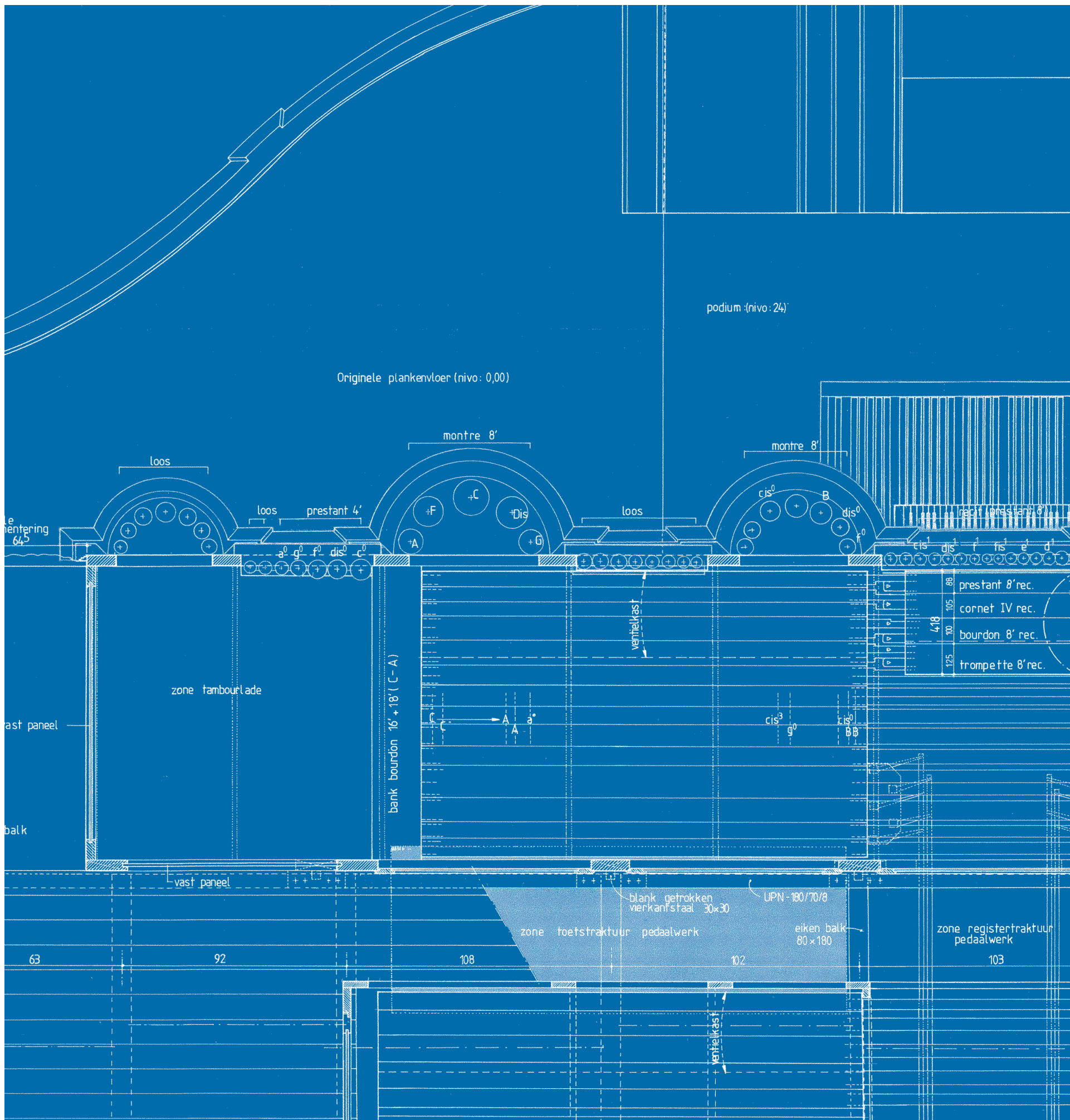
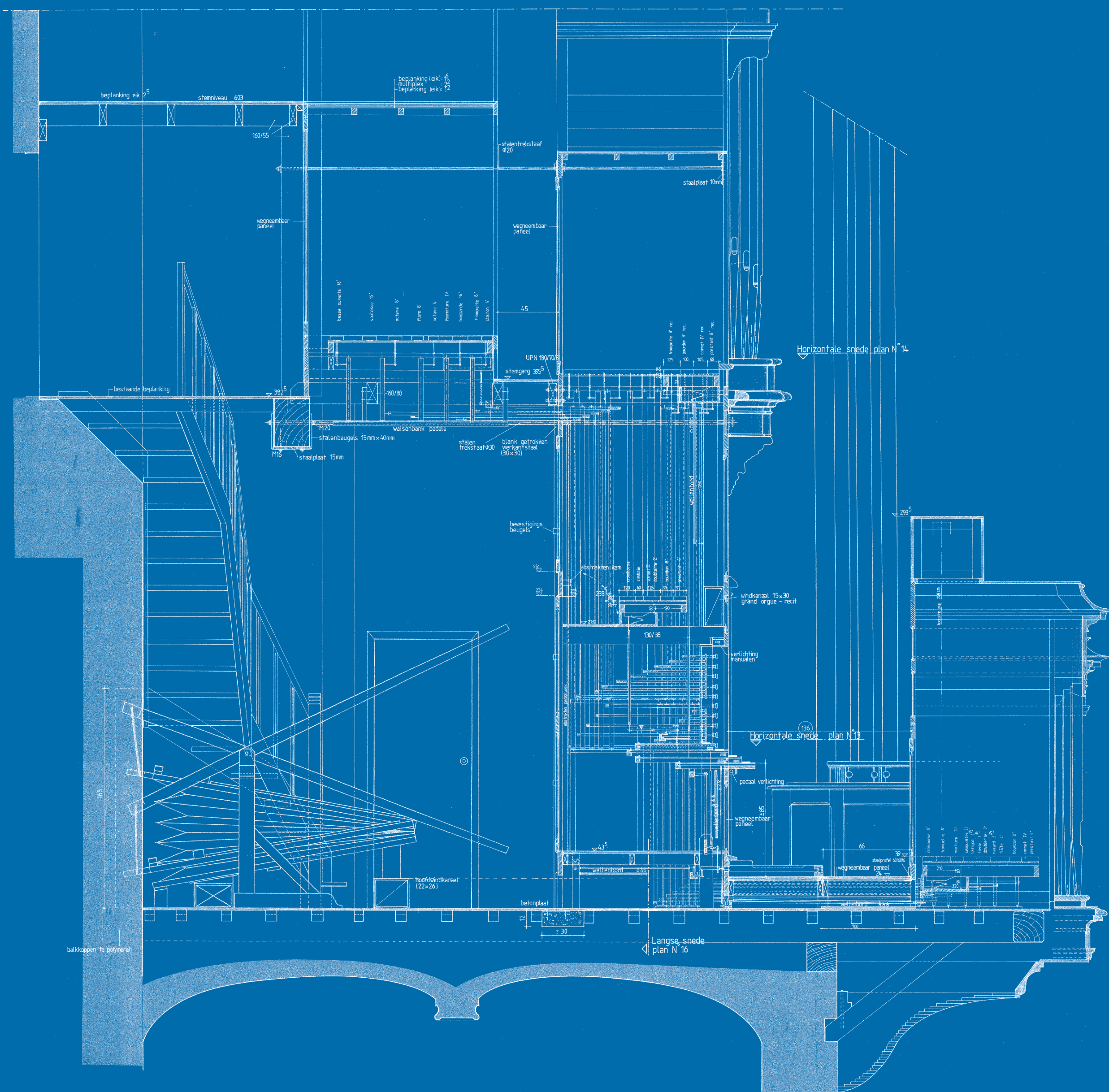
1995 Onze-Lieve-Vrouw Basiliek Tongeren (Le Picard)

Aquarel K.Roux

Werktekening rechterdeel/onderbouw van het front

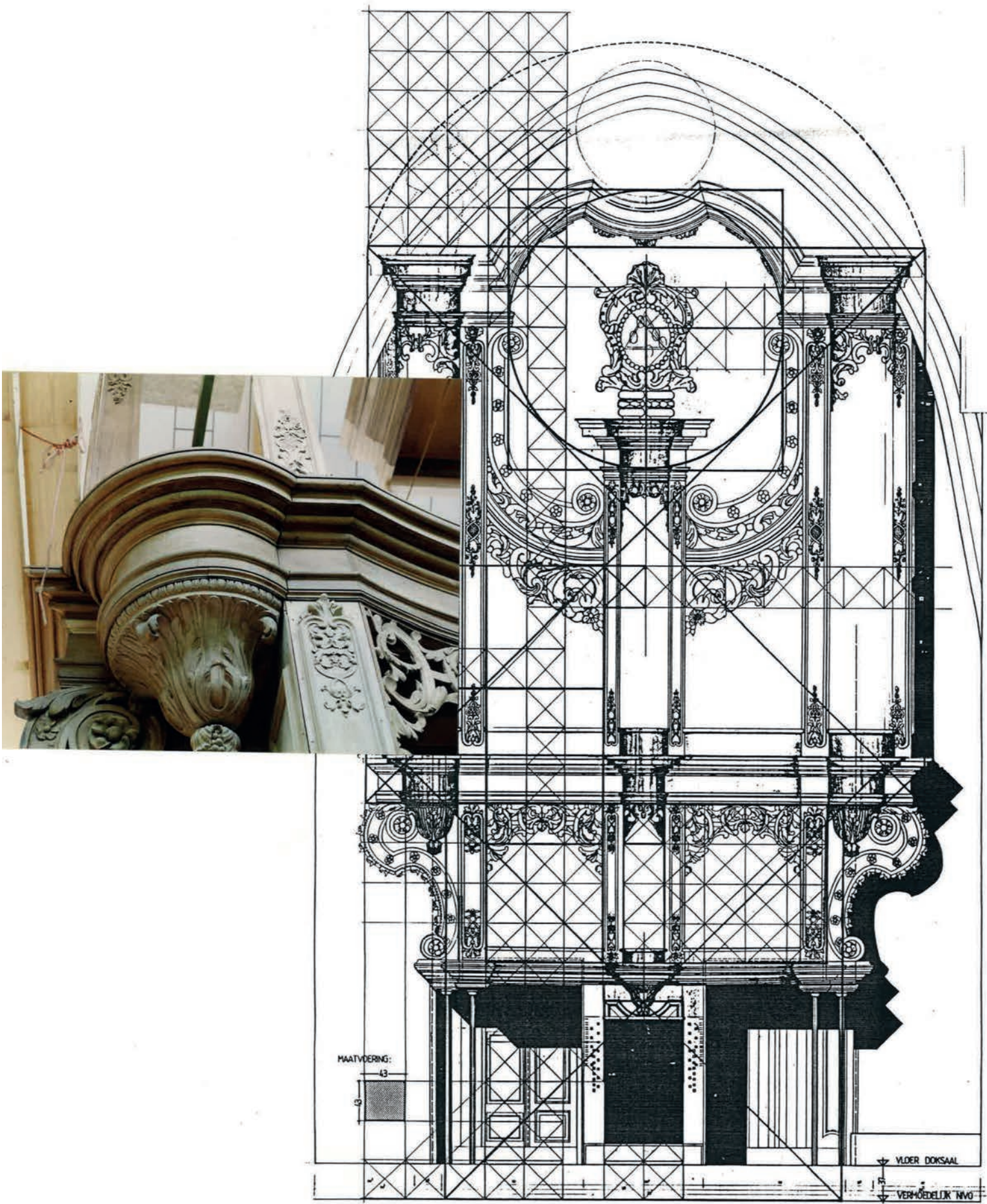
Horizontale snede boven de windlade

Opmeting rechter zijtoren, front

1995 O.-L.-Vrouwkerk Sint-Truiden

- onbekende orgelbouwer: restauratie gericht op het werk van J.S. Bach
- kast 1728 – 38, zo mogelijk Philippe de Ronnet uit Luik

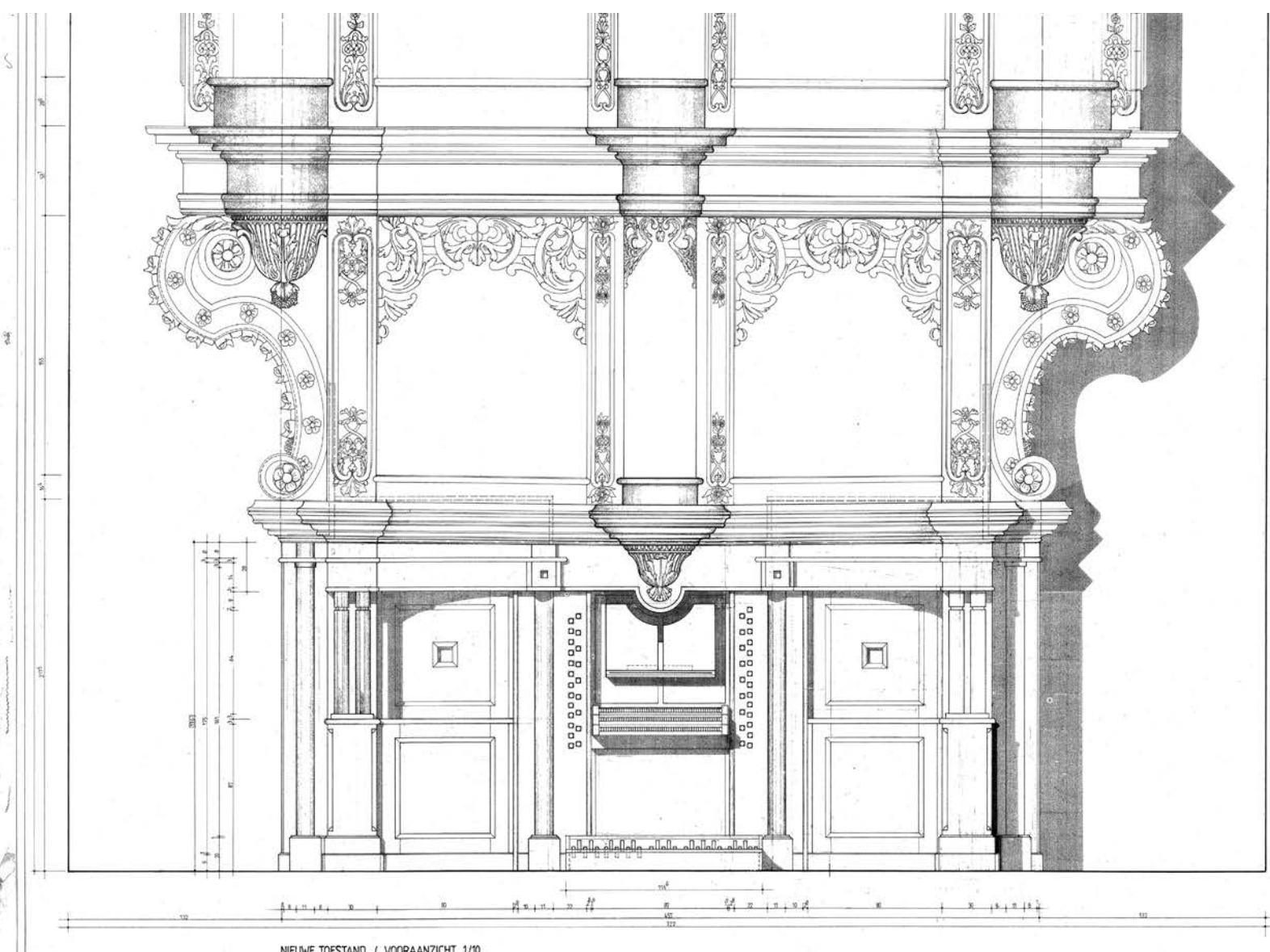
Proces onderzoek module:
omwille van inkorting hoogte onderkast

Nieuwe onderkast / front met ingebouwd klavier

Onderzoek op de balken/ doksaal ivm. stabiliteit

Werktekening nieuwe onderkast met ingebouwd nieuw klavier

Uitbreiding van de linker rolwang

Restauratie en aanvullend voor
volledig ornamenteel ornament

2004 – 2007 Splitsing/Restauratie van twee orgels in Elzenveld Antwerpen

- orgelbouwer Bremser 1675, orgelkast Gisbertus Cosijns
- orgelbouwer Loret bouwde in 1844 een nieuw orgel in de oude Bremserkast
- Vóór de restauratie vond een studie plaats ifv.de akoestiek

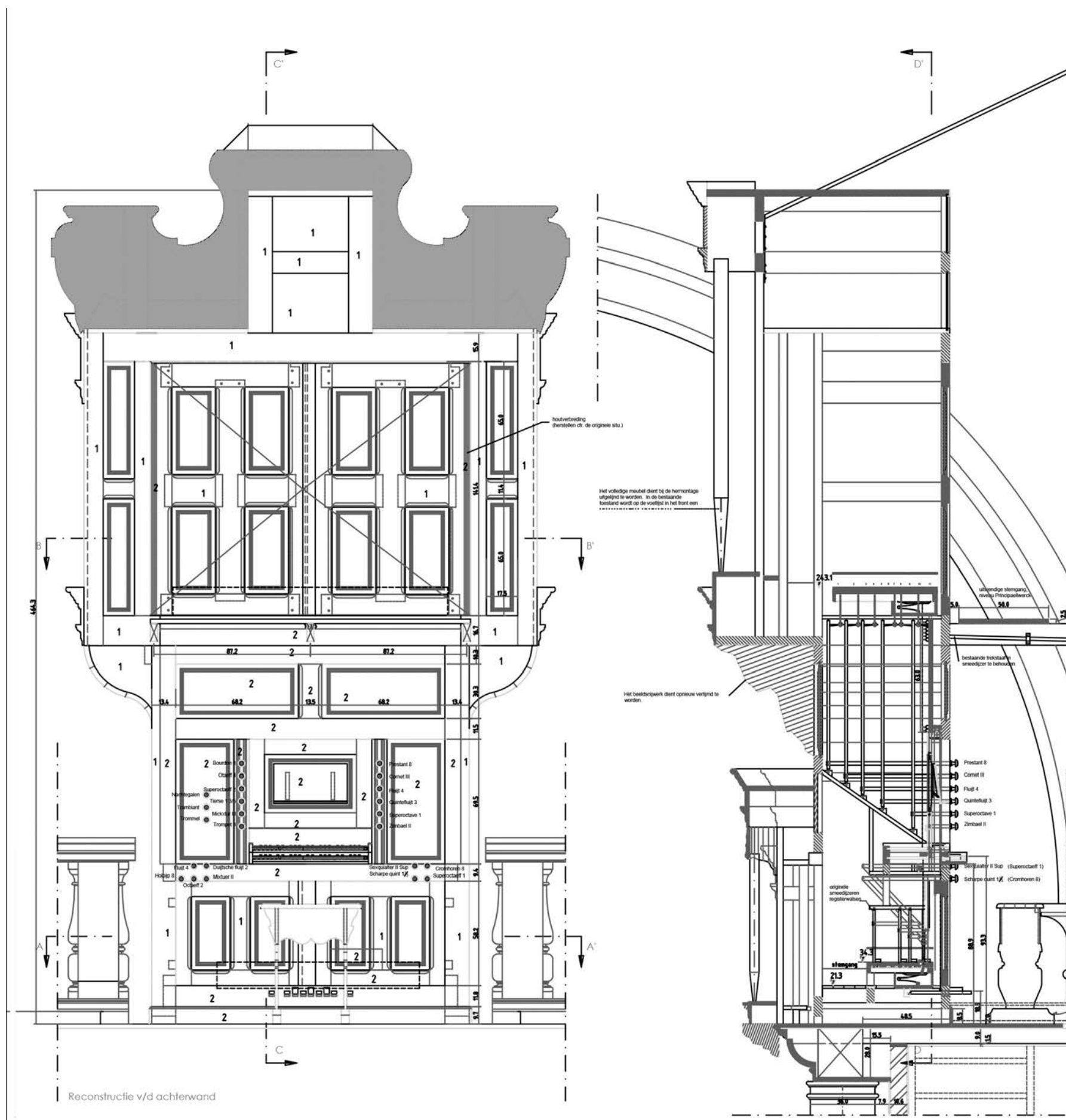

Front restauratie Bremser orgel (aquarel K.Roux).

Loretorgel/ nieuwe kast onder het gewelf
van de kapel.

Uitvoering stabiliteit voor uitbouw vloer
omwille van voorbespeling.

Werktekening Bremserkast, achterzijde
orgelkast met ingebouwd klavier omwille
van achterbespeling

Idem werktekening dwarsnede

Nieuwe kast voor Loretorgel
Als meubelontwerper besteedde Jos Roux veel aandacht om
hedendaagse orgelkasten te ontwerpen, op voorwaarde dat
de kasten niet meer aanwezig of niet meer origineel hersteld
kunnen worden. Dit betekent voor een meubelontwerper een
'klinkende' uitdaging daar de 'modale orgelwereld' op vorm-
gevend vlak zich stevast blijft hullen in klassieke plagiaten.
Orgelfanaten zullen wellicht nieuwsgierig uitkijken naar mu-
sicologische informatie van het historisch instrument, maar
dit is niet het uitgangspunt van het boek -BEWOGEN- dat
veeleer een sluier oplicht van de gerealiseerde inhoudelijke
en technische restauraties die complementair zijn met het in-
strument.

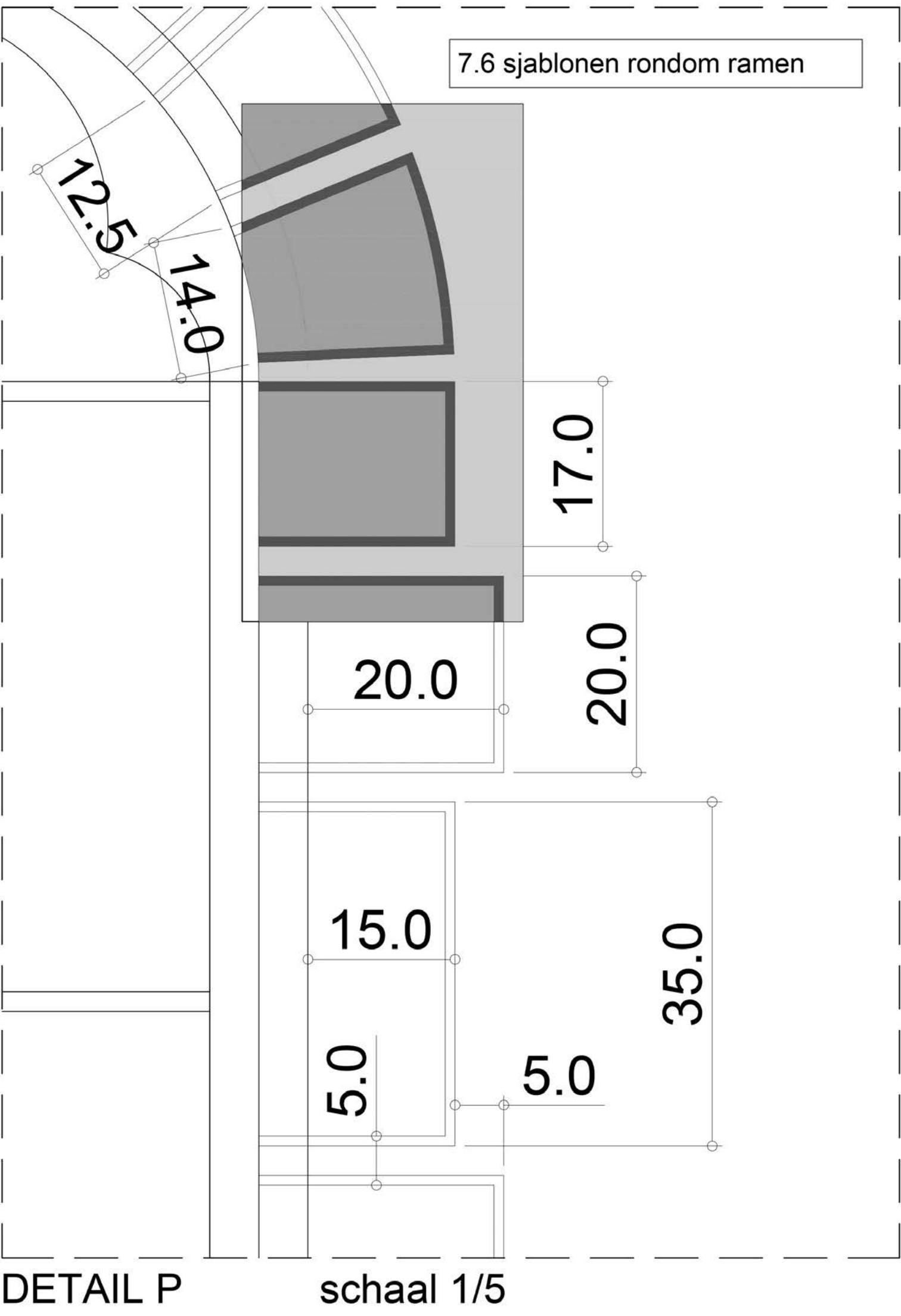
9. OOG VOOR DETAIL

De verschillende voorgestelde projecten, uiteenlopende opdrachten, steeds in een andere context dienen ontworpen vanuit de grote contouren tot het finale detail.
Economische redenen, te slordige aanpak of gebrek aan raffinement zijn al te vaak aansprakelijk voor het ontbreken van het detail in de eindfase.
Het detail is het elixer van het ontwerp, het is de steen der wijzen, gebeiteld in de geest van het ontwerp, zoals een kolom zonder kapiteel.

Sint-Martinuskerk Dilsen-Stokkem

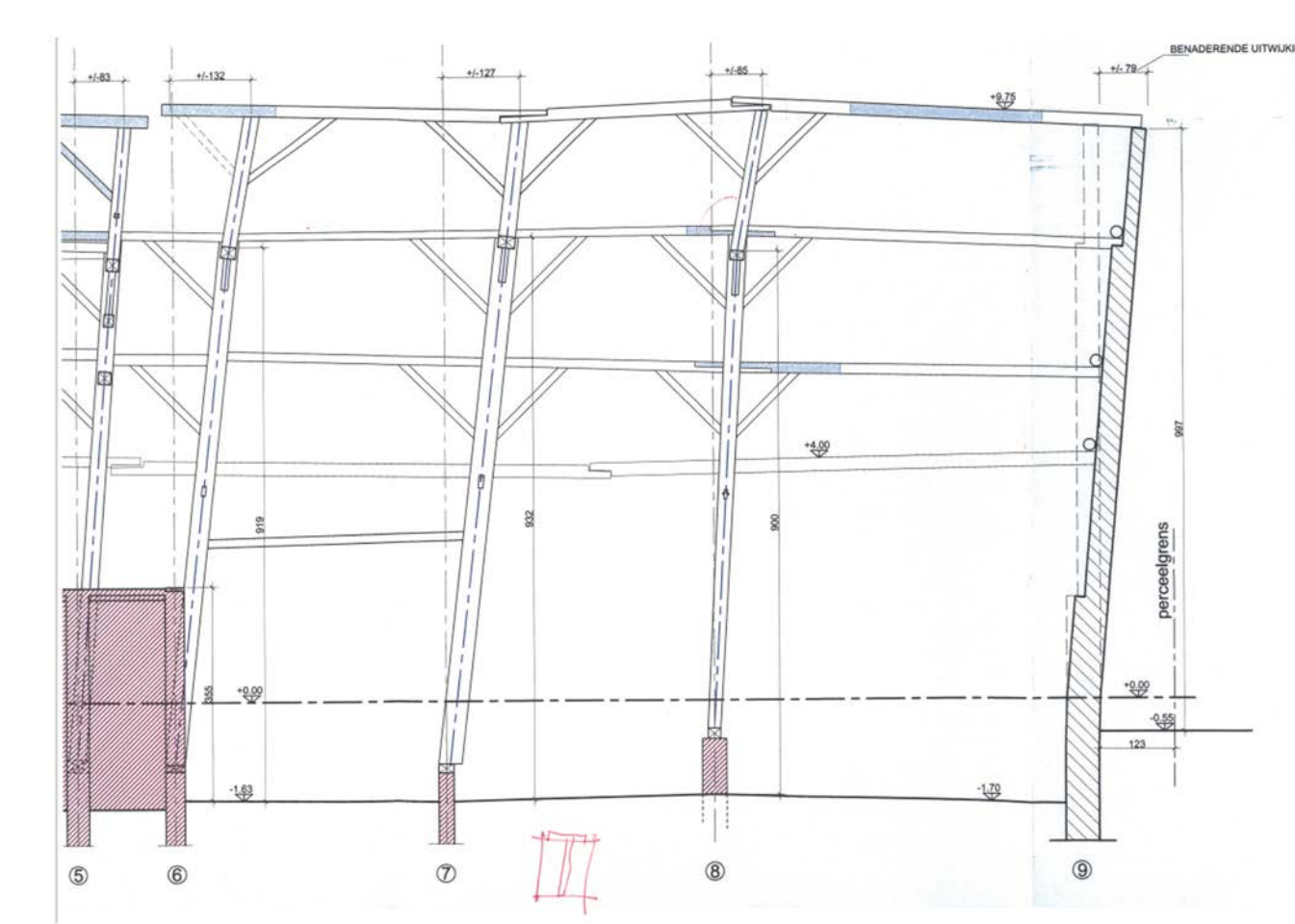
Het detail in de simulatie van de bouwsteen, geschilderd in neogotische stijl

Werktekening steensimulatie

Schuur Brouwerij Wilderen

Oog voor detail vangt aan bij de scheefstand van de opmeting in de bestaande toestand. De scheefstand is ca. 80 cm.
De hoogte van de schuur is 9.75 m.

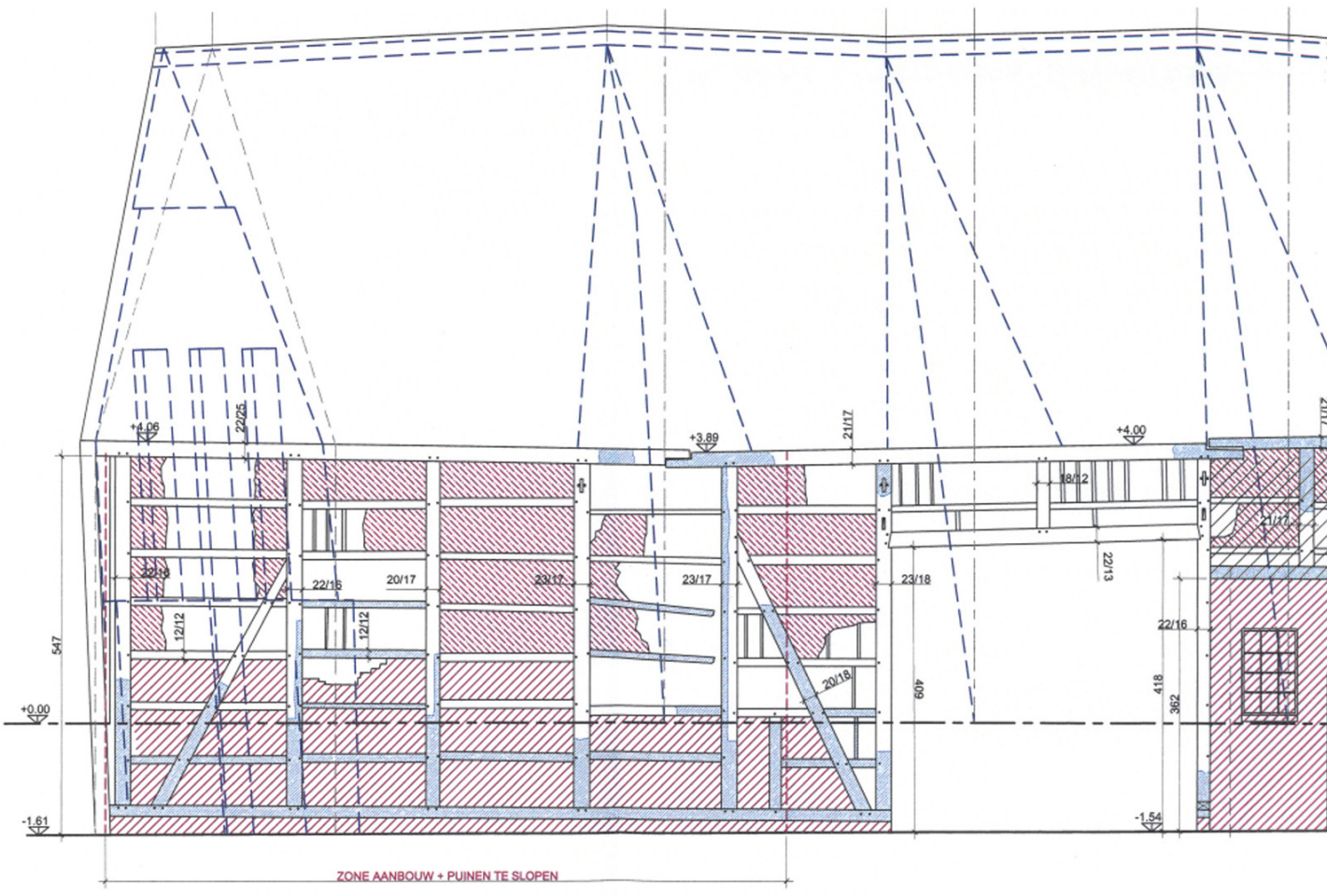
Deel van langse doorsnede schuur

Fragmentarische vervanging vakwerk

Buitenpoort met glaspartij van inkom

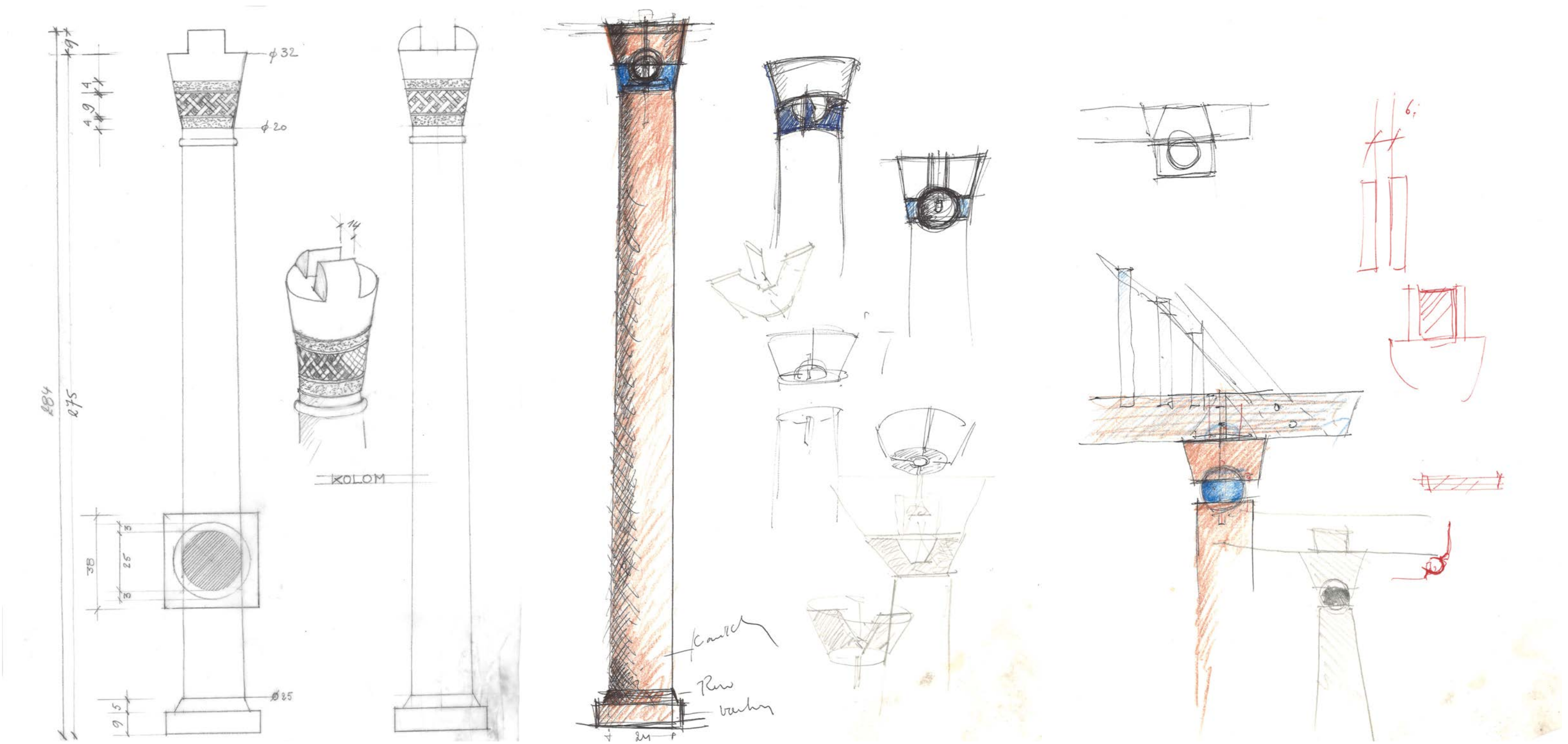

Gevel oost, blauwe delen uitgerot, verzakt of losgekomen om te vervangen

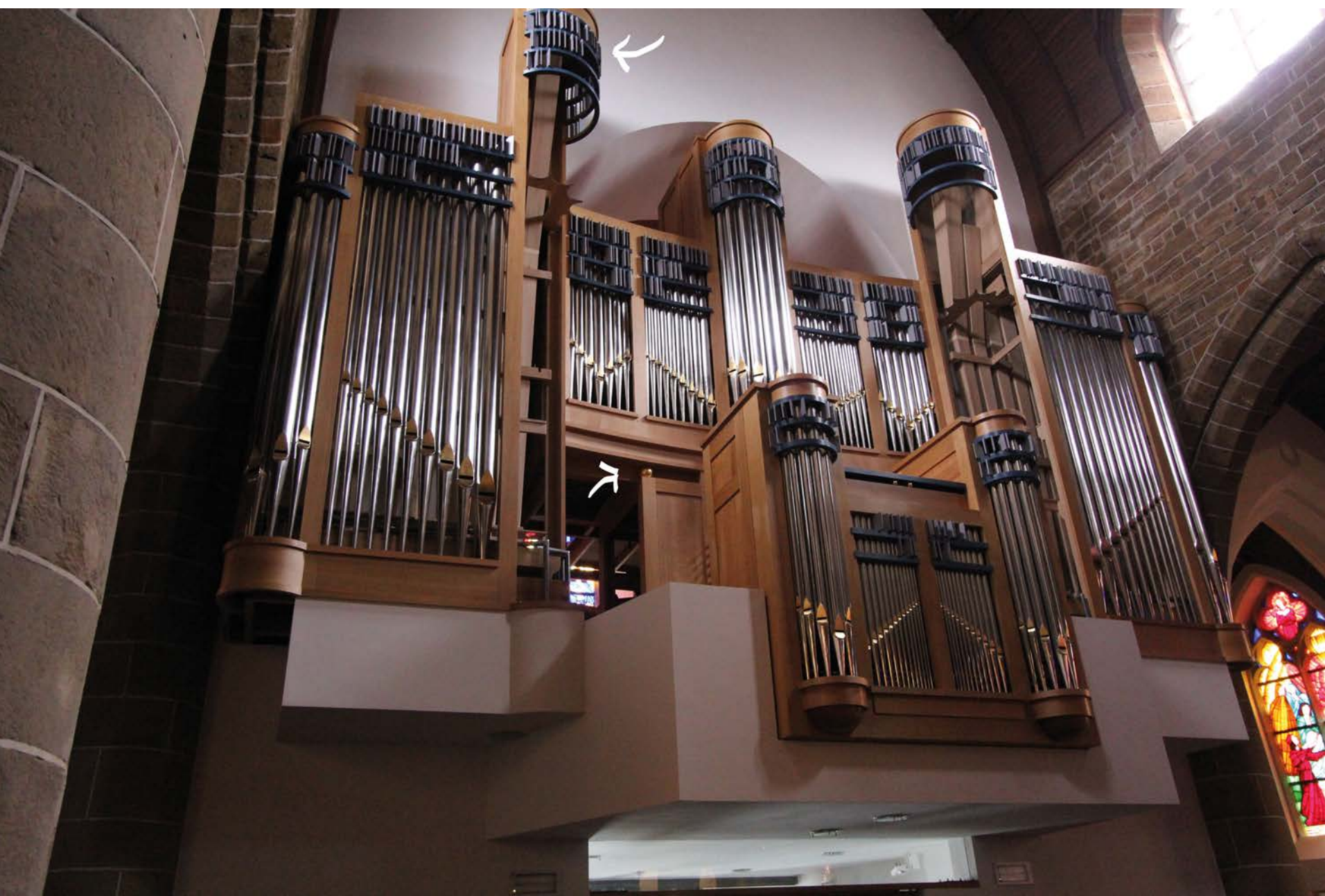
Afwerking dak binnenzijde schuur

Studies kapitelen

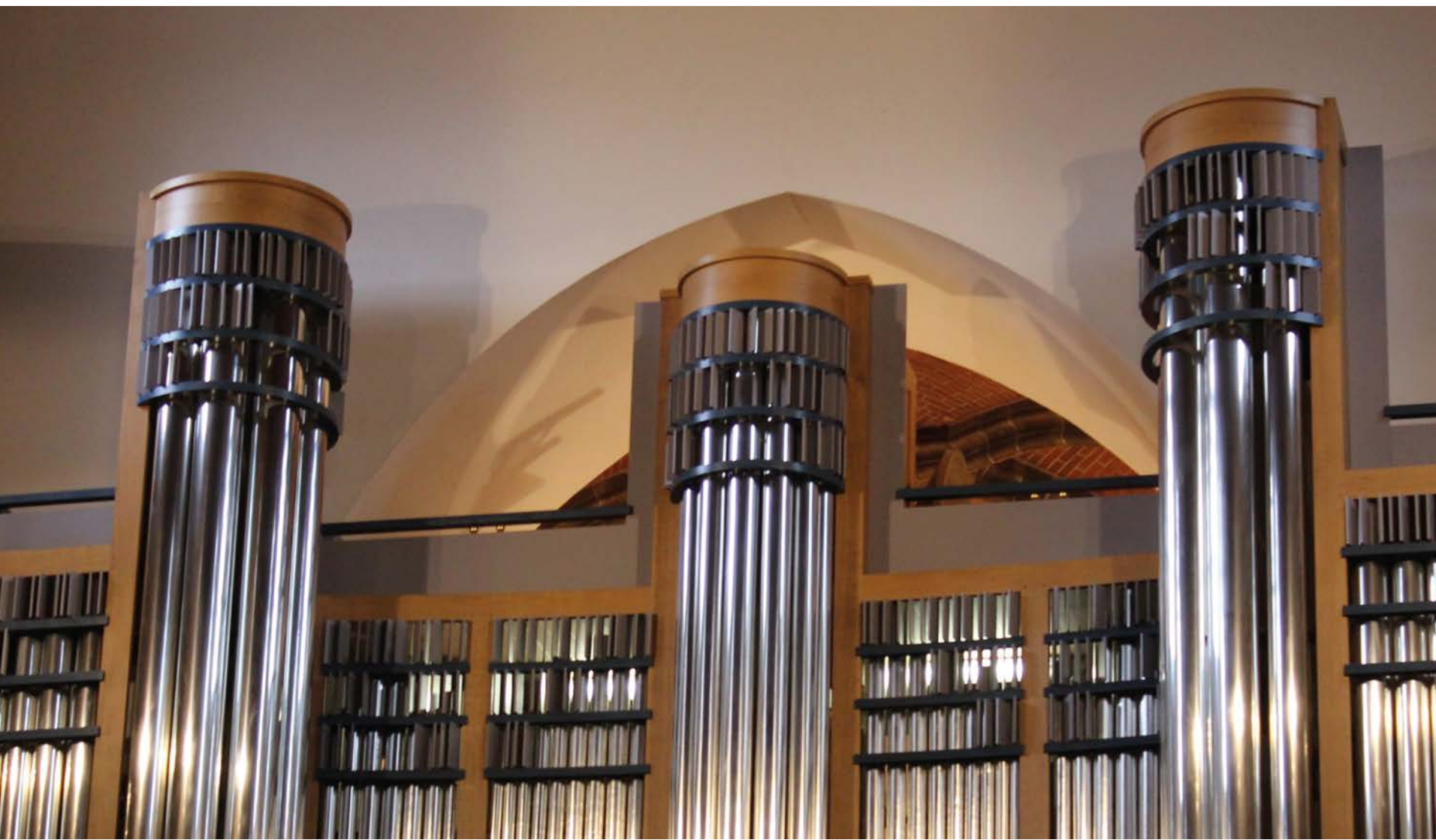

Studies voor een huis..

Sint-Martinuskerk Tessenderlo Penceler-Smet orgel

De blinding van een orgelkast verwijst naar een decoratief element dat de lege delen boven de frontpijpen visueel afsluit. Meestal is dit in houtsnijwerk en laat het geluid door

In deze hedendaags ontworpen orgelkast bestaat de blinding uit draaibare plaatjes voor het uitklinken

Lostrekken van de bovenkast met de onderkast door een vergulde bol als steunpunt te plaatsen. Het massieve aspect van boven- en onderkast is hiermee doorbroken

Linkerdeel bovenkast

Rechterdeel bovenkast

10. VAN ONTWERP WONING TOT ACHTER GESLOTEN DEUREN

1984 Kunstenaarswoning Fred Eerdeken - Miche Maes Hasselt

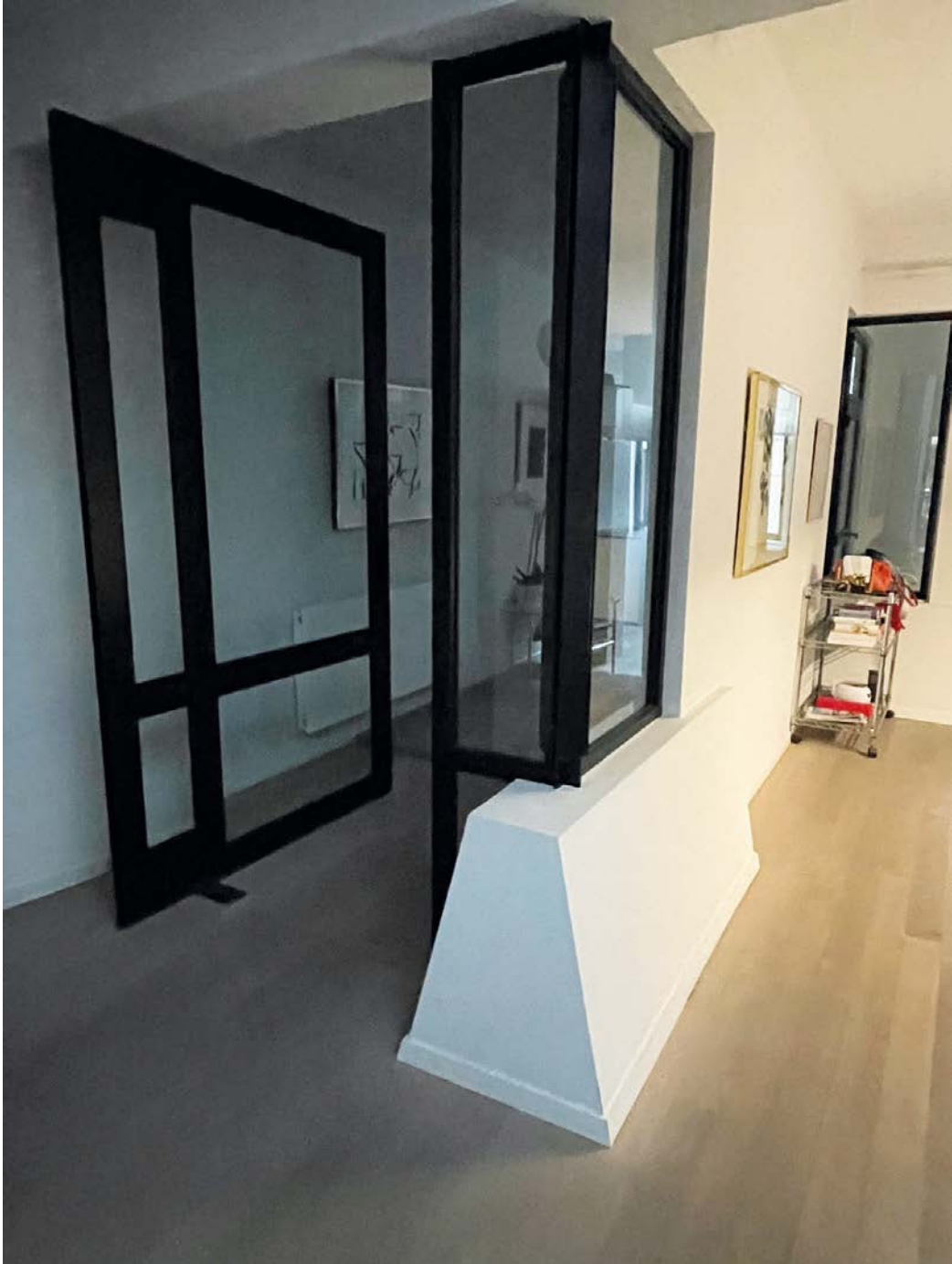
Een gesloten bebouwing, oorspronkelijk een schrijnwerkerswoning met het atelier aan de achterzijde en verder de tuin grenzend aan een binnengebied met doorgangsfunctie. De groene poort deed oorspronkelijk dienst voor paard en kar van het schrijnwerker. Achter het eerste woondeel vanaf de straat ontstaat een nieuwe binnenruimte met een open trap naar de verdieping. De zithoek is twee hoog en wordt hierdoor het contactpunt voor alle vertrekken van het gelijkvloers en verdieping

Originele voorgevel

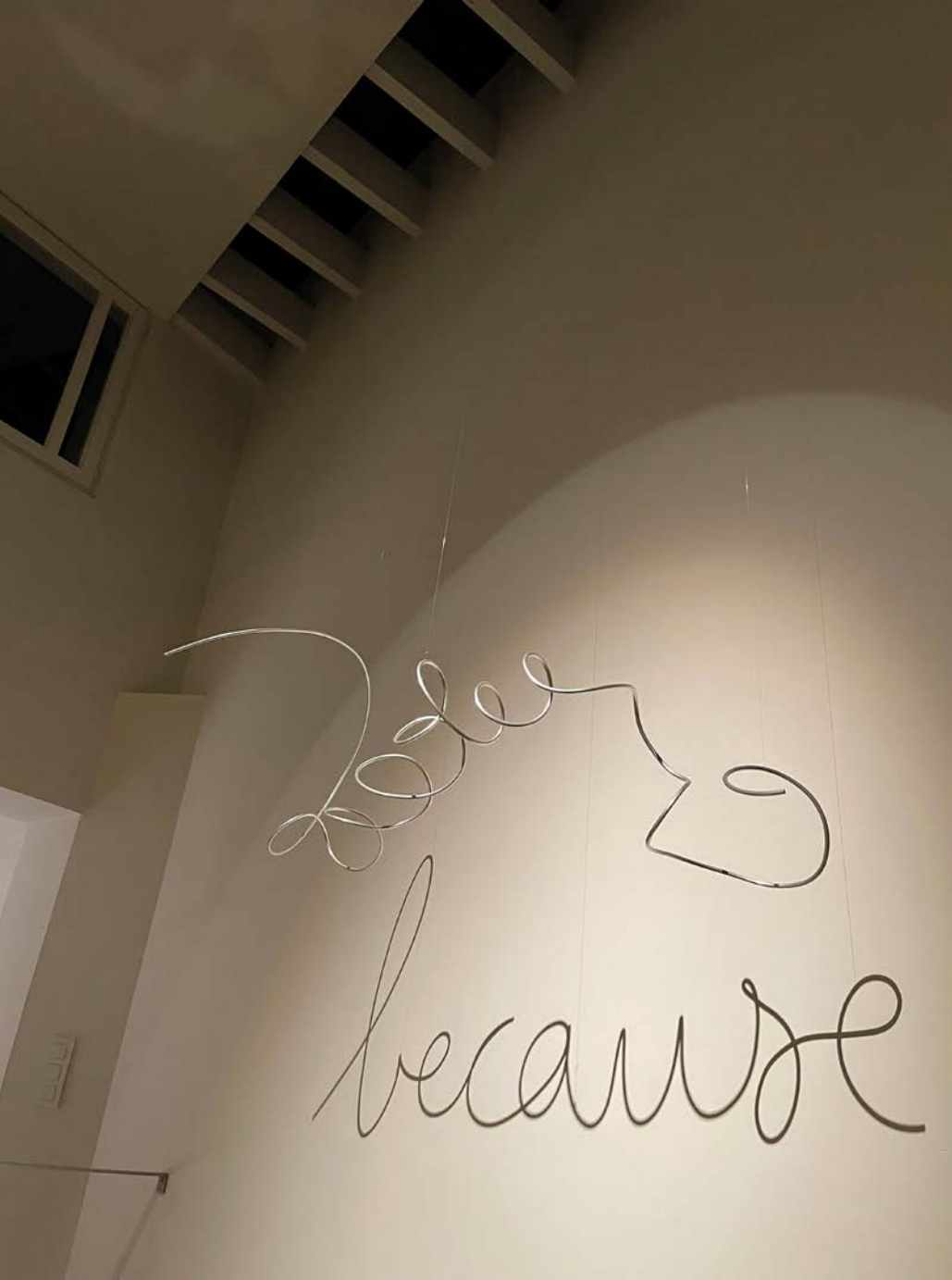
De houten wand waarachter de originele schrijnwerkerij is een reminiscentie van de originele beplankte binnengevel. In eerste instantie was dit ook het atelier van Fred. Rechts boven is de verbinding van de verdieping: van slaapkamers naar de uitbreiding atelier. Links en rechts van dubbelhoge plafond is een lichtstraat voorzien over de ganse diepte van de zitruimte.

Originele hoek doorgang vanuit inkom naar de zithoek . Enkel de kleurtoepassing wijzigde. In 2019 werd de woning deels verbouwd, maar de structuur van de originele indeling bleef bewaard.

Signatuur van de kunstenaar op de gesloten binnengevel

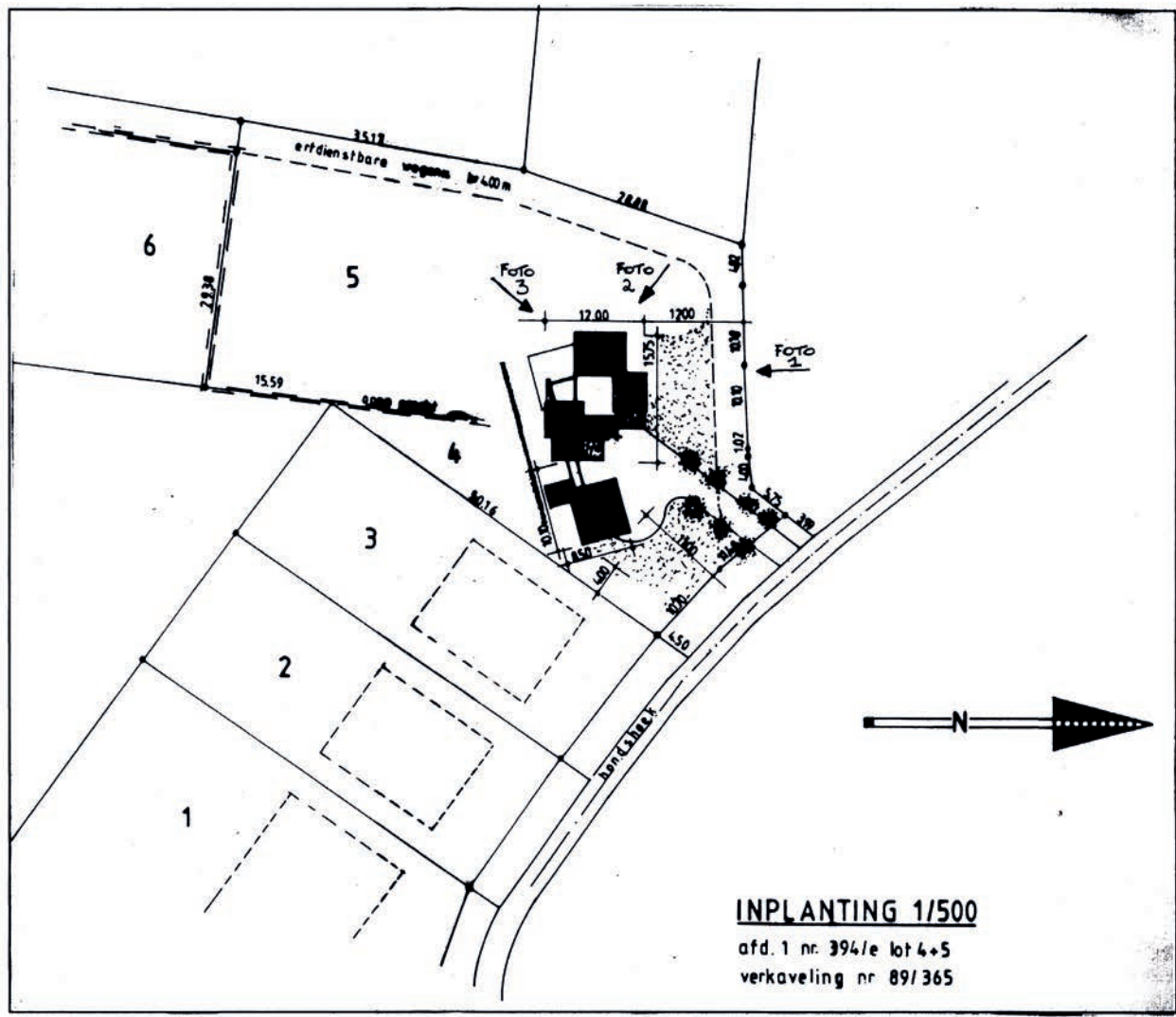
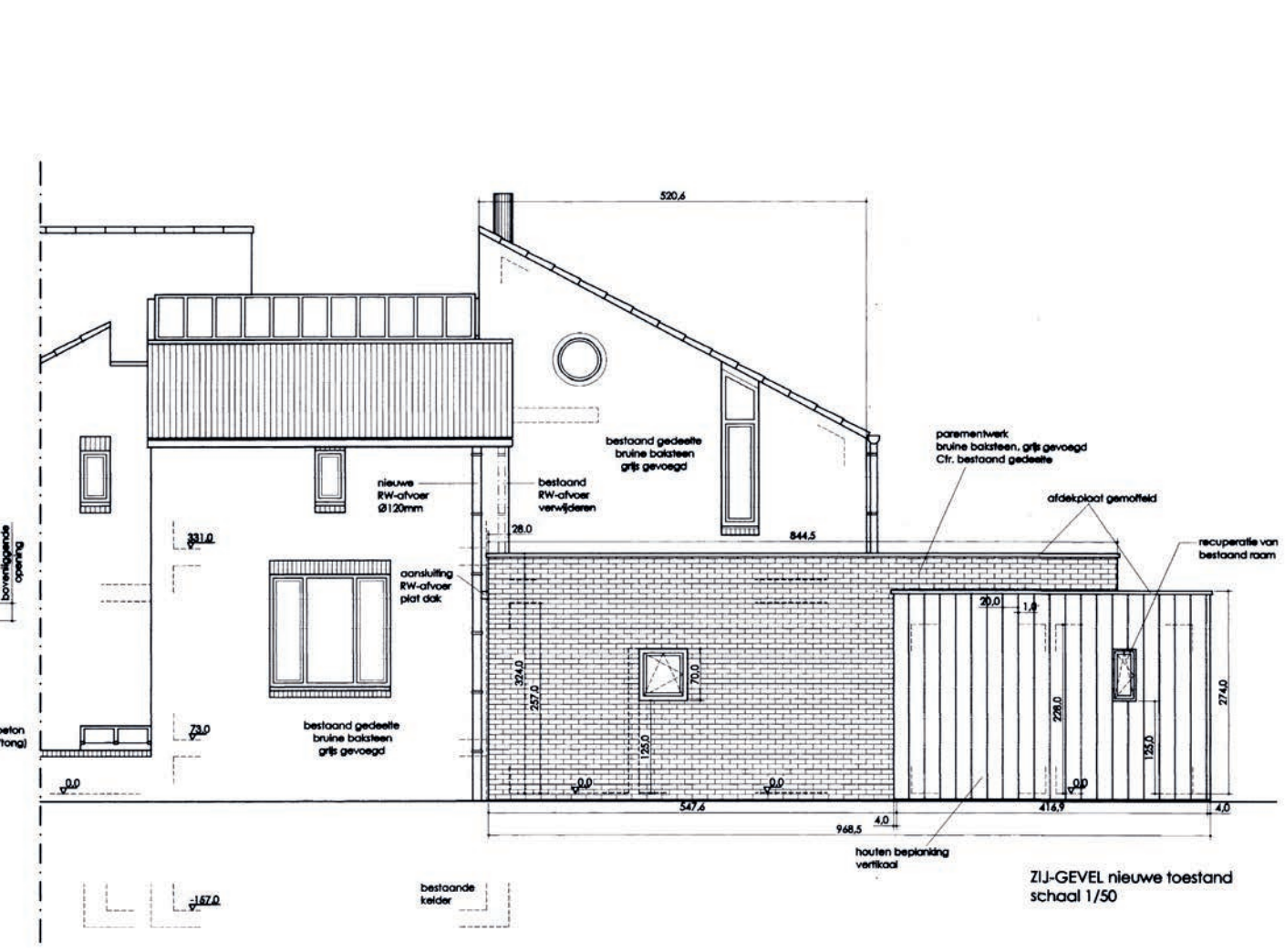

1991-1992 Woning Bart Meuleman - Geert Desmet Bonheiden

De woning is gebouwd rondom een centrale kern, aan één zijde de eethoek met een open keuken, aan de andere zijde de trap. Een derde zijde wordt ingenomen door een zithoek met haard. De eethoek, veelal gebruikt voor bureelwerk is dubbel hoog en doet dienst als vide met de trap en de overloop. Dit deel krijgt daglicht vanuit een bovenliggende glaskap. De overloop met balustrade is organisch en vormt een speels contrast versus de andere geometrische ruimten. Vier buitenvolumes ontstaan vanuit het samengesteld grondplan en zijn in elkaar verstrengeld met elk een lesse-naarsdak. Het bovenlicht (glaskap) verdeelt het licht over de verschillende binnenzones. De carport staat los van de woning waardoor een kleine besloten buitenzone ontstaat die verrassend een stukje tuin vrijgeeft en verder een perspectief opent op het landschap. In een latere fase werd aan de noordzijde een ‘contemplatieve’ bijruimte gebouwd.

Gelijkvloers met haarden

Van grondplan tot volumeschakeling

Daklicht cfr. plan zijgevel

Trappartij, vide en daglicht met de langgerekte glaskap

Organische vorm balustrade en vide

Inrit met de wagen

Doorgang naar tuin

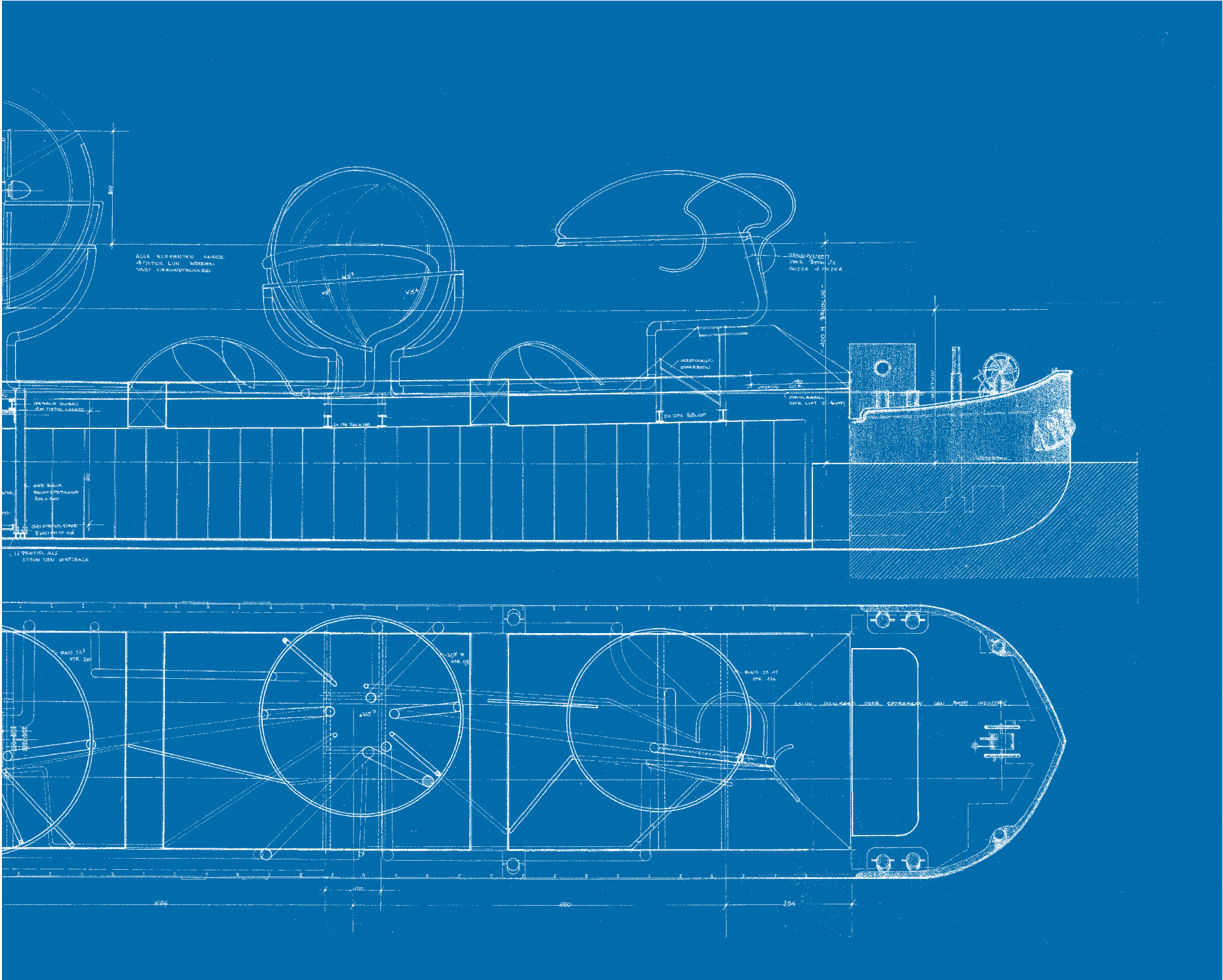

Zuidzijde woning

11. PUBLIEK GEHEIM

150 Jaar België Stromentocht van en door alle provincies van België (1980)

Maas -en Scheldefeesten. Een parcours van Aaken.
Provincie Limburg gaf aan Jos Roux de opdracht om een boot te decoreren voor deze stromentocht, in dit geval de tweede opdracht met een Aak .
De ideeschets stelt vier symbolische bomen voor (staat ook voor de vier seizoenen) met volgende inhoud :
Vanaf de boeg 1.Ontwikkeling, opvoeding 2.Wonen 3.Werken, industrie 4.Recreatie

Aan de kade, op de voorgrond symbool voor ontwikkeling, opvoeding

Symbool voor wonen (een cocon)

Zoals volledig gevaren op de Maas en de Schelde. Daar sommige bruggen te laag waren om onder door te varen dienden voor symbool wonen metalen delen uitgeklast te worden (tweede van links), voor werken en industrie (derde van links) werd een takelsysteem uitgeroepen om in het ruim af te laten. De schipper van dienst was voor deze periode dus ook techniek.

1968 Interieur Club H2 Genk

Een Club dancing, verbouwd in een bestand pand. Enkel de buitenzijde bleef intact, in die zin dat de bestaande ramen werden dichtgemetseld, terwijl de voorgevel voorzien werd van 4 vaste ramen : een parallellogram, twee driehoeken en een rond raam.
Alle niveau's van het interieur zijn gericht op de centrale open zone van de dansvloer waarboven een zelfgemaakte mobile de ruimte vult.
Alle niveau's zijn opgebouwd uit houten draagbalken, aan de onderzijde zichtbaar gelaten.

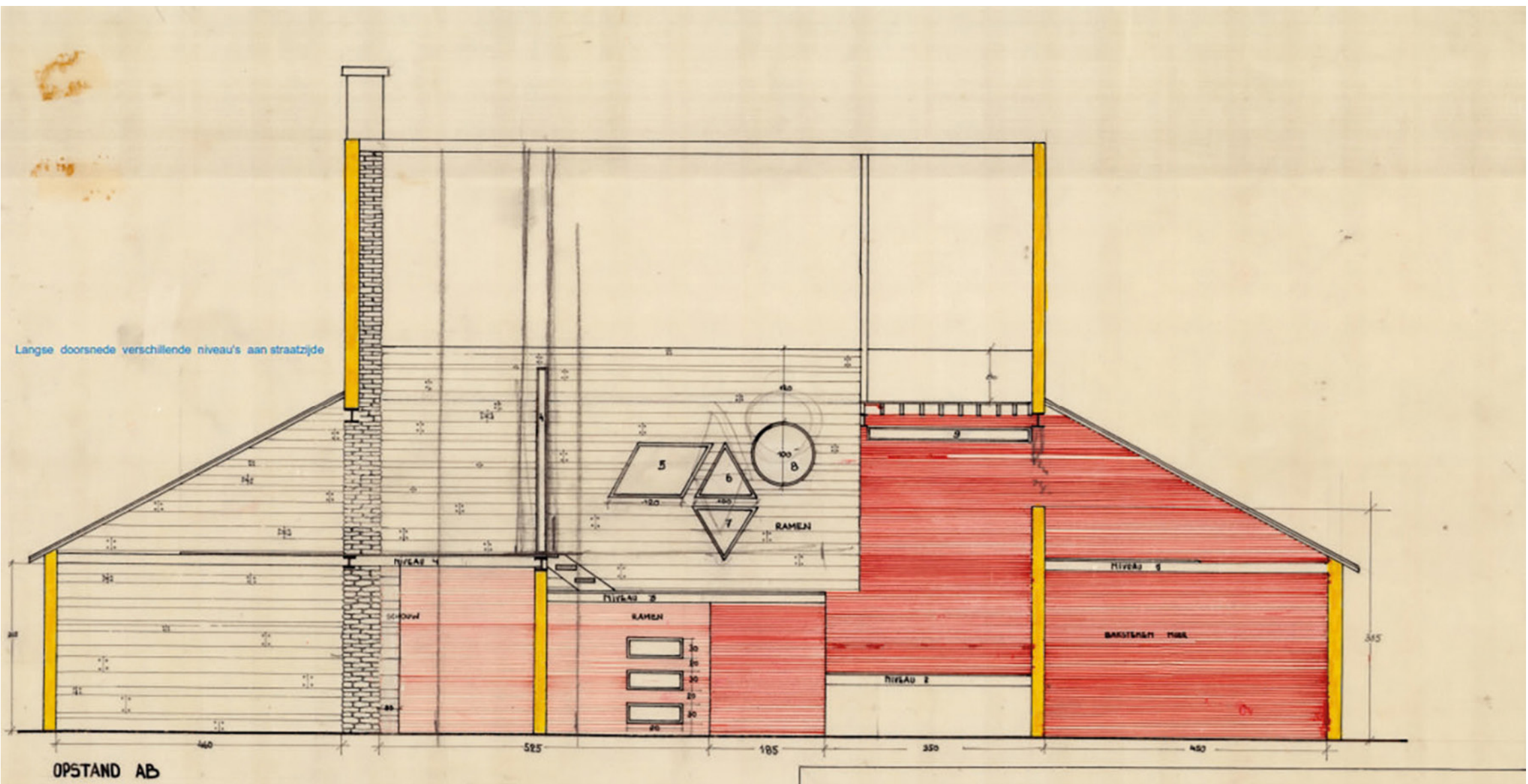
Mobile boven de dansvloer

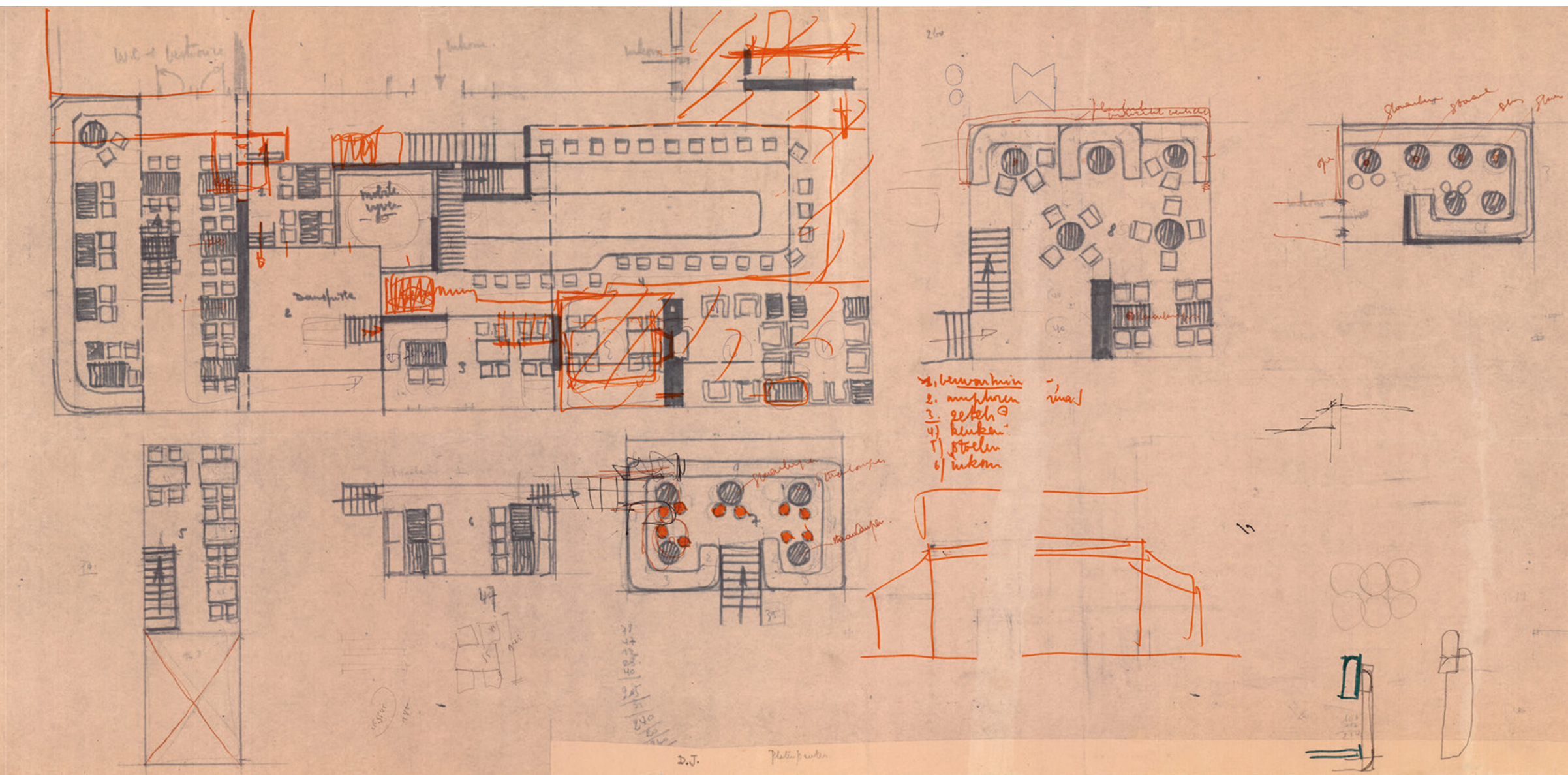
Type houten trap voor de niveau's

Zicht naar vloerniveau's vanuit de toog

Langse doorsnede van het ontwerp

Werkschets eerste concept van grondplan en verschillende niveau's

1978 Coninx Muziekhandel Genk

Muziekhandel voor oude en hedendaagse instrumenten. Het is een L-vormig grondplan, waarvan één toegang is gelegen aan de Markt ●, de andere aan de Klokstraat. ●

De lange ruimte wordt gedomineerd door een repetitie van vierkante kolommen. De hele ruimte is onderverdeeld in 9 zones.

De administratieve cel voor 2 kantoren is centraal en hoger gelegen geplaatst ●, waardoor overzicht is op de hele winkelruimte. Ook de plaatsing van de verkoopstoog ● ligt strategisch zichtbaar ten overstaan van de inkomdelen. Alle houtwerk van de inrichting bestaat uit Red Cedar.

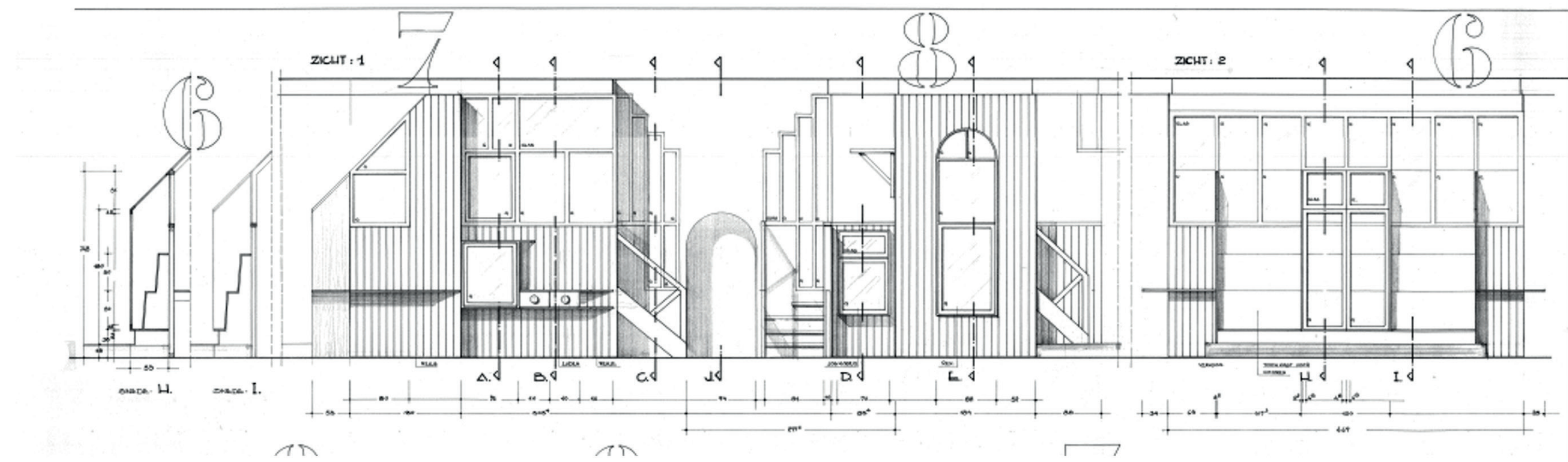
De speelse vormen van het ganse winkelconcept zijn symbolisch geïnspireerd op de melodische bewegingen van de muziek.

Inkom Marktzijde ● Inkom Klokstraat ●

v.l.n.r. v.b.n.b.
Pianozone tussen de kolommen
Inkomzone aan Marktzijde
Vitrinewanden waarachter verhoogd kantoor
Zone houtblaasinstrumenten
Hoekkast met zone verlaagd plafond

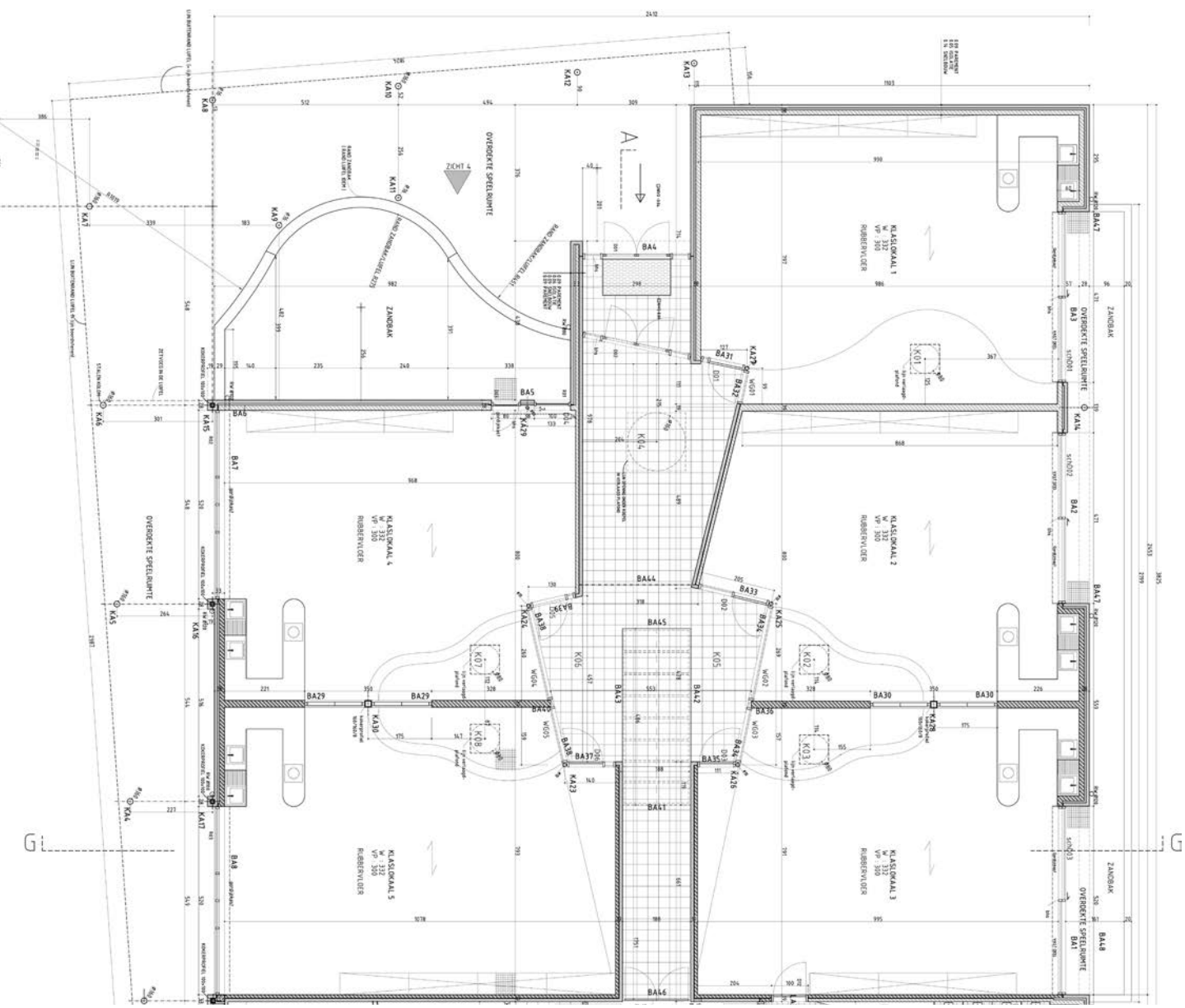
Werktekening langssnede

2000 -2002 Een open huis tussen school en kerk Bilzen

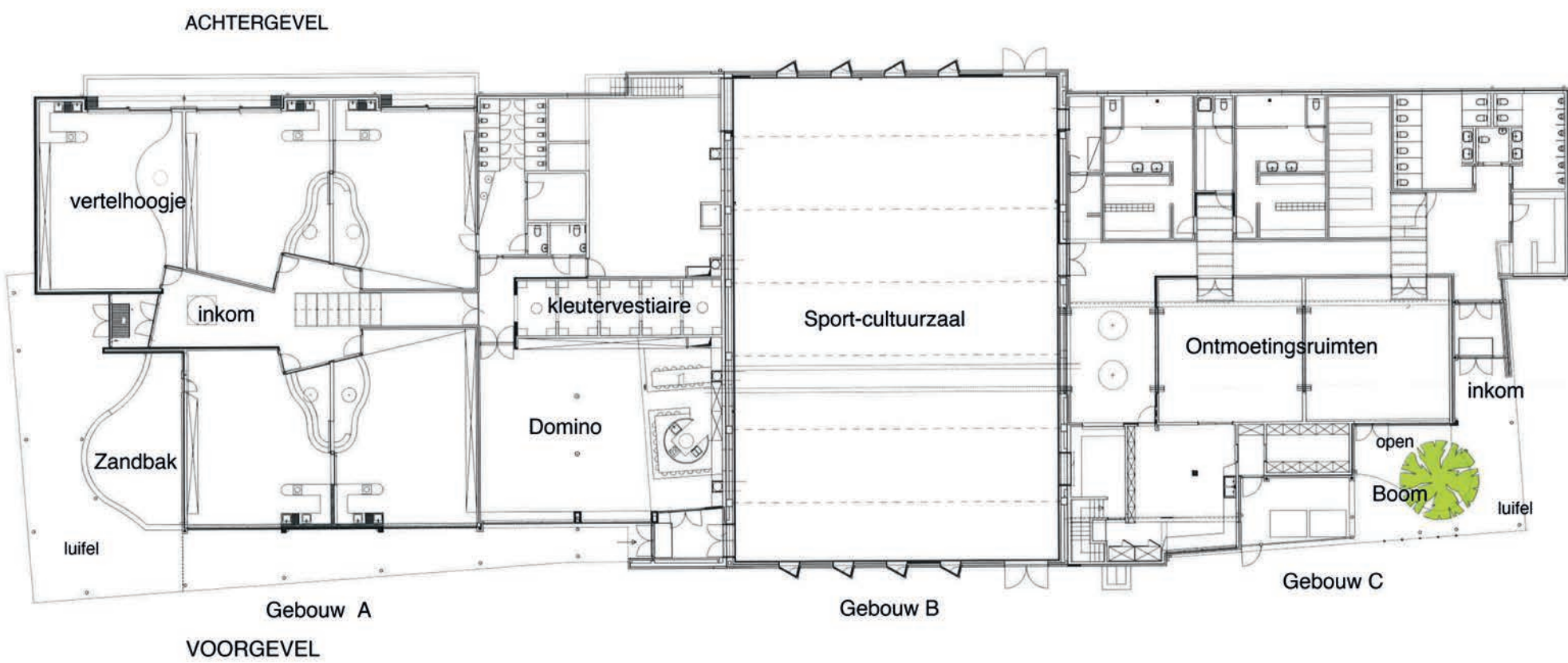
Het ontmoetingshuis is gelegen tussen de Schoolstraat en Jonkherenbos. De bestaande school en de kerk zijn de flankerende gebouwen met een ontmoetingsfunctie als hoofdaccent. Het gebouw is monolithisch van vorm, het bijna tachtig meter lange gebouw huisvest volgende delen:

1. Vijf kleuterklassen inclusief de buitenschoolse opvang Domino (gebouw A)

Elk klasje heeft een organisch gevormd podium. Deuren ertussen - in open stand - maakt het verhoogd groter en maak tevens één grote klas.

Het vertelhoogje

Grondplan met Gebouw A, B, C (bij C met boom)

Detail bovendeel voorgevel (vanuit de oostzijde)

2. Sport-en/of cultuurzaal (gebouw B)

Voorzien van een zwevende vloer voor turn-en sportactiviteiten. De repetitief aangebrachte schuine vensteruitbouwen beperken zon en overmatig daglicht . Binnenluikjes zorgen voor een volledige verduistering

Algemene voorgevel (gebouw A, B en aanzet van C)
Repetitief aangebrachte schuine vensteruitbouwen.

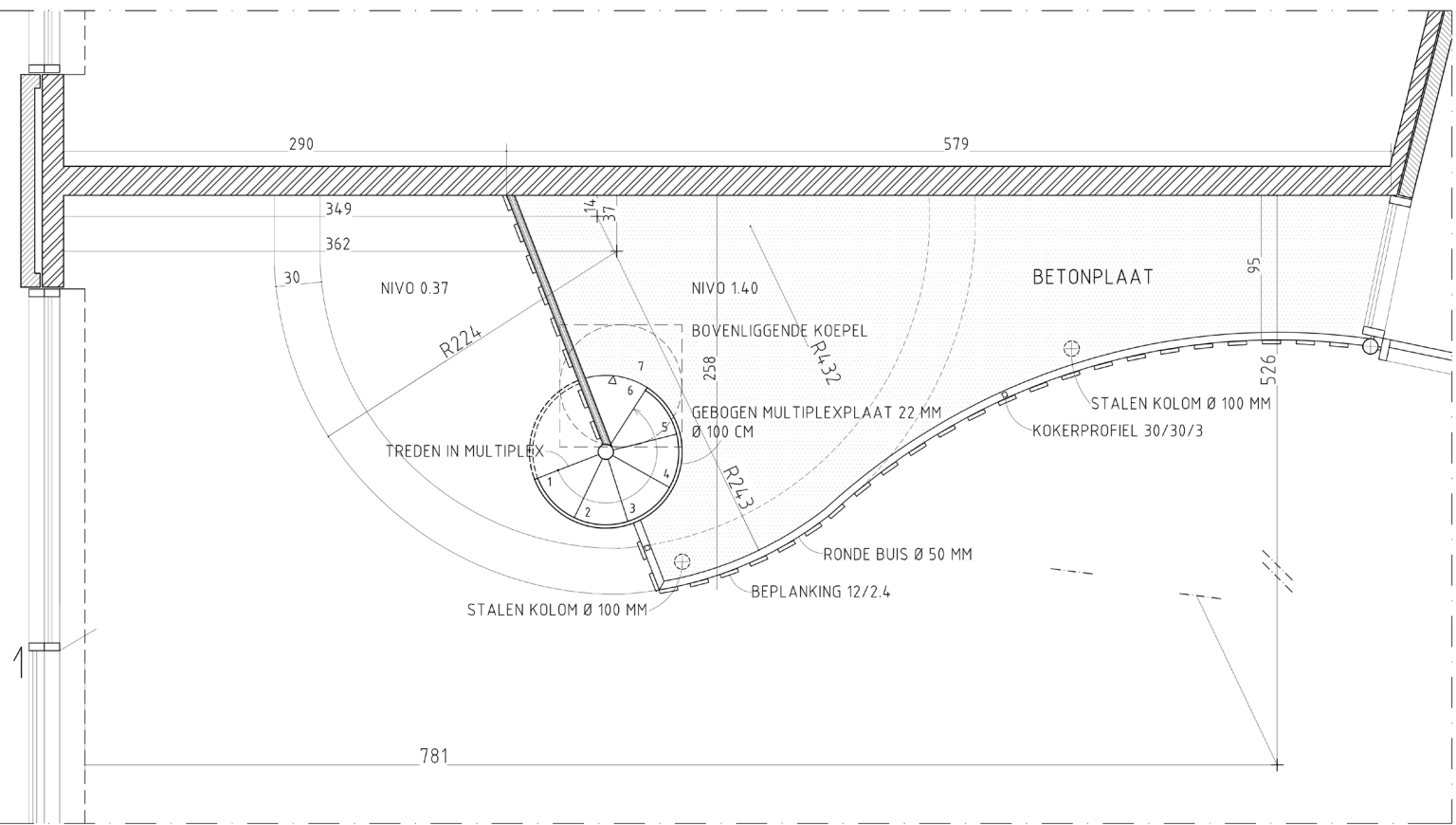
Voorgevel (gebouw A en aanzet B)

Achtergevel met deels zandbakjes

3. Gemeenschapsruimten en bijbehorende functies zoals sanitair-en keukenvoorzieningen (gebouw C)

Dit gebouw is multifunctioneel als opdracht. Betreft een gebruikscapaciteit van circa. honderd personen. Aan de zuid-oostzijde is een cirkelvormige luifel uitgespaard om een boom te laten doorgroeien die schaduw zou brengen voor deze zuidelijke glaspartij. Deze boom is echter nooit geplant...

Klasje 1 heeft een hoger, apart gelegen vertelpodium (vertelhoogje)

Luifel aan de kleuterklasjes (voorzijde gebouw A)

12. EEN DRAAGVLAK TOT UITVOERING (VANAF 2026)

Vier restauratieprojecten - en een nieuwbouwopdracht die nog in de steigers staan.
De restauratieprojecten zijn ingediend vanaf 2014 en 2018 en komen niet tot uitvoering omwille van het uitblijven van de premies van Onroerend Erfgoed. Voorts een nieuwbouwproject voor woonunits in het hartje centrum Hasselt, waarvan de goedkeuring van de omgevingsaanvraag meer tijd vergt..

2014 Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jobkerk (uitvoering 2026-2027)

Deel 1. Conservering van het kerkgebouw

De kerk is gebouwd in 1904 naar ontwerp van architect Frans Dieltiens en kan bestempeld worden als een uitloper van de neogotiek. Niettegenstaande heeft Dieltiens een eigen stijlbeweging toegepast die vooral te ontdekken valt in de expressie van de toren, de binnenzijde getuigt van een helder ruimtelijk inzicht.
De restauratie zal vooral een antwoord zijn op een degradatie van de architectonische bouwdelen. Niettegenstaande is gedurende de looptijd van het project de knipvoeg die door Dieltiens was toegepast nu in vraag gesteld om toe te passen.
Hierdoor wordt de term ‘conservatie’ een beladen begrip, terwijl ‘restauratie’ vanuit de expressie en inhoud architectuur moet herstellen.

Westzijde toren

Zuidzijde

Voorbeeld van knipvoeg/
voormalige proefherstelling

Deel 2. Herinrichting van de historische omgeving

In 1909 -1910 werd rondom de kerk een hekwerk geplaatst naar ontwerp van architect Jules Taeymans. Dit bestaand hekwerk bezat een ‘besloten karakter’ met een specifieke onderbouw in blauwe hardsteen.
In 2005 werd deze historisch omgeving rond de kerk afgebroken, zonder een machtiging van O.E.
Een herinterpretatie als concept staat in de steigers, daar inmiddels de wegaanleg van het centrumgebied ‘Vrijheid ’ is gewijzigd. Vooral aan de oostzijde wordt een gedeelte toegevoegd in architectonisch beton , dat ook fragmentarisch als materiaal de grens gaat vormen met de weg aan Vrijheid.

2023 Witherenpastorie Zutendaal

De huidige pastorie is classicistisch van stijl en gebouwd door de Norbertijnen van Averbode in 1783. De noodzaak van restauratie ligt aan de basis van instabiliteit van de funderingen. Er doen zich verzakkingen voor, structurele barsten en scheefstand van vloeren en gevel. Op basis van een studie uit 2017 door fa. Triconsult is A&S (Archicon-Spectrum) in 2023 aangesteld om i.s.m. Triconsult deze technische restauratiedossiers op te stellen, met integratie van hedendaagse technieken.
Het gebouw zal functioneren voor de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur met toedoen van een gemeentelijke participatie. Er is ook een woongedeelte voorzien voor de bedienaar van de eredienst. De uitvoering zal omstreeks 2026 -2028 plaatsvinden.

Voorgevel

Trouwzaal, ornamentele elementen boven de blinddeur

Kleine vergaderzaal met rococo stucwerk

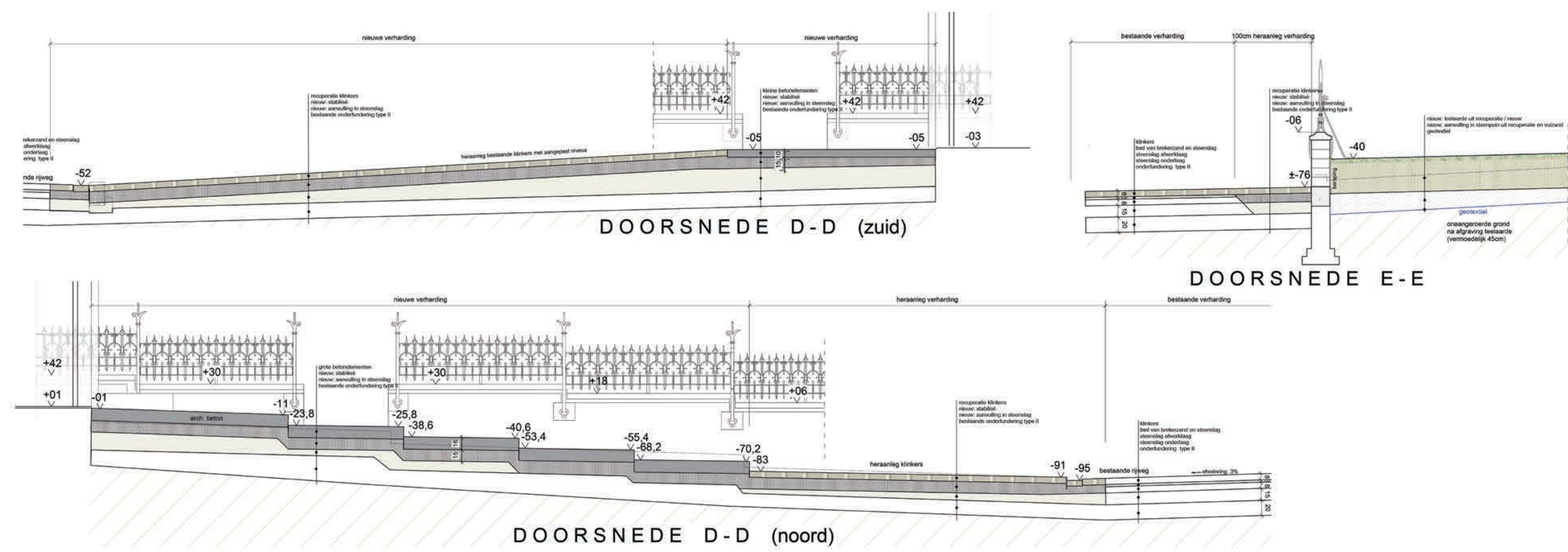
Uitgraving hoger gelegen fundering van de binnenmuur

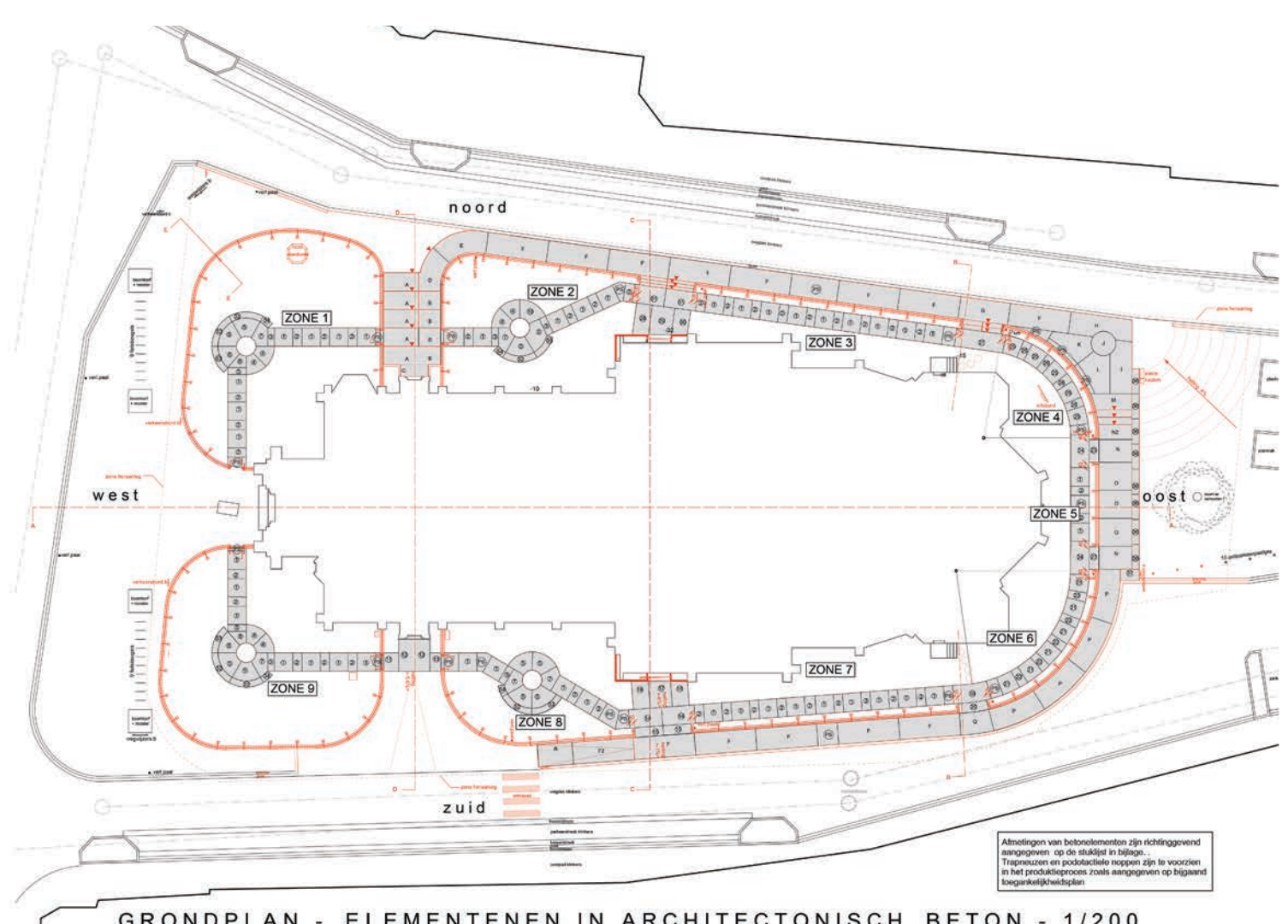
Verschillende materialen als funderings metselwerk.

Onderzoek op de balklagen op verschillende niveau's

Langssnede terreinaanleg

Voormalige proefrestauratie: plan heropbouw basementen met daarop alle hekwerken.

2015 Sint-Albertuskerk Zwartberg

De kerk is gebouwd in 1904 naar ontwerp van architect Frans Dieltiens en kan bestempeld worden als een uitloper van de neogotiek. Niettegenstaande heeft Dieltiens een eigen stijlbeweging toegepast die vooral te ontdekken valt in de expressie van de toren, de binnenzijde getuigt van een helder ruimtelijk inzicht.

De restauratie zal vooral een antwoord zijn op een degradatie van de architectonische bouwdelen. Niettegenstaande is gedurende de looptijd van het project de knipvoeg die door Dieltiens was toegepast nu in vraag gesteld om toe te passen.

Hierdoor wordt de term ‘conservatie’ een beladen begrip, terwijl ‘restauratie’ vanuit de expressie en inhoud architectuur moet herstellen.

2022 – 2024 Woonunits gelegen in de oude dekenijsite Hasselt

Betreft units in een woonerf voor (oudere) personen die nog zelfredzaam zijn, in eigen onderhoud kunnen voorzien of zo mogelijk ondersteuning vinden bij een erkende thuishulp. Het is geen ontwerp voor de permanente rolstoelgebruiker.

Het onderling sociaal contact tussen mensen wordt in dit project gestimuleerd met terrassen en doorgangen die aanwezig zijn op elk niveau. Eén lift voor de drie bouwzones draagt hiertoe bij. Deze opbouw leidt tot kleinschaligheid van volumes in het straatbeeld Hemelrijk .

Het is bekend dat personen die geïsoleerd raken door gebrek aan sociaal contact naar eenzaamheid afglijden.

Het is geen introvert gebouw maar biedt ook (letterlijk) openheid en perspectief op praktisch en op sociaal vlak. De tuin tussen de oude dekenij en de woonunits is voor gemeenschappelijk gebruik bestemd.

Er werden enkele voorontwerpen tot ontwerpen ingediend als omgevingsaanvraag. Het project werd uiteindelijk geweigerd omwille van niet passend in de stedelijke (historische) omgeving.

Hierdoor komt hoofdstuk 1 terug in het vizier: Tussen droom en daad...

